237/Fin/70.

JELENTÉS
AZ 1969. ÉVI
ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS
VÉGREHAJTÁSÁRÓL

/Országgyülési előterjesztés tervezet/

BUDAPEST, 1970

JELENTÉS
AZ 1969. ÉVI
ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS
VÉGREHAJTÁSÁRÓL

/Országgyülési előterjesztés tervezet/

T ö r v é n y j a v a s l a t

a Magyar Népköztársaság 1969. évi költségvetésének végrehajtásáról

1.§

Az Országgyülés a Magyar Népköztársaság 1968. évi VI. számu törvénnyel megállapitott 1969. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló jelentést

155,o48.791.ooo /Százötvenötmilliárd-negyvennyolcmillió-hétszázkilencvenegyezer/

forint bevétellel,

156,863.7o6.ooo /Százötvenhatmilliárd-nyolcszázhatvanhárommillió-hétszázhatezer/

forint kiadással,

1,814.915.ooo /Egymilliárd-nyolcszáztizennégymillió-kilencszáztizenötezer/

forint hiánnyal jóváhagyja.

2.§

Az 1.§-ban jóváhagyott bevételekből

- a vállalatok, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek, a kisipari szövetkezetek, az általános fogyasztási és értékesitő szövetkezetek és a szövetkezeti vállalatok befizetései 131.o45 millió forint, a bevételek 84,5 %-a;

- a lakosságtól származó befizetések 8.639 millió forint, a bevételek 5,6 %-a;

- a költségvetési szervek befizetései, a nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból eredő és egyéb forrásokból származó befizetések 15.365 millió forint, a bevételek 9,9 %-a.

3.§

Az 1.§-ban jóváhagyott kiadásokból

- a beruházásoknak az állami költségvetést terhelő kiadása, a tanácsi fejlesztési alapok támogatására forditott kiadás, egyes állami beruházásokkal kapcsolatos vállalati forgóalap képzés kiadása, a központi készletezés kiadása, továbbá a mezőgazdasági termelőszövetkezetek ár- és egyéb támogatásának kiadása 37.685 millió forint, a kiadások 24 %-a;

- a vállalatok és szövetkezetek részére juttatott állami visszatériték, dotációk, termelési árkiegészitések, import-árkiegészitések, egyéb állami támogatások, továbbá a fogyasztói árkiegészitések kiadása 41.403 millió forint, a kiadások 26,4 %-a;

- a nemzetközi kötelezettségekkel kapcsolatos kiadás, a belföldi államadósságok törlesztése és egyéb célokra forditott kiadás 12.661 millió forint, a kiadások 8,1 %-a.

4.§

/1/ Az 1.§-ban jóváhagyott kiadásokból a költségvetési szervek kiadása 65.115 millió forint, a kiadások 41,5 %-a.

/2/ Az /1/ bekezdés szerinti kiadásból

- az egészségügyi, szociális és kulturális kiadás 38.807 millió forint, az 1.§-ban jóváhagyott kiadások 24,7 %-a;

- a honvédelmi kiadás 7.644 millió forint, az 1.§-ban jóváhagyott kiadások 4,9 %-a;

- a rend- és jogbiztonsági kiadás 4.716 millió forint, az 1.§-ban jóváhagyott kiadások 3 %-a;

- az igazgatási kiadás 2.932 millió forint, az 1.§-ban jóváhagyott kiadások 1,9 %-a;

- a költségvetési szervek különböző gazdasági és egyéb feladatainak kiadása 11.916 millió forint, az 1.§-ban jóváhagyott kiadások 7 %-a.

5.§

Az 1.§-ban jóváhagyott bevételekből és kiadásokból a tanácsok költségvetése kötelező előirányzatainak teljesitési adatait megyénként és jogcimenként az 1.számu melléklet, a központi költségvetési szervek kötelező előirányzatainak teljesitési adatait fejezetenként és jogcimenként a 2.számu melléklet tartalmazza.

6.§

Az Országgyülés tudomásul veszi a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánynak és a pénzügyminiszternek az 1968. évi VI. számu törvény 14-15. §-aiban foglalt felhatalmazásokon alapuló és az 1969. évi költségvetés végrehajtására vonatkozó tevékenységét.

7.§

E törvény a kihirdetés napján lép hatályba.

Budapest, 197o. május hó

A TÖRVÉNY MELLÉKLETEI

A tanácsok költségvetése kötelező előirányzatainak teljesitése megyénként és jogcimek szerint

/Ezer forintban/

1. sz. melléklet a törvény 5. §-ához:

Megnevezés	Állami hozzájárulás a költségvetéshez	Állami támogatás a fejlesztési alaphoz	Költségvetési szervek béralapja		Helyi utak, hidak fenntartási kiadásai	Igazgatási szervek kiadásai	Vállalati kezelésben lévő lakóházak felujitásához és fenntartásához nyujtott támogatás
			összesen	ebből: igazgatási szervek béralapja			
Budapest főváros	523.582	2,650.000	1,266.083	108.187	304.097	194.883	921.400
Baranya megye	226.784	122.000	200.277	41.415	24.453	70.014	5.000
Bács-Kiskun megye	198.425	244.000	327.651	54.037	33.444	92.951	30.919
Békés megye	184.804	132.300	281.592	42.909	34.857	73.960	6.910
Borsod-Abauj-Zemplén megye	369.411	363.000	307.714	62.245	49.706	108.915	33.754
Csongrád megye	109.340	67.000	207.783	33.447	23.974	61.108	12.250
Fejér megye	268.044	150.000	236.513	34.423	31.522	61.551	34.500
Győr-Sopron megye	342.401	419.000	262.754	38.124	49.784	64.660	82.890
Hajdu-Bihar megye	153.831	82.000	235.599	38.442	25.933	67.360	5.268
Heves megye	252.736	130.000	206.812	35.451	33.870	65.684	31.700
Komárom megye	240.568	199.000	201.764	26.755	34.814	45.197	23.850
Nógrád megye	305.829	81.000	159.974	29.653	45.691	52.388	34.180
Pest megye	253.307	271.000	400.327	65.803	60.507	112.156	24.960
Somogy megye	250.963	109.000	228.154	45.916	25.178	76.707	22.425
Szabolcs-Szatmár megye	431.395	158.000	352.822	55.683	19.690	94.206	8.000
Szolnok megye	255.459	211.700	290.396	44.872	36.857	80.502	18.560
Tolna megye	185.934	122.000	175.763	30.246	26.703	52.275	13.445
Vas megye	307.556	122.000	208.363	35.583	26.827	60.043	42.200
Veszprém megye	321.677	300.000	262.781	47.998	37.271	84.742	25.531
Zala megye	206.767	84.000	174.502	38.291	33.010	64.196	20.800
Debrecen megyei jogu város	146.460	234.000	79.122	9.148	31.734	16.691	33.540
Miskolc megyei jogu város	360.709	457.000	157.649	10.180	48.188	17.439	45.547
Pécs megyei jogu város	161.837	272.000	85.633	8.056	42.182	14.911	45.200
Szeged megyei jogu város	114.113	286.000	83.802	7.996	23.758	14.428	29.400
Együtt	6,171.932	7,266.000	6,393.830	944.860	1,104.050	1,646.967	1,552.229

A központi költségvetési szervek kötelező előirányzatainak teljesitése fejezetenként és jogcimek szerint

/Ezer forintban/

2. sz.melléklet a törvény 5. §-ához

Megnevezés	Bevételek összesen	Kiadások			
		Összesen	Béralap		Igazgatási szervek kiadásai
			összesen	ebből: igazgatási szervek béralapja	
Országgyülés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	895	38.352	5.669	5.669	26.887
Minisztertanács	4.827	95.639	29.726	22.73o	45.7o5
Népköztársaság Ügyészsége	1.463	1oo.341	65.836	.	.
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	211	31.673	18.78o	18.78o	3o.873
Magyar Testnevelési és Sportszövetség	583	32o.292	6.358	.	.
Magyar Tudományos Akadémia	24.33o	522.715	12.737	8.255	14.3oo
Országos Tervhivatal	833	54.4o6	3o.o88	25.159	41.433
Munkaügyi Minisztérium	111.3o2	8o9.114	288.359	13.648	22.742
Központi Statisztikai Hivatal	1o.7o5	187.392	78.769	64.482	132.158
Külügyminisztérium	29.382	326.54o	89.751	88.7o5	3o3.359
Belügyminisztérium	54.548	3,856.675	.	.	.
Honvédelmi Minisztérium	123.788	7,644.127	.	.	.
Pénzügyminisztérium	7.91o	234.9o8	43.267	34.922	56.9o7
Igazságügyminisztérium	135.21o	622.261	152.493	9.429	15.626
Kohó- és Gépipari Minisztérium	9.77o	148.484	61.921	2o.434	38.966
Országos Müszaki Fejlesztési Bizottság	1o.953	159.478	4o.713	6.8o6	22.985
Nehézipari Minisztérium	35.578	17o.929	6o.571	17.2o5	37.891
Országos Anyag- és Árhivatal	37.898	17.455	8.998	5.195	1o.337
Központi Földtani Hivatal	5.354	283.366	1.952	1.9o7	3.669
Könnyüipari Minisztérium	9.159	81.198	4o.o49	14.116	26.6o6
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	167.473	2,324.788	451.222	38.714	8o.16o
Belkereskedelmi Minisztérium	5.o66	212.918	45.677	22.oo4	39.591
Külkereskedelmi Minisztérium	8.o76	316.543	71.531	67.86o	168.854
Épitésügyi és Városfejlesztési Minisztérium	15.945	182.794	38.182	21.182	38.614
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	38.717	2,811.583	122.o58	18.478	29.6o8
Országos Vizügyi Hivatal	1o.876	967.747	13.293	9.199	14.955
Magyar Rádió és Televizió	1,o89.o43	682.o54	87.886	.	.
Müvelődésügyi Minisztérium	82.296	1,789.o98	486.487	25.o29	4o.131
Egészségügyi Minisztérium	61.7o5	1,937.179	653.459	14.16o	21.663
SZOT Társadalombiztositási Főigazgatóság	17,729.718 1/	19,56o.576	1o2.68o	8.765	14.324
Üdültetés	9o.o86	323.585	76.368	4.293	6.588
Együtt	19,913.7oo	46,814.21o	3,184.88o	587.126	1,284.932

1/ A társadalombiztositási járulékbefizetést is tartalmazza.

A TÖRVÉNYJAVASLAT INDOKOLÁSA

I.

A pénzügyi helyzet alakulása

A népgazdaság az 1969. évben a tervezettnek megfelelő ütemben, a gazdaságpolitikai célkitüzésekkel összhangban fejlődött; a reform fokozatos kibontakozásának hatására több területen javult a gazdaság egyensulyi helyzete, a külgazdasági kapcsolatok dinamikusan fejlődtek, a lakosság életszinvonala a tervezettet némileg meghaladó mértékben emelkedett.

A reform mind szélesebb körü kibontakozása fokozta a gazdálkodó szerveknél a hatékonyságra irányuló törekvéseket és ennek eredménye egyebek között abban jutott kifejezésre, hogy javult a gazdálkodás népgazdasági szinten mért jövedelmezősége.

Az 1969. évi pénzügyi helyzetre a reform fokozatos kibontakozása által létrehozott környezet már érezhető befolyást gyakorolt. Az egyensulyi viszonyok javulása mellett bekövetkezett gazdasági fejlődés, a strukturaváltozási tendenciák erősödése az 1969. évi általános pénzügyi helyzetben a következők szerint tükröződnek:

- élénkült a jövedelemképződés és a jövedelmek növekményének nagyobb része származott a hatékonyság javulásából, mint az előző évben, mert a többlet mintegy fele a társadalmi termék bővülésével arányos, másik fele pedig nagyjából egyenlő mértékben származik hatékonyság javulásból, illetve árnyereségből;

- a rendelkezésre álló jövedelmek valamennyi fő jövedelemtulajdonosnál /vállalatok, szövetkezetek, lakosság, költségvetési szervek stb./ gyorsabban nőttek, mint egy évvel korábban;

- a vállalatoknál és szövetkezeteknél realizált nettó jövedelem x/ - amely a gazdálkodás népgazdasági szintü jövedelmezőségét fejezi ki - az 1968. évinél gyorsabb ütemben növekedett és valamelyest nőtt a centralizált rész aránya;

- a termelői és fogyasztói árak változása az előző évinél ugyan erőteljesebb volt, de a tervezetten belül maradt s igy a jövedelmek reálértéke is megfelelt a számitottnak;

- konvertibilis devizahelyzetben előnyös tendenciák bontakoztak ki: a dollár elszámolásu értékesitésnél a csereárány kedvezően alakult, javultak a devizakitermelési mutatók, a nagymértékben megnövekedett és mindkét viszonylatban aktiv egyenlegü külkereskedelmi forgalmunk következtében nemzetközi fizetési helyzetünk mindkét viszonylatban javult. A megnövekedett kivitel néhány terméknél korlátozta a belföldi piac ellátásának javitását;

- jelentős mértékben nőttek a gazdálkodó szervek és a lakosság megtakaritásai és ezzel bővültek a hitel utján történő jövedelemátcsoportositás lehetőségei is;

- az 1968. évben realizálódott nyereségből képzett, megnövekedett volumenü decentralizált alapok az 1969. évben váltak elkölthetővé s ez a felhalmozási célu vásárlóerőt jelentősen megnövelte;

- az állami költségvetés egyensulya - a realizált nettó jövedelemből centralizált rész arányának a tervezetthez képest kisebb növekedése és az előirányzat készitése idején

---

x/ A nettó jövedelem a veszteséggel mérsékelt vállalati nyereség, a termelési költségekben elszámolt jövedelmek /eszközlekötési járulék, bérjárulékok, termelési adó és egyéb jövedelmek/, valamint a forgalmazáshoz kapcsolt jövedelmek /forgalmi adó, vám és import-forgalmi adó/ költségvetési támogatásokkal /állami visszatérités, dotáció, termelési, fogyasztói, import-árkiegészités és egyéb támogatások/ csökkentett összege.

még számitásba nem vett kiadási kötelezettségek miatt - csak ugy volt biztositható, hogy a hitelforrások átcsoportositása vált szükségessé.

A népgazdaság pénzügyeiről a továbbiakban

- az állami vállalatok és szövetkezetek jövedelmeinek,
- a lakosság pénzbevételeinek és kiadásainak,
- a külgazdasági kapcsolatok pénzügyeinek, valamint
- az állami költségvetés végrehajtásának

áttekintése és elemzése nyujt tájékoztatást.

Az állami vállalatok és szövetkezetek jövedelmeinek alakulása

Az állami vállalatoknál és szövetkezeteknél - tevékenységük eredményeként - az 1969. évben 121,1 milliárd forint nettó jövedelem képződött, ami az előző évinél 16,4 %-kal több. A nettó jövedelemből az állami vállalatoknál, a kisipari, az általános fogyasztási és értékesitő szövetkezeteknél együttesen 1o8,6 milliárd forint keletkezett, mig a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél közel 12,5 milliárd forint jött létre.

A nettó jövedelem összetétele a következő:

Megnevezés	1968. tény	1969. terv	1969. tény	Index 1968.évi tény=1oo
	milliárd forint			
Vállalati nyereség	74,4	8o,o	82,7	111,2
Termelési költségekben elszámolt jövedelem	46,1	52,9	52,o	112,8
Forgalmazáshoz kapcsolt jövedelmek	26,4	3o,1	3o,5	115,5
Együtt	146,9	163,o	165,2	112,5
Le: Támogatások	42,9	43,7	44,1	1o2,8
Nettó jövedelem	1o4,o	119,3	121,1	116,4

A jövedelemképződés növekedése főként az értékesités termelést meghaladó bővülésének, továbbá a termelési és értékesitési struktura kedvező irányu változásának következménye. A vállalatok és szövetkezetek gyártási és forgalmazási tevékenységüket a korábbiaknál jobban a kereslethez, a vevők mennyiségi, választéki igényeihez igazitották, nagyobb figyelmet forditottak termékeik értékesithetőségének biztositására és gazdálkodásuk jövedelmezőségére. A nettó jövedelem összetételét a szabályozók egy részének 1969. évi változtatása /az eszközlekötési járulék fizetési kötelezettség kiterjesztése a hitellel finanszirozott állóeszközökre és készletekre, a járulékmentesség csökkentése, uj területeken termelési adó kivetése, a termelési támogatások körének szükitése, mértékének csökkentése, egyes vámfelfüggesztések és semlegesitések megszüntetése, a bérszorzók egységesitése stb./ módositotta. Az intézkedések szükitették a gazdálkodó szervek piaci hatások alóli védettségét, fokozták a müködésükkel szembeni követelményeket és elősegitették a tényleges hatékonyságkülönbségek szerinti differenciálódást.

Mindezt jól tükrözi a nettó jövedelem összetételének a változása is. A forgalmazáshoz kapcsolt jövedelmek részarányának növekedésében kifejezésre jut, hogy a végső felhasználási célokra történő realizálás meghaladta a társadalmi termék növekedési ütemét. A termelési költségekben elszámolt jövedelmek aránya kismértékben nőtt. A nettó jövedelem strukturájában bekövetkezett változás hatással volt a jövedelemelosztás arányaira. Az egyes jövedelem-elemekből különböző mértékü a központi pénzalap részesedése: a termelési költségekben elszámolt jövedelmek és a forgalomhoz kapcsolt jövedelmek - melyek közel teljes összegükben a költségvetést illetik - részaránya az összes jövedelmen belül megnőtt, igy az elosztás arányában a központi pénzalap érdekeltsége emelkedett. /A nettó jövedelem kétharmada került centralizálásra az 1968. évi 65,8 %-kal szemben./

A nettó jövedelem központositott része azonban 2,6 százalékponttal kisebb a tervezettnél, főként az eszközértékkel arányosan fizetett járulékok, valamint az év elején hozott egyes intézkedésektől várt bevételek alacsonyabb teljesülése miatt.

A nettó jövedelem képződésében az egyes ágazatok szerepe mind az előirányzathoz, mind pedig az 1968. évhez képest jelentősen módosult. Emelkedett a külkereskedelem, mezőgazdaság, vegyipar, bányászat, élelmiszeripar, épitőipar részaránya, az épitőanyagiparé, könnyüiparé, kohászaté és szállitásé viszont csökkent.

A vállalatok és szövetkezetek nettó jövedelmének megitélésénél figyelembe kell venni, hogy az ipari termelői árszinvonal 1,8 %-kal emelkedett. Az iparban az 1969. évben az árak gyorsuló növekedése volt tapasztalható, mig az I. negyedévben 0,8 %-kal, a IV. negyedévben már 3 %-kal haladták meg az előző év azonos időszakának szinvonalát. Az épitési-szerelési munkák árai átlagosan 4-5 %-kal nagyobbak az előző évinél. A fogyasztói árszinvonal 1,4 %-kal emelkedett. Az árak változásában jelentős tényező volt, hogy a végső felhasználás területein a kereslet meghaladta a kinálatot, ami lehetővé tette a vállalatok számára árnyereség realizálását is. A világpiaci árváltozások és a nemzetközi pénzpiac helyzete ugyancsak az árszinvonal emelkedésének irányába hatott.

A gazdálkodás hatékonysága, a nettó jövedelem képződése és növekedése szoros kapcsolatban van a termelési tényezőkkel, a termelésben foglalkoztatott létszámmal és a lekötött eszközökkel is.

Az 1969. évben nem javult a vállalatok létszámgazdálkodása és a termelékenység növekedése nem kielégitő. Bár a szocialista iparban a foglalkoztatottak száma az előző évinél mérsékeltebben /3 %-kal/ nőtt, az egy foglalkoztatottra jutó termelés lényegében az 1968. évi szinten maradt. Az egy teljesitett munkásórára jutó termelés azonban több mint 5 %-kal meghaladta az előző évi szinvonalat.

Az épitőiparban az egy órára számitott termelés ugyan mintegy 7 %-kal nagyobb volt, mint az 1968. évben, csupán a munkaidőcsökkentés folytán kiesett termelést pótolta; a termelés-növekedés 7 %-os létszámbővüléssel párosult.

A létszámalakulást több tényező befolyásolta. A magas foglalkoztatottsági szinvonal fenntartása mellett szerepe volt a nagyobb termelésre irányuló vállalati szándéknak, valamint annak is, hogy az élőmunka terhei a vállalati költségszerkezetben nem szerepelnek megfelelő sullyal. Mindez fékezi a racionális létszámgazdálkodás kialakulását és azokat a müszaki fejlesztési intézkedéseket, melyek termelékenység növekedést eredményeznek.

A rendelkezésre álló eszközök felhasználásának javulására lehet következtetni a készletek 1969. évi alakulásából is. A vállalatok, a kisipari termelő, valamint a fogyasztási és értékesitő szövetkezeteknél a forgóeszközök állománya az év során 8 milliárd forinttal nőtt. A növekedési ütem az 1968. évinek mintegy a felét képviseli. Az 1969. év sajátossága, hogy az év első felében a készletállomány csökkent és a növekedés a második félévben következett be. Az értékesités változatlanul magas szintje ugyanis a termelés és az import élénkülésével párosult. Különösen az év utolsó negyedében mindinkább érvényre jutott az a természetes kapcsolat, hogy az élénk vásárlási kedv és a fizetőképes kereslet ösztönzőleg hat a termelésre, amely megalapozza a későbbi és tartós gazdasági növekedést.

A készletelemek közül az átlagosnál jóval nagyobb a növekedés az anyagoknál /9 %/. Az iparon belül jelentős a könnyü-, gép- és a vegyipar anyagkészlet növekedése, de az élelmiszeripar anyagkészlete is lo %-ot meghaladó mértékben emelkedett. A befejezetlen termelés és félkésztermékek állománya 2,8 %-kal, a késztermékeké és a terményeké pedig 3,6 %-kal nőtt. A késztermékeknél figyelemre méltó, hogy állományuk az iparban - a könnyü- és az élelmiszeriparban számottevően - csökkent. Ez az értékesités évvégi gyorsulását is jelzi.

A vállalatok és szövetkezetek állóeszközállományának bruttó értéke 1969. december 31-én 631,5 milliárd forint volt, amely 24 milliárd forinttal /4 %-kal/ több, mint a január 1-i állomány. A vállalatok az 1969. évben fokozták az elavult berendezéseik selejtezését. A selejtezett és megsemmisült állóeszközök

értéke az év végén meghaladta a 7,5 milliárd forintot s ez 1,9 milliárd forinttal volt nagyobb, mint az előző év végén. A gazdálkodó egységeknek 1969. január 1-től lehetőségük nyilt arra, hogy a nullára leirt állóeszközeiket eszmei értéken vegyék nyilvántartásba. Ilyen cimen az év során 16,4 milliárd forinttal csökkent a vállalatok állóeszközállománya, melyeknek egy része azonban változatlanul részt vehet a termelésben.

Az állóeszközállomány összetételében népgazdasági szinten kedvezőtlen elmozdulás volt. A gépek és berendezések aránya lényegében változatlan, az ingatlanoké o,4 százalékponttal emelkedett, a többi eszköz /elsősorban járművek/ részaránya pedig csökkent.

A lakosság pénzbevételeinek és kiadásainak alakulása

A lakosság főbb forrásokból származó készpénzbevétele az 1969. évben több mint lo %-kal, közel 12 milliárd forinttal haladta meg az előző évit. A pénzkiáramlás a tervezettnél mintegy 3 milliárd forinttal nagyobb, és a két fő népességcsoport pénzbevételeinek növekedése között nem volt lényeges ütemkülönbség. A vásárlóerő növekedésében több tényező hatása érvényesült: a foglalkoztatottság emelkedése, az előző évekénél aktivabb vállalati bérpolitika, a mezőgazdaság kimagasló terméseredményei, a dinamikusan fejlődő külkereskedelmi forgalom, a gyorsuló beruházási kiadások stb.

A lakosság anyagi életkörülményeinek javulása kifejeződött a reáljövedelem 7 %-os és a reálbér 5 %-os emelkedésében. Ez utóbbi az 1968. évben megvalósultnak több mint kétszerese és az 1964. év óta a legmagasabb.

A bérből élők bevételei az év folyamán közel lo %-kal emelkedtek, amelyen belül a készpénzben folyósitott munkabérek 8 %-kal haladták meg az 1968. évit. Az utóbbi években ezt megközelitő

ütemü /7 %-os/ bérnövekedés csak az 1964. évben volt. A munkabérek átlagos szinvonala 1969-ben számottevően, közel 5 %-kal emelkedett. A jelentősnek minősithető átlagbérnövekedés több ágazatban a munkaerő megszerzésére és megtartására irányult, de nem füződött hozzá a kivánt mértékü teljesitménynövekedés.

A bérből élők bevételeiben fokozódott az egyéb személyi jövedelmek /pl. nyereségrészesedés, prémium, jutalom, stb./ részaránya. Ilyen cimen a bevételek 2,2 milliárd forinttal emelkedtek, amiben elsősorban az 1968. évi gazdálkodás eredményei után fizetett nyereségrészesedés hatása jut kifejezésre.

A mezőgazdasági termeléssel összefüggő lakossági készpénzbevételek a megelőző két évinél kisebb ütemben - közel 12 %-kal - emelkedtek. A növekedési ütem mérséklődése döntően a háztáji és egyéni gazdaságok állatértékesitésének csökkenése miatt következett be. Ezeknek a gazdaságoknak értékesitési bevétele alig több mint 3 %-kal emelkedett. A termelőszövetkezetektől származó jövedelmek az 1969. évben is számottevően növekedtek: a tagok pénzbeni részesedése közel 14 %-kal, az alkalmazottak munkabére pedig több mint 23 %-kal volt nagyobb az 1968. évinél. Ez utóbbi kifizetéseket növelte a segéd- és melléküzemági tevékenység további bővülése, illetve a foglalkoztatottak számának gyarapodása.

Áruvásárlásokra az 1969. évi készpénzbevételek 86,5 %-át forditotta a lakosság. Ez valamivel alacsonyabb, mint az előző évi arány. A lakosság készpénzes áruvásárlásai 1968-hoz képest 9,4 %-kal emelkedtek, mig a közületi vásárlásokat is magában foglaló teljeskörü kiskereskedelmi áruforgalom ezt meghaladóan nőtt. A korábbi évekkel ellentétben az egyes árufőcsoportok forgalom-bővülése - 9-10 %-os növekedéssel - kiegyenlitett volt. Az áruforgalom volumene - a kiskereskedelmi eladások mintegy 1,4 %-os árszinvonalnövekedését figyelembevéve - kb.8 %-kal nőtt. Az árváltozások az eladott cikkeket különböző módon érintették:

a forgalom 6 %-át kitevő cikkeknél az árak csökkentek, 10 %-ánál 2-5 %-kal, 13 %-ánál pedig több mint 5 %-kal emelkedtek. A legnagyobb áremelkedés a ruházati cikkeknél következett be, mig az élelmiszer idénycikkek ára az első félévben magasabb, a második félévben pedig alacsonyabb volt, mint az 1968. év megfelelő időszakában.

A lakosság árukereslete a fogyasztói piacon az év folyamán állandóan élénk volt. A belkereskedelem a vásárlóerő lekötését nem tudta mindig és mindenben kielégitően biztositani, erre a készlet csökkentése és az évközi többletbeszerzések nem voltak elegendőek.

Az áru-utánpótlás üteme, választéka, s ebből következően a belkereskedelem készletállománya nem volt kielégitő és erre a lakosság érzékenyen reagált. Az áruhiányok a II. és III. negyedévben okozták a legnagyobb problémákat. A fogyasztók igényét az elmult évben sem lehetett kellő szinvonalon és összetételben kielégiteni sertéshusból, huskészitményekből, személygépkocsiból, néhány épitőanyagból stb. Az év első felében kedvezőtlen időjárás miatt problémák voltak a zöldség-gyümölcs ellátásban is. Átmenetileg hiány volt több tartós fogyasztási cikkből /televizió, hütőszekrény/ és tüzelőanyagból. A ruházati cikkeknél rohamosan növekedett a korszerü áruk iránti kereslet, melynek kielégitésére nem volt lehetőség. Az év egészét tekintve, a fogyasztói piac egyensulya kedvezőtlenebb volt, mint az 1968. évben.

A kereskedelmi szervek az év elején a forgalom várható növekedését alábecsülték. Az igények felmérése nem volt megbizható, a kereskedelmi vállalatok rendeléseik feladásakor tulzott mértékben óvatoskodtak. /A nem eléggé megalapozott piaci megitélés mellett egyes szabályozók is olyan irányba hatottak, hogy a kereskedelmi vállalatok készleteiket csökkentsék./ Mindez az iparvállalatokat helytelenül orientálta a belföldi piac helyzetéről. A rendeléshiány miatt támadt kapacitás-feleslegüket külföldön való értékesités utján igyekeztek hasznositani. Egyes

helyeken a termelés csökkentésére kényszerültek. A lakosság tényleges kereslete ugyanakkor a várakozásokat meghaladta. A problémákat csak tetézte, hogy a rendelések, a szállitási szerződések teljesitésében is gyakori volt a késedelem. Az év második felében a kereskedelmi vállalatok ugyan már aktivabb beszerzési politikát folytattak, az ipar pedig gyorsuló ütemben bővitette termelését, a megrendelések olyan gyors teljesitésére nem volt lehetőség, ahogyan a forgalom növekedése indokolta volna. A belföldi piac feszültségének enyhitésére a kereskedelem növelte a fogyasztási cikkek importját, ez azonban csak bizonyos késéssel javitotta a lakosság áruellátását.

A lakosság pénzkészlete az év folyamán 8,3 milliárd forinttal gyarapodott, amiből 5,9 milliárd forint a takarékbetétállományt növelte. Ez a növekedés az eddigi legmagasabb szintet képviseli. A megtakaritások aránya a lakosság szocialista szektorból származó készpénzbevételeihez képest is emelkedett; loo forint bevétel után 1969. évben 4,7o forint betét képződött az előző évi 3,8o forinttal szemben. A betétállomány területi megosztásában a vidék részaránya tovább nőtt.

A külgazdasági kapcsolatok pénzügyei

Az 1969. évben a külkereskedelem bizonyult a népgazdaság legdinamikusabban fejlődő ágazatának. A növekedés üteme nemcsak a nemzeti jövedelem emelkedésénél nagyobb, hanem a külkereskedelmi forgalom előző években elért bővüléséhez mérve is kiemelkedő. A külkereskedelmi forgalom mindkét fő viszonylatban jelentős mérvü aktivummal zárult, s igy az 1969. évben megtermelt nemzeti jövedelem egy része nem a belföldi fogyasztási és felhalmozási célokat szolgálta, hanem az ország külgazdasági kapcsolatainak megszilárditását hozta. A reform keretében létrejött uj érdekeltségi rendszer hatására az ipari, mezőgazdasági termelők - a külkereskedelmi vállalatok közveti-

tésével - a korábbinál sokkal jobban kihasználták az export fokozásának lehetőségeit, a kedvező külföldi konjunkturát és áralakulást.

Az áruforgalmi aktivum kedvező hatással volt a nemzetközi fizetési mérleg alakulására. A fizetési mérleg az 1969. évben számottevő bevételi többlettel zárult, mind rubel, mind dollár elszámolású viszonylatban. Ez hozzájárult a magyar népgazdaság külföldi megitélésének további javulásához, a hitelfelvételi és hitelnyujtási lehetőségek bővüléséhez. A külkereskedelmi és fizetési mérleg pozíciója a gazdasági egyensuly 1969. évi megszilárditásának egyik legfontosabb mutatója.

A szocialista országok viszonylatában a külkereskedelmi mérleg mintegy 3,7 milliárd forinttal volt aktiv, összefüggésben azzal, hogy a szocialista országokban a kereslet növekedése párosult vállalataink erőteljes export-törekvéseivel és ugyanakkor a behozatal a tervezettnél lassubb ütemben emelkedett. A kivitel növekedési üteme az előző évekével megegyező; közel 11 %-kal haladta meg az 1968. évi szintet. Az államközi szerződésekben vállalt export-kötelezettségek az 1969. évben is teljesültek; mégpedig tervszerübb összetételben, mint a korábbi években. Emellett egyes esetekben többletszállitásokra is sor került. Átlagot meghaladó ütemben nőtt az anyagok és alkatrészek, valamint a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kivitele. Az export mintegy egyharmadát jelentő gépexport az 1969. évben az előző évinél lassabban bővült.

Az erőteljesen növekvő kivitelt az import csak kisebb mértékben követte, a behozatal növekedési üteme az 1969. évben csak 4 %-ot tett ki. Bár a gépimport élénkült, az anyagok és félkésztermékek behozatalának növekedése csak szerény mérvü volt, a fogyasztási cikkekben pedig némi visszaesés jelentkezett. Az import mérsékelt növekedését több, részben átmeneti tényező idézte elő; igy pl. a partnerek árukinálata és a magyar vállalatok igényei közötti eltérések, egyes átmeneti szállitási problémák, a nem megfelelő importpiac kutatási tevékenység, a belföldi kereslet előre nem látható strukturális változásai stb.

A dollár elszámolásu külkereskedelmi mérleg 3,4 milliárd forintos aktivuma ugy jött létre, hogy közben a forgalom dinamikusan bővült; az 1968. évhez viszonyitva az export 35 %-kal, az import pedig - a devizális kötöttségek zömének feloldása mellett - 16 %-kal nőtt. A forgalom növekedésében a volumen emelkedése mellett a magasabb értékesitési, illetve beszerzési árak is kifejeződnek. Az exportban elért árnyereség azonban lényegesen meghaladta az importárak növekedése miatt keletkezett árveszteséget. A külkereskedelmi cserearány javulása mintegy 1 milliárd forinttal növelte a külkereskedelem aktiv szaldóját.

A dollár elszámolásu külkereskedelmi egyenleg és ennek a fizetési mérlegben is megmutatkozó eredményei egyuttal azt jelentik, hogy a vártnál kedvezőbb devizális feltételek jöttek létre további gazdasági fejlődésünkhöz.

A nem szocialista országokba kivitt termékek közül - éppen a kedvező külföldi konjunktura következtében - legnagyobb mérvü növekedés az anyagok terén jelentkezett. Az elmult év kiemelkedő növénytermesztési eredményei a növekvő zöldség- és gyümölcsexport mellett jelentős mennyiségü buza és kukorica kivitelét is lehetővé tették. Bár sulya a kivitelben még nem nagy, de a reform kedvező hatására utal a gépkivitel közel egyharmados növekedése.

A kedvező export-eredmények lehetővé tették a fogyasztási cikkek dollár elszámolásu viszonylatokból származó importját. A termelő ágazatok bővülő tevékenységéhez, valamint a konjunkturális okokból erősen megnövekedett anyagexport következtében számottevően növeltük az anyagok és félkésztermékek importját is. A gépbehozatal egyébként indokolt mérvü növelését bizonyos mértékig fékezte a beruházási célra rendelkezésre álló belföldi pénzeszközök erős lekötöttsége épitésre.

Az import áru-szerkezetének alakulása szempontjából figyelemreméltó az anyag-, és félkésztermékek, valamint a mezőgazdasági és élelmiszeripari import erőteljes emelkedése.

A dollár elszámolásu viszonylatban az árak szintjének változása részben a világpiaci áralakulás tendenciáit tükrözi, részben a vállalatok eredményes külkereskedelmi-piaci munkáját bizonyitja.

A nemzetközi pénzpiac helyzetét az 1969. évben inflációs tendenciák és ennek meggátlását célzó restriktiv hitelpolitika, valamint a spekulativ tőkemozgásokkal összefüggő valutáris bizonytalanság jellemezték. Mindezek következtében a nemzetközi kamatszint igen magas volt.

A külkereskedelmi forgalom dinamikus fejlődését az állami költségvetés 15,4 milliárd forint összegü támogatás nyujtásával segitette elő. Ebből az állami visszatérités 13,1, az import árkiegészités 2 milliárd, a kereskedelempolitikai alapból adott támogatás pedig 315 millió forint. Az exportforgalomnak mintegy fele állami támogatásban részesült. Az állami visszatérités növekedése lényegesen kisebb volt, mint az exporté, vagyis javult a devizakitermelés gazdaságossága. Azoknak a vállalatoknak az exportja növekedett gyorsabban, amelyek az átlagosnál kevesebb támogatásban részesültek. Az export állami támogatása fajlagosan csökkent, bár még igy is nagy összegü állami támogatás igénybevételével valósult meg. Ez továbbra is szükségessé teszi az export struktura javitását.

A vám és import-forgalmi adó bevételek 9,3 milliárd forintot tettek ki, 29,5 %-kal többet, mint az előző évben. A növekedés kisebb volt mint az import emelkedése, jórészt annak következtében, hogy az importban az átlagosnál nagyobb mértékben nőtt a viszonylag kisebb vámszinvonalat képviselő termékcsoportok forgalma.

Az állami költségvetés végrehajtása

Az 1969. évi állami költségvetés végrehajtása az előirányzathoz közelálló teljesitést mutat; a tervezett bevételek o,5 %-os, a kiadások o,6 %-os tulteljesitésének hatására az előirányzatot csak kismértékben /lo5 millió forinttal/ meghaladó hiánnyal zárult. Az 1,8 milliárd forint hiány fedezetét az állami pénzkészlet biztositotta.

A gazdaság fejlődésében bekövetkezett pozitiv változások néhány esetben nehezitették a központi pénzalap helyzetét. A készletnövekedés mérséklődése miatt a tervezettnél kisebb a költségvetés eszközlekötési járulékbevétele; a dinamikus exportnövekedés az előirányzottnál nagyobb összegü állami visszatérités igényelt; a kimagasló mezőgazdasági terméseredmények növelték a támogatás-igényes exportalapot, a készlettartási költségeket és a gabonakedvezmény összegét. A mezőgazdaságban megélénkült beruházási tevékenység a termelőszövetkezeti beruházási ártámogatás céljait szolgáló költségvetési kiadásokat jelentősen emelte. Az ipari termelés lassubb növekedése miatt a vállalatoktól és szövetkezetektől származó befizetések is elmaradtak az előirányzattól. Annak ellenére, hogy ez az 1969. évben nehezitette a költségvetés helyzetét, a jelzett gazdasági folyamatok alapozzák meg a következő években az állami bevételek növekvő ütemü emelkedését.

Az 1969. évi pénzügyi helyzet jellegzetessége volt, hogy miközben az állami költségvetés - a fenti okok miatt - egyensulyi és finanszirozási problémákkal küzdött, addig a többi jövedelemtulajdonos /lakosság, vállalatok, tanácsok, költségvetési szervek stb./ körében jelentős időlegesen fel nem használt pénz halmozódott fel, amely végső soron a bankrendszerben centralizálódott. Ebből adódóan szükséges volt, hogy a költségvetés finanszirozási feladatainak teljesitésére pénzeszközöket csoportositson át a hitelszférából. Ez az átcsoportositás fejlesztési célokra, visszafizetési kötelezettség mellett történt.

A költségvetés összes bevétele kismértékben - 829 millió forinttal - haladta meg az előirányzatot. A tulteljesitésben szerepe van annak, hogy a bevételeket tartós hitelforrásból származó - 4 milliárd forint összegü - államháztartási fejlesztési kölcsön növelte. A kölcsön összegét az előirányzatok nem tartalmazták.

A bevételek között a vállalatok, a kisipari termelőszövetkezetek, valamint az általános fogyasztási és értékesitő szövetkezetek befizetése 2,5 milliárd forinttal volt kisebb az előirányzatnál. A termeléssel összefüggő jövedelmek közül a nyereség- és a termelési adó 1,6 milliárd forinttal kisebb a tervezettnél, de az eszközállomány nagyságától függő eszközlekötési járulék és központositott amortizáció cimén is 2,1 milliárd forinttal kevesebb a költségvetés bevétele.

Jelentős bevétel maradt el annak következtében, hogy az 1969. évi költségvetés jóváhagyása után a pénzügyi folyamatok közgazdasági összefüggéseiről helyesebben informáló rendszer került bevezetésre a nemzetközi pénzügyi kapcsolatok elszámolásában. A közép- és hosszulejáratu tőkés, áru- és céghitelek felvételéből származó bevétel ugyanis a költségvetés és a hitelforrások között megosztásra került /attól függően, hogy a belföldi finanszirozás milyen források terhére történik/, mig a korábban felvett ilyen hitelek visszafizetése teljes egészében az állami költségvetést terheli, minthogy az a hitelfelvétel időpontjában a központi pénzalapot illette meg.

A költségvetés bevételeinek előzőek szerinti csökkenését nem tudta pótolni a mezőgazdasági termelőszövetkezetek, a lakosság és a költségvetési szervek által az előirányzaton felül teljesitett - 1,4 milliárd forint összegü - befizetés.

A költségvetés összes kiadása 934 millió forinttal volt magasabb az előirányzatnál. A tanácsi fejlesztési alap támogatásánál 4o2 millió forint a tulteljesités. A mezőgazdasági termelőszövetkezetek támogatására - amelynek mintegy kétharmada

beruházási ártámogatás - igen számottevő, közel 2 milliárd forint az előirányzat feletti juttatás. Az állami vállalatok támogatására együttesen 584 millió forinttal nagyobb összeg került folyósitásra. Figyelembe kell venni azonban, hogy a tervezettet lényegesen meghaladó külkereskedelmi áruforgalom 1,6 milliárd forinttal magasabb állami visszatérítés, illetve import-árkiegészités juttatását tette szükségessé. A költségvetési szervek közül csak a tanácsi szervek kiadásai haladták meg /911 millió forinttal/ az előirányzott összeget. A költségvetési kiadások tulteljesitését idézték elő az év közben szükségessé vált intézkedések is, amelyek több beruházás befejezési határidejének előrehozását, uj beruházások elkezdését, állattenyésztés ösztönzését stb. segitették elő.

Összefoglalóan megállapitható, hogy az 1969. évben a gazdasági fejlődés az egyensulyi viszonyok javulása mellett következett be és a reformmal megindult átrendeződési és struktura változási tendenciák erősödtek, a termelés és a realizálás szorosabb kapcsolata alakult ki. A tapasztalatok igazolták, hogy a közgazdasági szabályozókkal való irányitás hatékony. A gazdaság fejlődésében bekövetkezett számos pozitiv változás még nem jut kifejezésre az állami költségvetés egyensulyi helyzetének alakulásában, sőt nem egy esetben bevételeit csökkentette, a kiadásait növelte. A beruházási-fogyasztói piac helyzetének javulása, a müszaki-technikai szinvonal emelkedése, az élőmunka hatékonyságának növekedése nem volt kielégitő.

A kidolgozás alatt álló negyedik ötéves tervben, valamint a szabályozórendszer továbbfejlesztése során messzemenően hasznosulnak a pénzügyi helyzet alakulásának eddigi tapasztalatai és alakulnak ki azok az intézkedések, amelyek a pénzügyi egyensuly tartós megteremtését szolgálják.

x

x x

II.

Az állami költségvetés bevételei

Az állami költségvetés összes bevétele az 1969. évben kereken 155 milliárd forint volt, ami lényegében azonos az előirányzattal, az előző évinél pedig 11,7 %-kal magasabb. A bevételi struktura azonban eltér a tervezettől és az 1968. évvel való összehasonlitás is változásokat jelez. Továbbra is a vállalati-szövetkezeti befizetések voltak a legjelentősebbek, bár 82,6 %-os részarányuk kisebb a tervezettnél. A tervezettől való elmaradás elsősorban az ipari termelés és az eszközállomány alacsonyabb ütemü növekedésével van összefüggésben, de szerepe van annak is, hogy a nyereség központositásra került hányada is kisebb. A lakosság és a költségvetési szervek befizetései, valamint az egyéb befizetések részaránya magasabb, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek befizetése azonos, a nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból eredő befizetés pedig kisebb a tervezettnél. A bevételi szerkezet 1968. évhez viszonyitott változására a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és az egyéb befizetések növekvő, a lakossági befizetések változatlan, mig a többi jövedelemtulajdonostól származó befizetések csökkenő részaránya a jellemző. Ennek ellenére a központositott jövedelmeknek a nemzeti jövedelemnél gyorsabb növekedési üteme azt mutatja, hogy az 1969. évben a költségvetés szerepe a jövedelmek ujraelosztásában fokozódott.

Az állami vállalatok, a kisipari, az általános fogyasztási és értékesitő szövetkezetek, valamint a szövetkezeti vállalatok /továbbiakban: vállalatok/ 128,1 milliárd forintot fizettek be az állami költségvetésbe. Ez ugyan közel 10 %-kal több az 1968. évi befizetésnél, de a tervezettnél 2,5 milliárd forinttal /1,9 %-kal/ kevesebb. A lemaradás főként a költségvetés eszközlekötési járulék, nyereségadó, vám és import-forgalmi adó bevételeinél van.

A vállalatok 1969. évben realizált nyeresége 69,6 milliárd forint a tervezettnél közel 1 milliárd forinttal /1,4 %-kal/, az 1968.

évinél pedig 5,7 milliárd forinttal /9 %-kal/ több. A nyereség emelkedése ugyan az összes vállalati jövedelmek növekedési üteménél alacsonyabb, ez azonban nem jelenti a gazdálkodás hatékonyságának romlását; ellenkezőleg annak javulását fejezi ki. Az 1969. I.1-ével bevezetett intézkedések /kedvezmények és mentességek részbeni megvonása, támogatások csökkentése stb./ ugyanis nagyobb követelményeket támasztottak a vállalatokkal szemben. Szükitették a vállalatok piaci hatásoktól való védettségét és fokozták a nyereség megszerzésének követelményeit. Igy a megtermelt nettó jövedelemnek valamelyest kisebb hányada realizálódott nyereségként.

A vállalatok 1969. évi árbevétele - a vállalati mérlegbeszámolók összesitett adatai szerint - 89o milliárd forint volt. A bevételekben 27,6 milliárd forint az állami támogatások címén elszámolt összeg. Az árbevételt növelő állami támogatások 57 %-át az ipar, 22 %-át a bel- és külkereskedelem, 16 %-át a szállitás és hirközlés vállalatai kapták. Az 1969. január 1-ével hozott intézkedések hatásaként a bevételek támogatástartalma csökkent, az 1968. évi 3,3 %-kal szemben az 1969. évben 3,1 % volt.

A termelési tényezők /eszközök és bérek/ a számitottól eltérően hatottak a nyereség alakulására. A bérköltség 4,3 milliárd forinttal több, a lekötött eszközállomány viszont 16 milliárd forinttal kevesebb volt a tervezettnél. Ezek együttesen a termelési tényezők egységére jutó nyereséget a tervezett 8,9 %-ról 9,1 %-ra növelték. Az eszköz-és béraranyos nyereség szinvonala terven felül a belkereskedelemben, az állami mezőgazdaságban nőtt, az iparban és az épitőiparban csökkent, a szállitás- és hirközlésben nem változott.

Az eszközarányos nyereség mértéke a számitott 9,8 % helyett lo,1 %. A loo forint lekötött eszközértékre az 1968. évben lo forint, az 1969. évben pedig lo,3 forint jutott.

A népgazdaság különböző ágazataiban az eszközarányos nyereség változásának szóródása jelentős. A belkereskedelemben az 1968. évi 11,1 %-ról az 1969. évben 13,4 %-ra, az állami mezőgazdaságban 4,o %-ról 4,8 %-ra, a bányászatban 3,5 %-ról 3,7 %-ra, a gépiparban 13,3 %-ról 13,6 %-ra, az élelmiszeriparban lo %-ról lo,4 %-ra nőtt, a vegyiparban, a könnyüiparban és a kohászatban pedig csökkent.

A nyereség növekedésben számottevő szerepe van az értékesités termelést meghaladó bővülésének és az értékesitési irányok változásának. A nyereségtöbbletnek több mint felét a kereslet változásához jobban igazodó termelés és forgalom növekedése biztositotta. A termelő ágazatok árbevétele az 1969. évben 11,3 %-kal, nyereségük pedig 6,5 %-kal /2,8 milliárd forinttal/ nőtt. A forgalmi szférában a nyereség 3,3 milliárd forint - 23,3 %-os - emelkedése a bevételek 1,1 %-os növelése mellett valósult meg. Jelentős a bel- és külkereskedelem nyereségének a növekedése. A vállalatok eredményesen használták ki a konjunkturát; növelték termékeik exportját, javitották az export jövedelmezőségét. Az exportált termékek árindexe 1,2 százalékponttal meghaladta az importcikkek árindexét. Egyes területeken /pl. belkereskedelemben/ nyereség-növelő hatása volt az évközi áremeléseknek is. A gazdasági hatékonyság javulása - különösen az év második felében - növelte a vállalatok nyereségét. A hatékonyabb gazdálkodást jelzi a termelési és gyártmányszerkezet módosulása.

A vállalati nyereség növekedéséhez kedvező feltételeket teremtett az, hogy az alapvető fontosságu anyagokban és alkatrészekben, kiegyensulyozottabb volt a vállalatok készletgazdálkodása és igy nem volt számottevő ellátási probléma. /Kivételt képezett - bizonyos időszakokban - a kohászati és az épitőanyagipari termékekből való ellátás./ Mindinkább kialakul és tért hódit - elsősorban az importban - az a beszerzési politika, hogy a vállalatok termelési és értékesitési tevékenységükhöz folyamatosan vásárolják az anyagot, alkatrészt. Ma már egyre ritkább az a - korábbi évekre jellemző - gyakorlat, hogy idő-

szakonként erőteljesen felhalmozzák készleteiket. A termékforgalmazás kötöttségeinek feloldása, az import-anyag ellátás folyamatossága is elősegiti a kedvező irányu változást. A kontingensek mindinkább elveszitik azt a funkciójukat, hogy devizális meggondolásokból alkalmazott importkorlátozás eszközei legyenek. Néhány területen azonban még mindig nem kellő előrelátással, nem megfelelő időben adják fel megrendeléseiket a vállalatok, ami a szükségesnél nagyobb készletfelhalmozódást okoz.

Az iparvállalatok az 1969. évben 35,6 milliárd forint nyereséget realizáltak, ami 1,7 milliárd forinttal több az 1968. évinél, de 4,5 milliárd forinttal kisebb a tervezettnél. A számitott nyereségnövekedéstől különösen elmaradt a könnyüipar, vegyipar, gépipar, melyet csak részben ellensulyozott a bányászat és az élelmiszeripar tulteljesitése. Ez összefügg azzal, hogy mérséklődött az ipari termelés növekedési üteme, sőt néhány fontos iparág termelése /textilipar, textilruházat, tégla-, cserép, mész- és cementipar stb./ valamelyest csökkent is.

A nyereség növekedését korlátozta, hogy a belkereskedelem mérsékelt forgalom növekedésre számitva adta fel megrendeléseit, ezáltal a vállalatok termelése különösen az év elején alacsony szinvonalu volt, amit az export fokozása teljes mértékben nem tudott áthidalni. A termelési ütem lassulása azonban néhány olyan iparágakban is bekövetkezett, /pl. a cementiparban/, ahol a fizetőképes kereslet a végső felhasználóknál magas volt. A vállalatok egy része a termelés bővitésének még mindig az extenziv utját választotta, a termelés növekedése a foglalkoztatottak számának tulzottan magas emelkedése mellett valósult meg. A csökkentett munkaidőre való áttérést a tervezettnél gyorsabban hajtották végre. A munkaerő kereslet több területen a kinálathoz képest magas volt. Ez akadályozta a munkaerő átrendeződését, a létszámtartalékok leépitését, a munkafegyelem javulását és növelte a fluktuációt. Az iparvállalatok nyereségének előirányzattal szembeni lemaradását az is okozta,

hogy a tervezettnél később kezdtek üzemelni jelentős termelő kapacitások /vegyiparban, kohászatban/ és a fenntartási költségek növekedése miatt a rezsiköltségek a számitottnál magasabbak.

Az építőipari vállalatok 1969. évi nyeresége 6,3 milliárd forint volt, ami 437 millió forinttal több az 1968.évinél és lónyegében azonos a tervezettel. A nyereség növekedést előidéző tényezők közül jelentős az épitési-szerelési tevékenység átlagosnal gyorsabb ütemü bővülése, az eszközök jobb kihasználása, az önköltség fajlagos javulása, valamint az épitőipari árak emelkedése.

A mező-, erdő- és vizgazdálkodás állami szektorában realizált 3,1 milliárd forint nyereség 1,1 milliárd forinttal több a költségvetés összeállitásának időszakában számitottnál. Ezt a kedvező időjárás hatására a tervezettnél nagyobb terméshozamok, a termelési struktura kezdeti átrendeződése, a korszerübb technológiát biztositó anyagi-müszaki bázis és a gazdálkodás szinvonalának javulása eredményezték.

A belkereskedelmi vállalatok 1969. évi 10,2 milliárd forint nyeresége 2 milliárd forinttal több az 1968. évinél és 2,4 milliárd forinttal a tervezettnél. A nyereség volumenének növelésében a forgalom bővitése mellett elsősorban a magasabb árrés volt a meghatározó tényező. A tervezés során számitásba vett árukészletszint sem valósult meg és ez is hozzájárult a nagyobb nyereséghez.

A külkereskedelmi vállalatok 3,6 milliárd forint összegü nyeresége 1,2 milliárd forinttal több az előző évinél. A nyereségtöbbletet kialakitó tényezők közül jelentős az exportnövekedés, a vállalatok javuló ármunkája, a külföldi árak kedvező hatása. A vállalatok nyeresége a tervezettet 2,4 milliárd forinttal haladja meg.

A pénzintézetek 6,1 milliárd forint nyereséget realizáltak, amely közel 370 millió forinttal alacsonyabb a tervezettnél. Ezt főként a felvett külföldi hitelek és a bankoknál elhelyezett betétek után fizetett kamattérítések emelkedése idézte elő. A költségtöbbletet a kihelyezett hitelállomány emelkedéséből realizált kamatbevétel csak kismértékben csökkentette.

Az 1969. évben a vállalatok vesztesége 386 millió forint, amely az 1968. évinek közel ötszöröse. A veszteséges gazdálkodó egységek száma 29 volt, amiből 12 ipari, 8 építőipari, 6 mezőgazdasági és 3 kereskedelmi. Ezeknél a vállalatoknál veszteségrendezési /szanálási/ eljárásra került sor, amelyek kapcsán megtörtént a pénzügyi rendezésre és a jövedelmező gazdálkodás feltételeinek biztosítására vonatkozó intézkedések kidolgozása. Annak ellenére, hogy mind a veszteség összege, mind a veszteséges vállalatok aránya nem tekinthető számottevőnek; ezek az adatok a vállalatok közötti differenciálódást jelzik.

A vállalatok 1969. évi nyereségéből az állami költségvetést 43,3 milliárd forint illeti meg, amelyből a vállalatok dolgozóik munkábajárási dotációjaként 844 millió forintot, az állami mezőgazdaságban kenyérgabona kedvezmény miatt 148 millió forintot, egyéb címeken 413 millió forintot visszatarthattak. Ezek együttes hatására az állami költségvetés nyereségadó bevétele 41,8 milliárd forint volt. A nyereségnek az állam és a vállalatok közötti megoszlása a tervezetthez képest a vállalatok javára tolódott el /a vállalati alapok képzésére terv szerint a nyereség 36,3 %-a, ténylegesen 37,8 %-a szolgált/.

Az iparvállalatok 57 %-os átlagkulccsal adóztak. Az ipari átlagot meghaladó adókulcs a vegyiparban /62,5 %/, a kohászatban /59,1 %/, a gépiparban /58,6 %/ érvényesült. A belkereskedelmi vállalatok átlagos nyereségadó kulcsa 64,0 %. A nyereségadó átlagkulcsa legalacsonyabb az állami mezőgazdaságban /42,4 %/.

A vállalati alapok képzésére 25,5 milliárd forint jutott, mig közvetett támogatást jelentett mintegy 1 milliárd forint /munkábajárási és kenyérgabona kedvezmény/ és 1,2 milliárd forint a szövetkezeti központok fenntartási költségének és a vezetői érdekeltségi alap fedezetére, valamint egyéb visszatartásra szolgált. A vállalatoknál maradó nyereségből 5,8 milliárd forint /22,9 %/ a részesedési-, 17,2 milliárd forint /67,5 %/ a fejlesztési- és 2,5 milliárd forint a tartalékalap növelését biztositotta. A vállalati alapok megitélésénél - a szabályozási rendszer lényegéből adódóan - figyelembe kell venni, hogy a gazdálkodó szervek részesedési alapjuk terhére 2,8 milliárd forintot bérszinvonal fejlesztésére az év során már felhasználtak.

A vállalatok és a szövetkezetek nyereségéből képződő részesedési alap és a bérszinvonal fejlesztés együttes összege 8,6 milliárd forint, ami a bérköltség /72,3 milliárd forint/ 11,9 %-a. A bérszinvonal fejlesztés és a részesedési alap együttes összege a bérköltséghez viszonyitva nagyobb volt, mint az 1968. évben /10,4 %/. Az átlagosnál magasabb ez az arány a külkereskedelemben /21,7 %/, az épitőiparban /13,4 %/, a kohászatban /13 %/, a vegyiparban /12,5 %/, a gépiparban /12,4 %/, a könnyüiparban /12,3 %/, az állami mezőgazdaságban /12,6 %/, alacsonyabb viszont a bányászatban /10,3 %/, a villamosenergiaiparban és a szállitásban /10,2 %/, az erdőgazdálkodásban /9,6 %/, valamint az épitőanyagiparban /7,8 %/.

A vállalatok 1969. második félévében aktivabb bérpolitikát folytattak. Ez kifejeződött abban, hogy a bérszinvonal-fejlesztésre forditott összeg az 1968. évinek több mint három és félszeresére növekedett. A vállalatok az évvégi részesedésre kisebb összeget tartalékoltak. A szövetkezeteknél változatlanul jelentős az év végi részesedés aránya. A minisztériumi és a tanácsi vállalatoknál a bérfejlesztés mértéke 4,1 %, illetve 3,8 %, a szövetkezeteknél pedig csak 1,7 % volt.

A nyereségből képzett részen tul - szociális-, kulturális- és egyéb kiadások fedezetére - a vállalatok költségeik terhére 1,6 milliárd forint fix /garantált/ részesedési alapot is képezhettek.

A vállalatok eltérő fejlődését, tevékenységük eredményességét az is jelzi, hogy az egy főre jutó részesedés különbségei nagyobbak, mint az előző évben.

Az 1969. évi nyereségből képzett - a vállalatok által azonban csak az 197o. évben felhasználható - fejlesztési alap, 17,2 milliárd forint, 12,4 %-kal magasabb az 1968. évinél. Amortizációból ennél nagyobb összeg, 17,6 milliárd forint, egyéb cimen /állóeszközök értékesitéséből, juttatásokból, stb./ pedig 6,9 milliárd forint szolgál a fejlesztés bővitésére. A fejlesztési alap együttes összege eléri a lekötött eszközök 6,1 %-át, ami 1,1 százalékponttal több a számitottnál.

A nyereségből képzett fejlesztési alap eszközértékre vetitett hányada a népgazdasági ágak között eléggé eltérő; az átlagosnál nagyobb a belkereskedelemben és az épitőiparban.

Az ipar 1969. évi nyereségéből lo,5 milliárd forint, amortizációból 8,6 milliárd forint és egyéb forrásból 3 milliárd forint fejlesztési alapot képzett. A fejlesztési alap lekötött eszközökre vetitett aránya 6,1 %, ami meghaladja a számitottat.

A belkereskedelmi vállalatok 1969. évi nyereségükből 2,5 milliárd forint, amortizációból 623 millió forint és egyéb forrásból 891 millió forint fejlesztési alapot képezhettek. A fejlesztési alap a lekötött eszközök értékének 5,3 %-a, a tervezett 3,3 %-kal szemben. A nagyobb fejlesztési lehetőség kedvezőnek minősithető, mivel a belkereskedelemben a hálózat korszerüsége és technikai ellátottsága nem kielégitő.

Az épitőipari vállalatok fejlesztési alapját a nyereségből 1,5 milliárd forint, amortizációból és egyéb cimen 814 millió forint illeti meg. A tervezettnél 19,6 %-kal magasabb összeg a lekötött eszközök 8,5 %-a.

Az 1969. évi nyereségből a vállalatok 2,5 milliárd forintot helyeztek a tartalékalapba. A vállalatok pénzügyi biztonságát szolgáló tartalékalapokba helyezett összeg az iparban 1,3 milliárd forint. Az iparban a tartalékolás az előző évinél 7,6 %-kal, az építőiparban 9,3 %-kal magasabb, a szállitás- és hirközlésben 15,3 %-kal kisebb. A vállalatok tartalékalapjainak mobilizálása a korábbinál nagyobb mértékü volt. A tartalékalapokban felhalmozott pénzeszközök állománya elérte az 5,9 milliárd forintot. A kötelező szint eléréséhez - az elmult évek fejlődési ütemét figyelembe véve - 4-5 évre van szükség.

Az eszközlekötési járulék 1969. évi összege - az 1,1 milliárd forint beruházási járulékkal együtt - 24,4 milliárd forint, ami az előirányzatnál 1,6 milliárd forinttal /6,1 %-kal/ kevesebb, az 1968. évi teljesitésnél azonban magasabb. Ebből az állami költségvetést 23,3 milliárd forint illeti meg, 1,1 milliárd forint a szövetkezetek központi szervei részére esedékes beruházási hiteltörlesztések céljaira, forgóalap-rendezésre, a zöldség- és gyümölcskereskedelem támogatására, továbbá a szállodai vendéglátóipar rezsiköltsége fedezetének kiegészitéseként ideiglenesen átengedésre került. Az eszközlekötési járulék alakulása összefügg az állóeszköz aktiválások elhuzódásával, a készletnövekedés számitottnál nagyobb mérséklődésével, valamint az elhasználódott állóeszközök járulékalapot csökkentő hatásával, illetve azzal, hogy a csak eszmei értéken nyilvántartott állóeszközök után nem kell járulékot fizetni. Éreztette hatását az is, hogy egyes területeken még az üzembehelyezett beruházások aktiválása sem történt meg kellő időben.

Az állóeszközök bruttó értéke - 106 milliárd forint értékü lakásalapot is figyelembe véve - 1969. december 31-én elérte a 632 milliárd forintot, amely 24 milliárd forinttal /4 %-kal/ több az előző évinél. Az átlagot meghaladóan gyors volt a vegyipar, a kereskedelem, a mező-, erdő- és vizgazdálkodás állóeszközállományának növekedése. A müszaki szinvonal további növekedését korlátozta, hogy az üzembe nem helyezett beruházások állománya - 1968. évi árszinten - 10,3 milliárd forinttal

nőtt /az állami szektorban 8,9, a szövetkezeti szektorban 1,4 milliárd forinttal/.

A készletek állománya az év során 4,6 %-kal - a korábbi évekénél kisebb ütemben - nőtt és az év végén meghaladta a 182 milliárd forintot. Legnagyobb növekedés /9 %-os/ az anyagokban és fogyóeszközökben következett be, az átlagtól 1 %-kal maradt el a késztermékek és termények, s 1,8 %-kal a befejezetlen termelés és félkésztermékek értéknövekedése. Az átlagot meghaladóan bővült a mezőgazdaság és az ipar készletállománya.

Az állóeszközök és készletek éves átlagos állománya - a bérelt ingatlanok nélkül - 2,5 %-kal, 17,6 milliárd forinttal elmaradt a számitottól, ami közel 900 millió forinttal csökkentette a járulék összegét. A teljes eszközállomány 28,8 %-a /1968. évben 36 %/ mentes a járulékbefizetési kötelezettség alól, amely 9,7 milliárd forinttal mérsékli a költségvetés bevételeit. /A kedvezmény összege 3,1 milliárd forint az iparban, 2,9 milliárd forint a mezőgazdaság állami szektorában, 3,1 milliárd forint pedig a közlekedésben/. A mentességek részaránya a teljes állományhoz viszonyitva legmagasabb az állami mezőgazdaságban /92 %/, a nem termelő ágazatokban /74,5 %/, valamint a szállitásban /42,9 %/. Az ipar átlagos 16,9 %-os mentesitésén belül a legmagasabb a bányászatnál /62,7 %/ és a villamosenergia iparban /47,8 %/, a legalacsonyabb pedig az épitőanyagiparban /2,6 %/, a könnyüiparban /1,3 %/ és a kohászatban /0,5 %/. Az eszközlekötési járulék az 1968. évinél 2,4 milliárd forinttal magasabb. A növekedés összefügg azzal a pénzügyi intézkedéssel, amely a járulékfizetési kötelezettséget a hitelből finanszirozott készletekre és állóeszközökre is kiterjesztette, továbbá, hogy néhány területen /bányászat, villamosenergia, élelmiszeripar, könnyüipar/ csökkent a mentesség. Az eszközlekötési járulék alól mentesitett eszközök miatt a mult évben az eszközállománynak 3,5 %-a volt a tényleges járulék /1968. évben 3,2 %/.

A bérjárulékok /illetményadó és társadalombiztositási járulék/ összege 16,2 milliárd forint, mely több mint 400 millió forint-

tal haladja meg az előirányzottat és mintegy 1 milliárd forinttal az előző évit. E növekedés összefügg a kifizetett bérek gyorsütemü, tervezettet meghaladó emelkedésével. A vállalatoknál elszámolt bérjárulékok az 1969. évi bérköltség 22,6 %-át képviselik. A vállalatok egyrésze jelentős kedvezményben /1,7 milliárd forint/ részesült, annak következtében, hogy egyes tevékenységek /pl. bányászati, mezőgazdasági, pénzintézeti/ mentesültek az illetményadó fizetése alól, illetve a társadalombiztositási járulék fizetési kötelezettség is kisebb az általánosnál.

Az állami költségvetést termelési adó cimén 9,3 milliárd forint illette meg, ez 2,6 milliárd forinttal /közel 4o %-kal/ nagyobb az 1968. évinél. A növekedésből 1 milliárd forint az adóköteles tevékenységi kör 1969. január 1-i intézkedések hatására bekövetkezett bővitéséből, 6oo millió forint az adóköteles termelés /forgalom/ volumenének növekedéséből származik, 1 milliárd forint pedig az 1968. évről áthuzódott pénzügyi teljesitésből adódott. Az adófizetésre köteles kör bővülését főként az épitési-szerelési adó bevezetése okozta. A termelési adó növekedését eredményezte az, hogy a kohászatban az átlagosnál kedvezőbb müszaki feltételekből adódó nyereség egy része adóként került elvonásra. Az év során pótlólag került kivetésre termelési adó a vegyiparban és a könnyüiparban.

A termelési adó befizetés ennek ellenére 4,6 %-kal alacsonyabb a tervezettnél, mivel az épitési-szerelési adó bevétel közel 1 milliárd forinttal maradt a számitott alatt. Kisebb a tervezettnél a belkereskedelem /232 millió forint/, az élelmiszeripar /72 millió forint/, a könnyüipar /59 millió forint/ és a bányászat /31 millió forint/ termelési adóbefizetése is.

A külkereskedelem és a közlekedés termelési adó előirányzata tulteljesült. A külkereskedelmi ágazatban ugyanis a szines és feketefém importtal kapcsolatos világpiaci áringadozások esetleges veszteségének fedezetéül az 1968. évben import árkülönbözeti tartalékalap és vaskohászati engedmény-alap létesült. A világ-

piaci árak kedvező alakulása következtében szükségtelenül magas alap képződött, s a többlet 5o5 millió forint összegben termelési adó cimén elvonásra került.

Az 1969. évi termelési adó bevételből a kőolajipari termékek árába épitett adó 3,5 milliárd forint, bányajáradék 1,1 milliárd forint.

A gyógyszeripari termékek exportadója 1,1 milliárd, az épitési-szerelési adó 875 millió forint.

A forgalmi adó cimén a vállalatok és szövetkezetek közel 2o milliárd forintot fizettek be az állami költségvetésbe, ami lényegében megegyezik az előirányzattal.

A kiskereskedelmi forgalom az 1969. évben lo %-kal /1 százalékponttal terven felül/ emelkedett. Ezen belül a magas forgalmi adót realizáló ruházati cikkek forgalma az elmult évben 9 %-kal /a számitottnál 1,2 százalékponttal/, az élelmiszerek és élvezeti cikkek forgalma a tervezettnél szintén valamivel gyorsabban, - 9 %-kal - nőtt, a vegyes iparcikkek forgalmazásának emelkedése /lo %/ viszont nem érte el az előirányzottat.

A forgalmi adó bevétel az 1968. évhez viszonyitva 1,3 milliárd forinttal emelkedett, amely a forgalomnövekedés eredménye. A loo forint kiskereskedelmi forgalomra és lakossági szolgáltatásra jutó forgalmi adó 13,8o Ft, ami o,4o Ft-tal kevesebb az 1968. évinél. A csökkenés az 1969. év során végrehajtott árintézkedések és forgalmi adó kulcs összevonások következménye.

Az importált termékek nemzetközi árarányainak a hazai termelési és fogyasztói árakhoz való közelitését, kereskedelempolitikai irányitását és devizatakarékossági célokat szolgáló vám és import-forgalmi adó összege 9,3 milliárd forint, amely 5,1 %-kal - 5o2 millió forinttal - kisebb az előirányzatnál. A költségvetési bevétel elmaradása az import-forgalom számitottól eltérő struktúrájából, valamint a relációnkénti összetétel változásából adódott.

Az amortizáció költségvetést megillető része 5,4 milliárd forint. A központositás az elszámolt összes amortizáció 24,1 %-ára terjedt ki, az egy évvel korábbi 23,3 %-hoz képest. Az ebből származó költségvetési bevétel - a tanácsokat és szövetkezeti központokat megillető 29o millió forint figyelembevételével - a tervezettől 5oo millió forinttal - 8,1 %-kal - elmaradt. Ennek oka a számitottnál kisebb állóeszközállomány, ami az üzembe nem helyezett beruházások növekedésére, s a meglévő, de gazdaságosan már nem müködtethető állóeszközök fokozottabb mérvü selejtezésére vezethető vissza. A lemaradás lényegében az iparban volt, ahol különösen a gépipari és a vegyipari, valamint a bányászati ágazat amortizációja jelentős mértékben kisebb a tervezettnél.

A központositott amortizáció 1969. évi növekedése - 281 millió forint - az átlagos állóeszközállomány emelkedésével arányos.

Egyéb vállalati befizetések cimén a költségvetés bevétele 2,6 milliárd forint volt. A bevételekből az állami tulajdonban lévő telkek egyszeri igénybevételi, valamint használati dija 6o8 millió forint, az állami gazdaságok által fizetett földadó 259 millió forint, az erdőhasználati járulék pedig 215 millió forint. Az adópótlék és birság összege 384 millió forint. Az előirányzatok kialakitása során még nem volt figyelembevehető a vállalatok által fizetett behozatali engedély-illeték összege, amely 557 millió forint.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek összes költségvetési befizetése minegy 3 milliárd forint, ami 222 millió forinttal /8,1 %-kal/ meghaladta az előirányzottat. Az adóbefizetéseknél 12,4 %-os a tulteljesités, ugyanakkor a társadalombiztositási járuléknál 4 %-os a lemaradás. A tulteljesités a jövedelem adónál - elsősorban a termelőszövetkezeti jövedelmek terven felüli növekedése miatt - és a forgalmi adónál - a kiegészitő tevékenységek vártnál dinamikusabb fejlődésével összefüggésben - jelentkezett. A támogatás jellegü 623 millió forintos kenyérgabona ked-

vezmény - a többletterméssel arányosan - közel 3o %-kal haladta meg a tervezettet. A társadalombiztositási járulék cimén a termelőszövetkezetek az előirányzott 73o millió forint helyett 7o1 millió forintot fizettek be.

A lakosság adó-, illeték-, vám-, társadalombiztositási és nyugdijjárulék befizetése 738 millió forinttal /9,3 %-kal/ nagyobb az előirányzatnál, és igy összege 8,6 milliárd forint. /Az 1968. évi tényszámot 8o1 millió forinttal - lo,2 %-kal - haladta meg./

A lakosság adó-, illeték- és vámbefizetéseinél elért többletbevételnek csaknem fele /142 millió forint/ az illetékekből származott. Az ingatlanforgalom - elsősorban az üdülőtelkek forgalma - és az ingatlanárak emelkedése, valamint az illetékalapok adóhatósági kimunkálásának fokozott gondossága hozzájárult az illetékbevételek növekedéséhez. A költségvetési bevételt emelte, hogy a döntőbizottsági eljárások gyakoribbá váltak, igy nőtt az eljárási illeték. Ilyen irányban hatott egyes iparjogvédelmi illetékek felemelése is.

A hatékonyabb jövedelemszabályozás érdekében 1969. január 1-ével az általános jövedelemadó kulcsai módosultak, a vidéki szolgáltató-javitó kisiparosok és magánkereskedők adóterhe csökkent. Ennek eredményeként a kisebb jövedelmüek adói mérséklődtek, a nagyobb jövedelmüeké viszont emelkedtek. A jövedelemadó bevételek 3o millió forint összegü emelkedését eredményezte az, hogy a munkaviszonyon kivül végzett tevékenységekért, valamint a másodállásu és mellékfoglalkozásu alkalmazottak részére az előző évihez képest nagyobb összeget fizettek ki az állami és a szövetkezeti szervek.

A lakosság áruellátásának javitása céljából forgalmi-adó kötelessé vált a kisipari termékeknek a szocialista gazdálkodó szervek részére történő értékesitése /kivéve a nagy- és a külkereskedelmi vállalatoknak történő értékesitést/. E mellett forgalmi adó kulcs módositás is történt annak érdekében, hogy a kisipari termékek

fogyasztói ára kövesse az állami és szövetkezeti ipar által előállitott termékek fogyasztói ármozgásait. /A többletbevétel 19 millió forint./

A borforgalmi adóból keletkezett többletbevételt /36 millió forint/ a kedvező bortermés és a megfelelő értékesitési lehetőség biztositotta. A honvédelmi hozzájárulásból származó többletbevétel /54 millió forint/ a fizetésre kötelezettek tervezettnél nagyobb létszámával és jövedelmük emelkedésével függ össze. A vámbevétel is nőtt 16 millió forinttal a gépkocsi behozatal miatt.

A társadalombiztositási és nyugdijjárulék címen - a jövedelmek növekedésével összhangban - 4o6 millió forinttal /1o,9 %-kal/ nagyobb összeg folyt be az előirányzatnál.

A költségvetési szervek befizetéseinél, melyek összege meghaladta az 5 milliárd forintot, 4o9 millió forint /8,8 %/ a tulteljesités. Ez a költségvetési szervek által végzett szolgáltatások téritési dijának előirányzottnál nagyobb mértékü emelkedésére vezethető vissza. A társadalombiztositási járulékbevételi többlet a tervezettnél nagyobb összegü bérkiáramlással függ össze.

A nemzetközi kapcsolatokból eredő befizetések összege 4,3 milliárd forint, amely 2,7 milliárd forinttal elmaradt az előirányzattól. Az év közben a nemzetközi pénzügyi kapcsolatok elszámolásában végrehajtott konstrukció-változás miatt 1,4 milliárd forinttal csökkent a költségvetés bevétele. A nyujtott kormányhitelek törlesztéséből 288 millió forinttal kevesebb folyt be az esedékességi időpontok eltolódása következtében. Az export céghitelek törlesztései a tervezettnél kisebb mértékben realizálódtak és ezért 216 millió forint bevétel elmaradt. A nem kereskedelmi bevételek 44o millió forinttal, a vegyes jogcimü bevételek pedig 393 millió forinttal kedvezőtlenebbül alakultak a számitásba vettnél. A bevételi elmaradást csak kis rész-

ben pótolta az igénybe vett kormányhitelekből származó 54 millió forint többletbevétel.

Az egyéb befizetések közel 6 milliárd forint összegéből 4 milliárd forint a népgazdaság állóalapjai növelését szolgáló, tartósnak minősitett hitelforrások terhére - terven felül felvett államháztartási fejlesztési kölcsönből, 4oo millió forint pedig az 1968. évben folyósitott, fel nem használt és a költségvetésbe visszafizetett beruházási fedezetből adódott. A többi tétel általában az előirányzatnak megfelelően alakult. Az előirányzatnak megfelelően befolyt bevételek közül a legnagyobb tétel /928 millió forint/ az Országos Takarékpénztár befizetése a szövetkezeti lakásépitési akció pénzügyi fedezetének részbeni biztositására.

III.

Az állami költségvetés kiadásai

Az 1969. évi állami költségvetés 156,9 milliárd forintos kiadása 934 millió forinttal /o,6 %-kal/ haladta meg a tervezettet. A költségvetési szervek feladatainak ellátását 65,1 milliárd forint szolgálta, 9,4 %-kal több az 1968. évinél és o,9 %-kal a tervezettnél; részaránya azonban az előző évi 42,3 %-ról 41,5 %-ra csökkent. Az összes kiadás növekedési ütemét jelentősen meghaladta a vállalatok és szövetkezetek részére nyujtott támogatás, valamint a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek kifizetett beruházási ártámogatás. E két területen az előirányzatnál 2,5 milliárd forinttal több kiadás terhelte a költségvetést, melyre a tartalék csak részben nyujtott fedezetet.

Felhalmozási kiadások

A gazdasági növekedés ütemét, fő irányait, a termelés technikai szinvonalának fejlődését nagymértékben meghatározó állóeszközfejlesztés az év folyamán meggyorsult, s az éven belüli megvalósitási ütem is egyenletesebbé vált.

A gazdaságpolitikai feladatok megvalósitására, valamint a vállalatok, szövetkezetek beruházási célokra mobilizálható pénzforrásaira figyelemmel a terv a beruházásokat 73-74 milliárd forintban határozta meg. Az 1969. évi beruházási tevékenység a számitottnak megfelelően mintegy 8 %-kal bővült és teljes összege 74,6 milliárd forintot tett ki. Figyelembe véve a tervben számitottnál magasabb - 2,6 - 3,o %-os - árszinvonal emelkedést, a beruházás volumene változatlan áron azonos az előirányzottal. A beruházási kereslet és kinálat összhangja nem volt biztositott, s igy az áremelkedés többletköltségeket okozott /épitőipari felárak, akadályoztatási költségek stb./.

Az 1969. évi beruházási teljesitésből az ipar 31,4 milliárd forintot /42,1 %/, a mező-, erdő-, vizgazdálkodás 15,7 milliárd forintot /21 %/, a szállitás-hirközlés 9,5 milliárd forintot /12,7 %/, a kereskedelem 2,9 milliárd forintot /3,9 %/, az épitőipar 1,8 milliárd forintot /2,5 %/, az egészségügyi és szociális, kulturális, valamint a lakásellátás és egyéb szolgáltatások együttesen 13,3 milliárd forintot /17,8 %/ képviselt. A termelő, valamint a forgalmi ágazatok beruházási teljesitése általában a tervben számitott részarányt nem érte el, a nem termelő ágazatok együttes, valamint a mező-, erdő-, vizgazdálkodás részesedése a tervet jóval meghaladta.

Az állami költségvetést terhelő 35,1 milliárd forint felhalmozási kiadásból az állami és vállalati - szövetkezeti körbe tartozó beruházásokhoz a költségvetés hozzájárulása mintegy 2o,7 milliárd forint, a tanácsok fejlesztési alap kiegészitése 7,3 milliárd forint, a beruházások üzembehelyezésével kapcsolatos forgóalap növelés több mint 2,2 milliárd forint, a központi készletezés pedig kereken 318 millió forint. A mezőgazdasági termelőszövetkezeti támogatások között 4,6 milliárd forinttal szerepel beruházásaikhoz való állami hozzájárulás. Felhalmozási célokra együttesen az állami költségvetés 35,1 milliárd forintot forditott, ami összességében 1,8 milliárd forinttal több az előirányzatnál. Ebből 1,9 milliárd forint a mezőgazdasági termelőszövetkezetek beruházási, 4o2 millió forint a tanácsi fejlesztési alap támogatási, 62 millió forint pedig a forgóalap többletszükséglet, a beruházások költségvetési kiadása viszont 619 millió forinttal kisebb a tervezettnél.

A beruházások további pénzügyi forrását képezte a gazdálkodó szervek 29,9 milliárd forint saját alapja, a Hitelpolitikai Irányelvekben meghatározott feltételek alapján felvett 8,1 milliárd forint hitel, valamint a 6,5 milliárd forint összegü állami kölcsön.

Érvényesült az a célkitüzés, hogy tovább csökkent a nagyberuházások száma. A vállalati és szövetkezeti döntési körbe tartozó beruházások pedig bővültek és kiválasztásuk gondosabb volt. Az állami beruházások részaránya 54,1 %-ról 51,1 %-ra mérséklődött, a vállalati

és szövetkezeti beruházásoké pedig - fejlesztési kölcsönnel megvalósuló beruházásokat is ideértve - 45,9 %-ról 48,9 %-ra nőtt. Az állami beruházások teljesitése nem érte el a tervezettet, mig a vállalati és szövetkezeti beruházásoknál 9,3 %-os a tulteljesités. A vállalati beruházások körében az állami szektorban 4 %-os a lemaradás, a szövetkezeti szektorban 67 %-os a tulteljesités.

Az 1969. évi beruházások anyagi-müszaki tartalma lényegesen eltért az előirányzattól. Az épitési tervteljesités 1o6 %-os, ami részben azzal függ össze, hogy az épitőipari árszinvonal a számitottat meghaladó mértékben emelkedett, másrészt a fenntartási jellegü épitési munkák aránya tovább csökkent. A gépberuházások arányának remélt növekedése nem következett még be. A gépberuházások volumene az 1967. évi magas szinvonalat nem érte el, de az 1968. évit 17 %-kal meghaladta. Az 1969. évi belföldi gépbeszerzések értéke 2 milliárd forinttal, az import-gépbeszerzések pedig 2,6 milliárd forinttal maradtak el a tervezettől.

Az egyedi nagyberuházások 1969. évi teljesitése 15,4 milliárd forint, ami az összes beruházásnak 2o,6 %-a. A finanszirozási szerződések aktualizált éves üteméhez viszonyitott teljesités csak 89 %-os, ami az előző évi lemaradások pótlását és a többletmunka költségeinek magas arányát jelzi. A befejezésre tervezett egyedi nagyberuházásoknál mintegy 561 millió forint összegü teljesités huzódik át az 1969. évet követő időszakra. Az 1969. évben befejezésre tervezett 22 beruházás közül 13 elkészült. Kilenc beruházás - amelyek közül 3 már az 1968. évi befejezésre tervezettek között is szerepelt - továbbra is befejezetlen maradt. Lényeges a lemaradás a Dunamenti Hőerőmü, a Csepeli Fémmü, a Kismotor és Gépgyár, a Péti Nitrogénmüvek, valamint a Budapesti III. sz. Házgyár beruházásainál. Megvalósult még kettő, eredetileg 1968. évi és egy 197o. évi befejezésre tervezett beruházás is. Az 1969. évben 8 uj egyedi nagyberuházás kivitelezése kezdődött meg, amelyből kettőnél a megvalósulás üteme jól haladt, a többinél azonban lemaradás tapasztalható.

A nem kellő ütemü megvalósitások, illetve üzembehelyezési elmaradások, részben különféle technológiai berendezések késedelmes átadására, anyag, épitőipari, szerelői kapacitás hiányaira, valamint a próbaüzemeltetések során felmerülő müszaki hibákra vezethetők vissza.

Az üzembehelyezéseknek a harmadik ötéves tervidőszak alatti alakulását vizsgálva megállapitható, hogy az 1966. évi és az 1967. évi fokozatos mértékü növekedés után 1968. évben az üzembehelyezések jelentősen emelkedtek; az 1969. évi 6o,9 milliárd forint értékü, ami 4,4 milliárd forinttal haladja meg az előző évit. Az egyedi nagyberuházások kétharmada azonban több év óta megvalósitás alatt áll.

Az egyedi nagyberuházások 1969. évben üzembe helyezett értéke 11,1 milliárd forint, amelyből 2,2 milliárd forint a tárgyévben befejezett 16 beruházás, 8,9 milliárd forint pedig rész-üzembehelyezés. Az év folyamán több jelentős beruházás fejeződött be, igy pl. a komlói 92o ezer tonna/év teljes kapacitásu Zobák mélyművelésü bányaüzem, az Ózdi Kohászati Üzemek acélmü átépitése, az évi 2oo ezer tonna többletkapacitást biztositó TVK Nitrogénmütrágyagyár intenzifikáló beruházása. Az élelmiszeriparban befejeződött a Győri, Szigetvári és Nagyatádi Konzervgyárak beruházása, amely együttesen loo vg/év gyorsfagyasztott áru, 5.944 vg/év konzerváru és looo vg/év hütőtértöbblet kapacitást biztositott. A felsőoktatás szinvonalának emeléséhez jelentősen hozzájárul a gödöllői Agrártudományi Egyetem, valamint a debreceni Kossuth Lajos Tudomány Egyetem - amely utóbbinak terv szerinti befejezési határideje 197o. év lett volna - beruházásának befejezése.

A célcsoportos állami beruházások teljesitése 16,4 milliárd forint, ami - az évközi módositásokat és előző évi alapmaradványt is figyelembe véve - 9o %-os teljesitésnek felel meg. /A célcsoportos beruházások az összes beruházási teljesitésből 22 %-os részarányt képviseltek./ A lemaradás döntően a közuti közlekedési uthálózat fejlesztés, a vasuti járműbeszerzés, a földgázvezeték-rendszer bővités és a sütőipar fejlesztése területén mutatkozik. A célcsoportos beruházások ütemes megvalósitását akadályozta a szükös épitőipari kapacitás. Az ipari körzetek kommunális fejlesztésének elhuzódásához a beruházások előkészitési fokának alacsony szintje is hozzájárult.

A célcsoportos állami beruházások év folyamán üzembe helyezett értéke 13,2 milliárd forint. A célcsoportos állami beruházások keretében többek között elkészült a Sió-torkolati mü II. szakasza,

átadásra került a Peresi és Szeghalmi belvizrendszer. A szállodaipar kapacitása bővült a Balaton mellett a Marina Szálló, az Auróra Szálló és a Touring Hotel, valamint a Hajduszoboszlói Délibáb és a Harkányi Szálló befejezésével. Az 1969. évben jelentősen bővült a gabonatároló kapacitás, a tervezett 10.000 vg helyett 12.813 vg kapacitásu tárolótér került átadásra.

Az egyéb állami beruházások teljesitése 6,3 milliárd forint /93,4 %/, ami az összes beruházási teljesités 8,5 %-a. Az egyéb állami beruházások körében 4,7 milliárd forint beruházást helyeztek üzembe. A teljesitést hátráltatta az a körülmény, hogy a felügyeleti szervek az uj beruházási célokat késedelmesen hagyják jóvá és a kivitelezők nehezen vállalják el a kisvolumenü munkákat.

Az állami beruházások körében megvalósuló 38,1 milliárd forint fejlesztéshez az 1969. évben a gazdálkodó szervek saját alapjukból 8,1 milliárd forinttal járultak hozzá, ami 15,4 %-kal meghaladja a számitásba vett mértéket.

A vállalati és szövetkezeti kategóriába tartozó beruházások 1969. évi teljesitése 36,5 milliárd forint, az előirányzottnál 9,3 %-kal magasabb. A vállalati beruházások pénzügyi fedezetét képezték a gazdálkodó szervek beruházási célra felhasznált alapjai 21,8 milliárd forint összegben, a fejlesztésre igénybevett 8,1 milliárd forint hitel, továbbá az állami költségvetés - mezőgazdasági termelőszövetkezeti beruházási támogatást is tartalmazó - 6,6 milliárd forint összegü hozzájárulása.

A vállalati beruházások körében a szinttartási szükségletek kielégitése képvisel általában nagyobb hányadot, mint a fejlesztés jellegü beruházások. Az állami vállalatok fejlesztési alapból megvalósuló, vállalati kezdeményezésü beruházásának átlagosan 80 %-a termelő jellegü.

A termelő jellegü beruházások 50-60 %-a dinamikus szinttartás jellegü. Az ágazatok többségében a vállalatok fejlesztési elképzeléseit korlátozta a pénzhiány, s tulnyomó részük hitel igénybevétele nélkül nem tudott fejleszteni. Hitel nélkül csak a legszükségesebb, a termelés biztonságához nélkülözhetetlen állóeszközök pótlását, kisebb rekonstrukciós jellegü beruházásokat, a piaci impulzusokhoz való alkalmazkodás szükséges technikai szintentartását

tudták elvégezni. Ezt igazolja a nagyarányu selejtezés. Csak néhány nagyvállalat volt képes kizárólag saját forrásból jelentős fejlesztések megvalósitására. A fejlesztési kölcsönnel megvalósuló beruházások teljesitése 151 millió forint, ami nem éri el a szerződés szerinti éves ütemet.

Az 1968. január 1-én megvalósitás alatt állt - volt értékhatár feletti - beruházásokra történt teljesités az eredeti finanszirozási szerződésekben előirányzott összeget 5oo millió forinttal meghaladta. A 252 volt értékhatár feletti beruházásból 1969. december 31-én még folyamatban volt 85 beruházás, ebből 51 beruházásnak már részben 1968-ban, illetve 1969. évben be kellett volna fejeződnie. Az üzembehelyezési késedelmek jelentékeny termeléskiesést okoznak.

A vállalati és szövetkezeti beruházások 1969. évben üzembehelyezett értéke 31,9 milliárd forint; legtöbb üzembehelyezés ebben a kategóriában volt. A beruházások 55 %-a épitési jellegü /1968. évben ez az arány 63 % volt/, 43 %-a gép /az előző évi 29 %/.

Az 1969. évi Hitelpolitikai Irányelvek az éves beruházási hitelkeretet 7,6 - 8,5 milliárd forintban, a felhasználás lehetőségét pedig ezen belül 7,6 milliárd forintban határozta meg. Az éves előirányzat determináltsága - az előző években engedélyezett hitelek figyelembe-vételével - meghaladta a 6o %-ot. A szük hitelezési lehetőség miatt felmerült problémák enyhitését szolgálta az éves hitelkeret 9oo millió forinttal való megemelése. Ez a fizetési mérleget javitó beruházások növelését, valamint olyan szocialista importgépek beszerzését tüzte ki célul, amelyek nem, vagy csak minimális mértékben járnak épitési igénnyel, és ugyanakkor nem szabaditanak fel vállalati saját forrást épitési jellegü beruházásokra, továbbá meghatározott célu felhasználásra szolgált /pl. belkereskedelmi hiánycikkek termelésének fokozására, ipartelepitésre stb./. A biztositott lehetőségeknek megfelelően élénkült a vállalatok hitelek iránti kereslete, főleg a szállitás-hirközlés ágazatokban, a kereskedelemben, az iparon belül a vegyiparban és a könnyüiparban. Az év folyamán a 8,1 milliárd forint hitelfolyósitásból 4,6 milliárd forint a hosszulejáratu, s 3,5 milliárd forint a középlejáratu hitelek összege. A benyujtott hitelkérelmekből megállapitható, hogy

a beruházások előkészitése és az anyagi-müszaki megalapozása még mindig nem kielégitő.

Az 1969. évben a hitelek részaránya az összes finanszirozási források között nem nőtt, hanem inkább valamelyest csökkent. Ebben szerepe volt egyes vállalatok csökkent hitelképességének is. A hitelpolitika az 1969. évben is a hatékony, gyors megtérülést igérő fejlesztési célokat segitette, a tőkés piacokon is versenyképes termelés bővitését, a vidék fokozottabb ütemü iparositását, a lakossági szolgáltatások fejlesztését, a kereskedelemben hiányzó tartós fogyasztási cikkek termelésének növelését támogatta.

Az 1969. évben az állami vállalatok körében 4,9 milliárd forint összegü - 1,2 milliárd forint tárgyévi ütemü - 2o4 hosszulejáratu hitel került engedélyezésre. A hitelek nagyrésze az ipar fejlesztését segiti elő. A preferált területeken a jogcimek szerinti megoszlást tekintve legnagyobb hányadot /46,1 %/ a fizetési mérleg javitását szolgáló beruházásokhoz engedélyezett hitelek képviselik, a mezőgazdaságban a nagyüzemi hustermelésre, talajjavitásra, gyümölcs- és hütőtárolók fejlesztésére adott hitelek részaránya 7,1 %, a lakossági igények kielégitését célzó javitó-szolgáltató tevékenység preferált hitele azonban igen alacsony /3,3 %/. A kivételesen /nem preferált célra/ engedélyezett hosszulejáratu hitelek aránya 17,9 % /9oc millió forint/; jórészt államközi megállapodáson alapuló fejlesztések megvalósitását szolgálják. A hosszulejáratu hiteleknél elsősorban a jövedelmező, a hatékony és a gyorsan megtérülő fejlesztésekhez történő hitelnyujtás a jellemző. Ezt igazolja a hiteligénylésekben kalkulált átlagosan 27 %-os eszközarányos nyereség. Az átlagos hitelezési időtartam 8o hónap, az ipart és a kereskedelmet kivéve azonban ez valamennyi ágazatban az átlag alatt maradt. Középlejáratu hitel 2,5 milliárd forint összegben - közel 1,8 milliárd forint tárgyévi ütemmel - került engedélyezésre, átlagosan 3o hónapos hitelezési időtartammal.

Az 1968. évhez viszonyitva a hitelezési időtartam növekedése azzal volt összefüggésben, hogy csökkentek a vállalatoknál azok a fejlesztési lehetőségek, amelyek kis ráforditásokkal nagy eredményt hoznak /pl. szük keresztmetszetek feloldása/, ugyanakkor a vállalatok jelentős részének a már korábban igénybevett hitelek

törlesztési terheit is viselni kell. A vállalatok hitelképességét tekintve erős differenciálódás és - nem csekély számban - a vállalatok hosszutávu eladósodása érzékelhető.

A beruházási vásárlóerő emelkedése nem találkozott kínálati oldalról olyan növekedéssel, ami összetételében is kielégitette volna az igényeket. A beruházási piac sok tekintetben krónikus feszültséget tükröz. Főként az épitőipar /pl. szak-, szerelőipar, mélyépités/ kapacitáshiánya és anyagellátási problémák gátolják az egyensuly kialakulását, a fejlesztési pénzeszközök optimális hasznositását.

A beruházási piac sajátossága, hogy a közgazdasági szabályozásra lassabban reagál és különösen a kínálat rugalmatlanabb. Az anyaghiányt a növekvő importtal és a készletek nagyarányu felhasználásával az 1969. évben sem lehetett elkerülni. Az egyensulyhiányt jelzi az épitőipari áremelkedés, a kivitelezések átlagos időtartamának növekedése is. Az év során csak kevés számu egyedi nagyberuházás megvalósitása kezdődött el. A beruházási hitelpolitikában is bizonyos visszafogás érvényesült. Az épitési piac egyensulyának megteremtésében igen fontos eszköz az épitőipari termelés jelentős emelése.

A vállalatok és szövetkezetek támogatása

Állami visszatérités cimén a költségvetés 13,1 milliárd forintot juttatott a vállalatoknak, 594 millió forinttal /4,8 %-kal/ többet a tervezettnél.

Az állami visszatéritésben részesülő export forgalom hányada az 1969. év során mindkét viszonylatban csökkent; rubel elszámolásu viszonylatban 61 %-ról 52,4 %-ra, dollár elszámolásu relációban 65 %-ról 63 %-ra.

A támogatásban részesülő export deviza kitermelése rubel viszonylatban o,5 Ft/Rubellel kedvezőtlenebb ugyan a tervezettnél, de az 1968. évinél o,9 Ft/Rubellel jobb. A devizakitermelés javulása a

támogatásban nem részesülő forgalom arányának növekedéséből és az állami visszatérítés mértékének csökkenéséből adódott. A fajlagos állami visszatérítési kiadások előző évinél kedvezőbb alakulása összefügg azokkal a központi intézkedésekkel, amelyek az államközi, valamint versenytárgyalások során a jobb devizakitermelésü vállalatok előnyben részesitését, továbbá az egyedi támogatáscsökkentések révén a hatékonyság javulását mozditották elő. A dollár elszámolásu viszonylatban a devizakitermelés - főként a támogatásban részesülő termékek forgalmának mérséklődésére - mind az előző évihez /2,4 Ft/dollár/, mind a tervezetthez /o,6 Ft/dollár/ viszonyitva számottevően javult.

A devizakitermelés alakulásából megfigyelhető, hogy - elsősorban dollár viszonylatban - 1969. évben is a forgalom jelentős hányada /kb 2o %-a/ 2o Ft/$ feletti támogatásban részesült.

Az állami visszatérités hatása az 1969. évben is kedvezőnek minősithető, elsősorban azért, mert a többi pénzügyi szabályozóval együtt elősegitette a forgalom jelentős emelkedését. Az elért eredményeket jól jellemzi, hogy ha az 1969. évi forgalom azonos áruszerkezetben és az 1968. évi fajlagos támogatással valósul meg, a költségvetés állami visszatérítési kiadása mintegy 3,3 milliárd forinttal magasabb lenne.

Termelési árkiegészités és dotáció cimén a vállalatokat - főként árpolitikai okok miatt - 9,3 milliárd forint illette meg, amely 7,5 %-kal alacsonyabb az előirányzottnál, az 1968. évinél azonban 73 millió forinttal /o,8 %-kal/ több.

A termelési árkiegészités és dotáció jellegü támogatások mintegy 7o %-a a mezőgazdasági termelést segitette. Igy a mezőgazdasági gépek, gépalkatrészek, mütrágyák és növényvédőszerek forgalmazásával kapcsolatos támogatás 4,1 milliárd forint, a tbc mentes tej, tejszin magasabb felvásárlási ára miatt pedig 243 millió forint. A mezőgazdaság ipari takarmányellátásával 445 millió forint kapcsolatos, mig az állami gazdaságok üzemviteli és talajjavitási támogatására 824 millió forint szolgált. A gyapju felvásárlás támogatása 418 millió

forint volt. Jelentős még a kohókoksz termeléssel /478 millió forint/, a szállitás-hirközlés dollárszerzési tevékenységével /396 millió forint/, a különböző müanyagok: PVC, kaprolaktám /238 millió forint/, valamint a zöldség-gyümölcs szállitási kedvezménnyel /185 millió forint/ összefüggő támogatás.

A termelési árkiegészités és dotáció összege a tervezettnél 754 millió forinttal kisebb, főként a mezőgazdasági ártámogatások alacsonyabb megvalósulása miatt, minthogy a gépbeszerzések jórésze az 197o. évre áthuzódott, valamint a javitási dijkedvezmények 5o %-ról 2o %-ra csökkentek.

A mütrágya felhasználás növekedése ellenére /az 1968. évben 491 kg/hektár, az 1969. évben 558 kg/hektár/ a tőkés importnál elért olcsóbb beszerzési lehetőség, s a forgalom összetételének alakulása támogatás megtakaritást eredményezett. Az ipari feldolgozásra importált növényvédőszer jobb kihozatali lehetőséget biztositott, ami -a forgalom növekedése ellenére - a tervezettnél alacsonyabb támogatás folyósitását indokolta. A mezőgazdasági gépjavitási támogatások is alacsonyabbak a tervezettnél, mert a mezőgazdasági erőgépek jelentős része a gazdaságos felujitásra már nem alkalmas géptipusokból áll. Az előirányzatot meghaladó támogatás az élelmiszeriparban volt jelentős részben az év közben szükségessé vált intézkedések /szarvasmarha tenyésztési támogatások növelése, dohányfelvásárlási áremelések/ miatt.

Fogyasztói árkiegészités cimén a mult évben a vállalatokat 13,1 milliárd forint illette meg, amely mindössze 89 millió forinttal /o,7 %-kal/ alacsonyabb az előirányzottnál.

Az élelmiszerek fogyasztói árkiegészitése a terv szerint alakult. A ruházati cikkek, tüzelőanyagok és gyógyszerek árkiegészitése azonban az előirányzatot kismértékben meghaladta. Az év során végrehajtott árnivellálás a ruházati termékek árkiegészitését a számitotthoz képest némileg csökkentette. A terv nem számolt a hazai brikett fogyasztói árának részben az árkiegészitések terhére való csökkentésével, ami 6o millió forint többletkiadást eredményezett. Az árkiegészitéses gyógyszerek forgalma is meghaladta a tervezettet.

A személyszállitás árkiegészitése 176 millió forinttal alacsonyabb a számitásba vettnél. Kiadási megtakaritás a vasuti és a városi közlekedésben volt, ami azzal kapcsolatos, hogy a távolsági közlekedésben a forgalom fokozatosan a magasabb árkiegészitést igénylő vasuti forgalomról az autóbusz javára tolódik el. Ez a tendencia a tervhez képest a vasutnál támogatás megtakaritást, a távolsági autóbusznál kisebb mértékü tulteljesitést okozott. A városi közlekedésben árkiegészités megtakaritás azért következett be, mert a magas támogatást igénylő villamosközlekedésben teljesitett férőhelykilóméter mutató - amely az árkiegészités alapja - alacsonyabb a tervezettnél.

A viz- és csatornahálózat bővülése miatt a vizgazdálkodás a tervezettet meghaladó támogatásban részesült.

A fogyasztói árkiegészités összege - a forgalom növekedése miatt - az 1968. évi teljesitést 131 millió forinttal /1 %-kal/ haladta meg. A loo forint kiskereskedelmi forgalomra és lakossági szolgáltatásra jutó fogyasztói árkiegészités azonban 9,2o forint, amely o,7o forinttal alacsonyabb az 1968. évinél. Ez összefügg azzal, hogy a magasabb árkiegészités igényü élelmiszer forgalom és a személyszállitás növekedési üteme kisebb az átlagosnál.

Az import termékek áránál alacsonyabban számitásba vett feldolgozási, illetve fogyasztói árak különbözetének kiegyenlitéséra szolgáló import-árkiegészités több mint 2 milliárd forint, ami lo2,5 %-kal magasabb az előirányzottnál és 36,5 %-kal haladja meg az 1968. évben folyósitott 1,5 milliárd forintot. Az előirányzathoz viszonyitott 1 milliárd forint összegü többletkiadásból közel 7oo millió forint a vámsemlegesités és vámmentesség megszüntetését ellensulyozó /hus, takarmány alapanyag, kakaóbab, müanyag alapanyagok, sőr import/ árkiegészités. A további 3co millió forint többletkiadás az előirányzatot meghaladó fogyasztási cikk, müanyag alapanyag és épitőanyag importtal kapcsolatos.

Egyéb vállalati támogatás 3,9 milliárd forint összegéből a kőolajkutató furások támogatása 1,3 milliárd forintot tett ki, az állami lakások lakbérbevételből nem fedezhető állagmegóvására forditott költségvetési támogatás meghaladta az 1,5 milliárd forintot, a kereskedelempolitikai alap pedig 315 millió forintot képviselt. Az

uránkutatás, gyártmányfejlesztés, valamint forgóalap rendezés címén adott támogatás együttes összege 281 millió forint.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek beruházási és üzemviteli támogatására, valamint kedvezményeire a költségvetés az 1969. évben 7,2 milliárd forintot biztositott /az évek közti pénzforgalmi áthuzódások különbözetének betudásával/, amely 37,6 %-kal meghaladta az előirányzatot.

Az 1969. évben beruházási ártámogatásra 4,2 milliárd forint, üzemviteli támogatásra 2,6 milliárd forint került felhasználásra. Az előbbi 55 %-kal meghaladta az előirányzatot, az utóbbi terv szerint alakult.

A költségvetés a mezőgazdasági termelőszövetkezetek épitési és telepitési beruházásaihoz 3.67o millió forinttal, bekötőut-, villamos távvezeték- és hirközlővezeték épitésekhez 5o9 millió forinttal járult hozzá. Az üzemviteli támogatásból 1.1oo millió forint a kedvezőtlen adottságu termelőszövetkezetek segitésére, 786 millió forint a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére, 435 millió forint pedig talajjavitásra szolgált.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek beruházási ártámogatásának - előző évhez viszonyitott - közel kétszeresére való emelkedése szoros kapcsolatban van a szövetkezetek beruházási tevékenységének élénkülésével, az épitési tevékenység felgyorsulásával, amit lehetővé tett a tervezettnél magasabb összegben realizálódó termelőszövetkezeti fejlesztési alap összege. A beruházási saját források növekedése a költségvetésben előirányzott 2,7 milliárd forint beruházási ártámogatással szemben mintegy 1,5 milliárd forinttal nagyobb összegü kiadást okozott. A beruházások növekedésében kedvező helyzetet teremtett a termelőszövetkezeti saját épitőipari kapacitások bővülése és rugalmasságának fokozódása. Az ártámogatási előirányzat jelentős tullépése azzal is összefügg, hogy a terv évek óta irreálisan alacsony összegben veszi számitásba a mezőgazdasági termelőszövetkezetek beruházási tevékenységét, fejlesztési alapjuk várható mértékét. Az épitési beruházások iránti nagyfoku érdeklődést az is kiváltotta, hogy az év második felében

sokhelyütt ismertté váltak az ártámogatás mértékének 197o. január 1-től való csökkentésére vonatkozó állami intézkedések. A termelőszövetkezetek beruházási igényeit mindezek ellenére sem lehetett kielégiteni.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek fejlesztési alapjaiban koncentrált saját erő 43,8 %-ról 44,3 %-ra, volumenben pedig 2.513 millió forintról 4.o81 millió forintra nőtt. Minthogy a beruházások iránya a magasabb támogatási vonzattal járó állatférőhelylétesités felé tolódott el, a beruházási ártámogatás összege gyorsabb ütemben /4o,4 %-ról 44,1 %-ra/ emelkedett az 1969. évben. A termelőszövetkezetek összegszerüleg nagyobb /az 1968. évi 9o6 millió forinttal szemben 1.o72 millió forint/, arányában azonban kisebb /az 1968. évi 15,8 %-kal szemben 11,6 %/ bankhitelt vettek igénybe az előbbi két forrás kiegészitésére.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek bruttó jövedelme 26,7 milliárd forintra /2o,1 %-kal/ emelkedett. A gazdasági tevékenység eredményeként az 1969. évben mintegy 6o,2 milliárd forint halmozott termelési érték jött létre, ami az előző évihez viszonyitva 15 %-kal több. Ennél kisebb mértékben, mintegy 1o %-kal nőttek a ráforditások /az élőmunkaráforditás munkanapokban 5 %-kal, a tagok és alkalmazottak munkadija, valamint az egyéb bérjellegü kifizetések 19,5 %-kal, az anyag- és anyagjellegü ráforditások 8 %-kal/ jelezve a hatékonyabb gazdálkodást. A költségszint 4 %-kal csökkent az előző évihez képest. Az egy munkanapra jutó termelési érték 12 %-kal emelkedett.

A szövetkezetek alaptevékenységre jutó árbevétele 39,7 milliárd forint, 13 %-kal haladta meg az előző évit; ebből a növénytermelés árbevétele mintegy 23 milliárd, az állattenyésztésé több mint 16 milliárd forint. Az 1969. évben az alaptevékenységen kivüli tevékenységből származó árbevételek különösen nagy ütemben /38 %-kal/ nőttek. A 13,4 milliárd forintos árbevételből, ipari termelésből, termékelőállitásból 3,1 milliárd forint /előző évinél 38 %-kal több/, az épitőipari termelésből, szolgáltatásból mintegy 5 milliárd forint /amely 53 %-kal haladja meg az előző évi szintet/, a közlekedési tevékenységből 1,1 milliárd forint /ez 18 %-kal magasabb az előző évinél/, a bel- és külkereskedelmi tevékenységből

2,9 milliárd forint /ami 41 %-kal több az előző évinél/ realizálódott.

A mezőgazdasági alaptevékenység és a kiegészitő tevékenység együttes összege egyuttal mutatja a szövetkezetek fejlődésének uj vonásait is, amelyben az ipari és a mezőgazdasági munka kiegésziti egymást, a tagok és alkalmazottak foglalkoztatása egyenletesebbé válik és a mezőgazdasági termelőszövetkezetek sokoldalu tevékenységet folytató üzemekké válnak. A melléktevékenységek szinvonalának alakulását még csak kismértékben befolyásolták a Kormány által hozott évközi intézkedések, amelyek az e téren jelentkező kedvezőtlen jelenségeket kivánták visszaszoritani.

A termelőszövetkezetek nyereségének 82 %-a az alap-, 18 %-a a kiegészitő tevékenységből származott, s igy 1969. évben mintegy 2 százalékponttal csökkent az alaptevékenység sulya a nyereségben. Ez összefügg a két tevékenységi forma eltérő növekedésével. Az alaptevékenységből származó nyereség 9,6 %-kal, a kiegészitő tevékenységből realizált nyereség pedig 19,4 %-kal nőtt. Figyelemre méltó, hogy az épitőipari tevékenység nyeresége a termelőszövetkezetekben 32,3 %-kal emelkedett és elérte az 1,2 milliárd forintot. /Ennek nagyrésze a saját vállalkozásban végzett - ártámogatásban is részesülő - beruházásokból realizálódott/.

Jelentősen bővült a termelőszövetkezetek értékesitési kapcsolata. Bár a termelőszövetkezetek termékeik döntő hányadát /85-9o %-át/ a hagyományos állami és szövetkezeti kereskedelem /felvásárló szervezet/ utján értékesitik, mégis az egymásközti és a szabadpiaci forgalom mintegy 35 %-kal bővült az előző évihez képest. A tagok és alkalmazottak részére nyujtott szolgáltatások és áruértékesités szinvonala is jelentősen nőtt, mintegy 4,7 milliárd forinttal emelkedett /26 %-kal haladta meg az 1968. évit/. Szélesedett a tagok és alkalmazottak kapcsolata a szövetkezetek által végzett szolgáltatásokban és árueladásban.

A termelés és az árbevétel növekedését meghaladó ütemben nőtt a szövetkezeti felosztható jövedelem. Mindezt mutatja, hogy a termelőszövetkezetek az elmult évinél 12 %-kal nagyobb összegü, összesen

18 milliárd forint részesedési alapot képeztek, amelynek 86 %-át év közben munkadijként és alkalmazotti munkabérként számolták el a termelési költségek között. Az évvégi részesedés az előző évivel azonos ütemben, 12 %-kal nőtt. A munkadij és a részesedés aránya a részesedési alapon belül az előző évihez képest nem változott.

A szövetkezetek - figyelembe véve az ár- és támogatáspolitikát - nagymértékben növelték jövedelemfelhasználásukban a fejlesztési alapot. A fejlesztési alap az előző évi 4,5 milliárd forintról 6,3 milliárd forintra emelkedett, amely 4o %-kal magasabb az előző évinél. A felhalmozás és a fogyasztás aránya ennek megfelelően a felhalmozás javára változott, mert a felosztható jövedelmen belül a felhalmozás aránya 4 %-kal magasabb az előző évinél. A szövetkezetek 35 %-kal több szociális alapot és 38 %-kal nagyobb összegü kulturális alapot képeztek, igy az e célra szolgáló pénzés egyéb eszközök 847 millió forintra nőttek. A szövetkezetek biztonsági alapja az 1969. év végén 4 milliárd forint volt, amely az éves felosztható jövedelem 15 %-a. A biztonsági alap szinvonala jelentős mértékben meghaladja a korábbi évek szintjét.

A közös gazdaságok az 1969. évben 8,6 milliárd forint értékü beruházást valósitottak meg, amely az előző évinél mintegy 3,5 milliárddal nagyobb. A beruházási tevékenység meghaladta az előirányzottat és ezen belül jelentősen nőtt a beruházásokhoz nyujtott állami ártámogatások aránya. A termelőszövetkezeti beruházások különösen az épités területén növekedtek összefüggésben azzal is, hogy a beruházási ártámogatások rendszere a mezőgazdasági üzemeket elsősorban az épitési - ezen belül is a szakositott szarvasmarha- és sertéstelepek - megvalósitására ösztönözte. Az üzemek helyenként indokolatlanul is háttérbe szoritották a gépi beruházásokat, melynek negativ hatása egyrészt a géppark állagának romlásában, másrészt a gépesitési szinvonal stagnálásában jelentkezett.

A gazdasági-pénzügyi eredmények általános javulása mellett a 3 ezer termelőszövetkezetből 129 volt veszteséges, főként a kevésbé átgondolt fejlesztési tevékenység következtében. A mérleg szerinti veszteség és az alaphiány együttes összege mintegy 2oo millió forint.

A belföldi államkölcsönök címén kifizetett összeg 3o millió forinttal kevesebb a tervezettnél. A kisorsolt kötvények és nyereményeik egy részét a jogosultak nem váltották be az 1969. évben.

A nemzetközi kötelezettségekkel kapcsolatos kiadások 158 millió forinttal /1,7 %-kal/ alatta maradtak az előirányzatnak. A szocialista országoktól felvett hosszulejáratu kölcsönök törlesztésére forditott összeg 76o millió forinttal magasabb az előirányzatnál. A hitelfolyósitásoknál viszont 849 millió forinttal kisebb összeg került felhasználásra.

Az egyéb kiadások tényszáma 1,7 milliárd forinttal alatta maradt az előirányzatnak. Ebből 1,3 milliárd forint a más fejezeteknél és a tanácsoknál felhasznált tartalék, a különbözet pedig különféle feladatok pénzügyi fedezeteinél elért megtakaritás. Az előirányzott összegből 1,4 milliárd forint egyes népgazdasági feladatok finanszirozásával kapcsolatban az Országos Takarékpénztárt megillető kamatra, épitőipari árkiegészitésre és költségtéritésre, 377 millió forint a társadalmi szervezetek támogatására, 357 millió forint a beruházási államkölcsön fedezete után átvállalt kamatra, 2o5 millió forint a száj- és körömfájás betegséggel kapcsolatban levágott állatok után megállapitott kártéritésre, 147 millió forint az állami tartalékok kezelése miatt felmerült készletezési költségre, a különbözet pedig számos kisebb pénzügyi feladat megvalósitását szolgálta.

A költségvetési szervek kiadásai

A költségvetésből finanszirozott szervezetek által ellátott feladatokra forditott kiadások összege 65.115 millió forint volt, ami az előző évi kiadásokat 5.6o2 millió forinttal /9,4 %-kal/ haladta meg.

A költségvetési szervek kiadásai - a fegyveres testületek pénzügyi szükségleteire történő ráforditások nélkül - 53.144 millió forintot tettek ki. A kiadások az előző évinél 4.294 millió forinttal, 8,8 %-kal magasabbak. A teljesitésen belül közel 8oo millió forint

az az összeg, amit a tanácsok fejlesztési alapjaikba utaltak át. Ezt leszámitva a növekedés üteme mérsékeltebb /7,8 %/.

Az 1969. év végén a költségvetési szervek pénzmaradványa közel 4,3 milliárd forintot tett ki, ami 35 %-kal magasabb, mint az előző évben. A pénzmaradvány növekedésében főleg a tanácsok előző évinél lényegesen nagyobb bevételi többlete, valamint a gazdálkodás során elért megtakaritások emelkedése éreztette hatását,de közrejátszott ebben az 197o. évre áthuzódó pénzügyi kötelezettségek növekedése is.

A szociális és egészségügyi kiadásokra jutó összeg kereken 27 milliárd forint volt, ami az előző évinél 2,3 milliárd forinttal /9,3 %-kal/, az előirányzatnál pedig 385 millió forinttal több. E kiadásokból a társadalombiztositási juttatások teljesitésére 19,5 milliárd forint, az egészségügyi és szociális feladatokra 7,5 milliárd forint jutott.

A társadalombiztositási kiadások az 1968. évihez képest 1,8 milliárd forinttal - 9,9 %-kal - növekedtek.

A társadalombiztositási kiadásokon belül a nyugdijak összege 9,5 milliárd forint volt, ami nagyjából a tervezettnek felel meg és 729 millió forinttal /8,3 %-kal/ magasabb az előző évinél. A nyugdijkiadások többlete a nyugdijasok számának 4,2 %-os, illetőleg a nyugdijak átlagának 3,8 %-os növekedéséből adódik. A nyugdijasok számának emelkedése némileg alacsonyabb volt az utóbbi években tapasztalt és az előirányzat megállapitásánál is figyelembe vett növekedésnél /5 %/. A nyugdijak egy főre jutó havi átlaga 819 forintról 85o forintra nőtt,ami a nyugdijas állományon belül a magasabb ellátásra jogosultak arányának növekedésére vezethető vissza.

Az állami nyugdijfolyósitásokon felül a Termelőszövetkezeti Nyugdijalapból, a kisipari szövetkezeti tagok, a kisiparosok és az ügyvédek nyugdijalapjából folyósitott ellátások összege 1,8 milliárd forint volt. Az állami és egyéb nyugdijasok száma együttesen már elérte az 1.35o ezer főt.

A családi pótlék folyósitások összege 2,6 milliárd forintot tett ki, ami az előző évinél közel 5o millió forinttal magasabb, az előirányzatot azonban nem érte el. A családi pótlék kiadások alakulásánál többletet eredményezett a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagok családi pótlékának 1968. julius 1-től bekövetkezett emelése, amely az 1969. évben már teljes évi kihatással jelentkezett. A munkavállalók családi pótlékára forditott kiadások viszont tovább mérséklődtek az igényjogosultak számának csökkenése miatt.

Készpénzsegélyekre 4.852 millió forintot forditottak. Ez az előző évinél 771 millió forinttal, az előirányzatnál pedig 347 millió forinttal volt magasabb. A kiadások növekedése a jogosultak számának, valamint az átlagkeresethez igazodó segélyeknél a bérszinvonal emelkedésének következménye. Emellett a táppénzkiadásokat az a körülmény is befolyásolta, hogy a táppénzes arány 4,9 %-ról 5 %-ra növekedett. Az előirányzattal szembeni többlet a táppénzkiadásoknál jelentkezik. A gyermekgondozási segélyre való igényjogosultság időtartamának a gyermek 2,5 éves kora helyett 3 éves koráig történt meghosszabbitása a segélyben részesülők számának további növekedését idézte elő. A segélyezettek száma az év végén 144 ezer fő volt, 52 ezer fővel több, mint az előző évben.

Mindezek hatására a gyermekgondozási segélyekre teljesitett kiadások az 1968. évi 449 millió forintról 87o millió forintra növekedtek.

A gyógyszer és gyógyászati segédeszközök kiadásaira a költségvetés 2,4 milliárd forintot folyósitott, ami az előző évit 2o8 millió forinttal meghaladta. Az uj, hatékonyabb és drágább gyógyszerek fokozottabb felhasználása az egy vényre jutó gyógyszerátlagár közel 5 %-os növekedésében jutott kifejezésre. Emellett az egy biztositottra jutó vényszám is növekvő tendenciát mutat.

A társadalombiztositási járulékbevételek 2,1 milliárd forinttal emelkedtek, ami az átlagbérek, illetve a foglalkoztatottak száma növekedésének következménye.

Az egészségügyi és szociális ellátásra forditott összeg 7.431 millió forintot tett ki. Ez 516 millió forinttal meghaladta az előző

évit és megfelelt a tervezettnek. Az előző évinél nagyobb összeg elsősorban az egészségügyi intézmények hálózatának bővitését szolgálta, emellett azonban mintegy 115 millió forint keretében mód nyilt az intézmények ellátási szinvonalának javitására is.

Az egészségügyi és szociális ellátás körében a kórházak és a klinikák fenntartására 3.537 millió forintot forditottak, ami az előző évit 242 millió forinttal, az előirányzatot pedig 156 millió forinttal meghaladta. Az év folyamán közel 1.600-zal növekedett a gyógyintézeti ágyak száma.

A beszerzésekre előirányzott többlet lehetővé tette a kórházi műszerezettség javitását. Megkezdődött a modern gyógyászat követelményeinek jobban megfelelő progressziv betegápolás keretében a sulyos betegek ellátására szolgáló intenziv therápiás osztályok kialakitása, ujabb kórházakban tértek át a korszerü gépi altatás, a magasnyomásu sterilizáló berendezések alkalmazására. Az egyszer használatos müanyag eszközök további széleskörü alkalmazásával javultak a kórházi higiénia biztositásának feltételei. Lehetőség nyilott az év folyamán, mintegy 15 millió forint felhasználásával az uj- és koraszülött osztályok ellátási szinvonalának emelésére is.

A fekvőbeteg intézményekben az érettségizett fiatalok elhelyezésére tervezett álláshelyek bérének nagyobb részét a munkaidőcsökkentésre tartalékolták, 600 álláshelyet pedig az intenziv részlegek munkaerő helyzetének javitására szerveztek. A munkaidő csökkentés az egészségre ártalmas munkaköröket érinti, amelynek végrehajtása a szervezeti feltételek és a munkaerőutánpótlás fokozatos biztositása mellett jórészt az 1970. évben valósul meg.

A járóbetegellátás kiadásai 1,3 milliárd forintot tettek ki, ami 95 millió forinttal több az előző évinél. Ez nagyobbrészt a rendelőintézeti és gondozóintézeti hálózat fejlesztésének következménye. Az 1969. év folyamán mintegy 4,3 %-kal növekedett a rendelő- és gondozóintézeti szakorvosi órák száma és 2,8 %-kal több uj orvosi körzet müködött mint az előző évben. Az év végén az orvosi körzetek száma 4.300 volt, s ebből 564 körzet gyermekorvosi feladatot látott el.

Az anya-, csecsemő- és gyermekvédelmet 813 millió forint szolgálta, 46 millió forinttal több mint az előző évben. A tanácsi uj bölcsődei férőhelyek létesitésével a költségvetésből fenntartott bölcsődei férőhelyek száma -az idénybölcsődékkel együtt - elérte a 33.2oo-at. A férőhelyek számának növekedése a lakásépitéshez kapcsolódó beruházások elhuzódása miatt a tervezett alatt maradt. Egyes helyeken a bölcsődét a helyi igényeknek megfelelően napközi otthonná szervezték át. A csecsemőotthonok kihasználtsága tovább fokozódott, a hálózat viszont alig bővült.

A közegészségügyi és járványügyi feladatokra, valamint az egyéb egészségügyi intézményekre és célokra forditott összeg 8o6 millió forintot tett ki, ami az előző évi kiadást 161 millió forinttal haladta meg. Az év folyamán tovább fejlődött a közegészségügyi és járványügyi hálózat, növekedtek az Országos Mentőszolgálat és a vérellátó szolgálat feladatai, gyarapodott a nővérotthoni férőhelyek száma. A közegészségügyre forditott kiadások között 15 millió forint többlettel járt a gyermekek kanyaró elleni védőoltásának megszervezéséhez szükséges oltóanyag beszerzése. A vérellátásra szoruló betegek gyógyitása céljából közel 18o ezer liter vért vettek a véradóktól, 12 ezer literrel többet, mint az előző évben.

Szociális feladatokra és a szociális otthonok fenntartására 587 millió forintot forditott a költségvetés. Ez 51 millió forinttal kevesebb mint egy évvel korábban volt, mert az előző évben loo millió forint egyszeri rendkivüli átutalás is történt a tanácsok fejlesztési alapja javára. Az előirányzathoz képest a teljesités 3 millió forinttal magasabb. A szociális feladatok között a tervezettnél nagyobb mértékben fejlődött az öregek napközi otthonának hálózata, az év folyamán 68 ilyen uj intézmény létesült. Emelkedtek a szociális segélyezésre forditott kiadások is. A segélyek növelése érdekében a korábbi havi 25o forint helyett a rendszeres szociális segélyek maximumát az özvegyi nyugdijak alsó határának megfelelő összegben állapitották meg. A szociális otthoni férőhelyek száma a tervezettnél némileg alacsonyabb, kereken 26.3oo volt.

Üdültetésre a költségvetés 344 millió forintot használt fel, ami az előző évit 24 millió forinttal haladta meg. A kedvezményes

szakszervezeti üdültetésben az előző évivel szemben 14.ooo fővel több felnőtt /összesen 243.ooo fő/ és 1.4oo fővel több gyermek /összesen 52.5oo fő/ vett részt.

A kulturális feladatok ellátására 11,9 milliárd forintot, az előző évinél 1 milliárd forinttal, az előirányzatnál pedig 248 millió forinttal többet biztositott a költségvetés. Az év folyamán folytatódott az oktatási reform végrehajtása, az egyes oktatási formák között a helyes arány kialakitása, a nagylétszámu korosztályok továbbtanulásának elősegitése, a szakmunkásképzés szélesebb elméleti ismeretekkel való megalapozása, a felsőfokon képzett szakemberek számának és részarányának növelése. Mindezek eredményeként az oktatás összes és fajlagos költségei folyamatosan növekedtek.

Az óvodák fenntartására és fejlesztésére 841 millió forint jutott, ez az előző évit 51 millió forinttal meghaladta. A férőhelyek fenntartási költségeinek mintegy 7o-75 %-át a költségvetés, a fennmaradó részt pedig a szülők által fizetett térítési dij fedezte. Az év folyamán közel 6.4oo-zal növekedett az óvodai férőhelyek száma, ami lényegesen - közel 3.ooo-rel - nagyobb az előző évek átlagos növekedésénél. Az intézményekben elhelyezett gyermekek száma 9.4oo fővel emelkedett, s igy az ellátottsági arány 52,5 %-ról 54,3 %-ra javult. A tanácsok és vállalatok a jövőben együttesen gondoskodhatnak óvodák létesitéséről és fenntartásáról.

Az alsófoku oktatási intézmények kiadásai 3,2 milliárd forintot, az előző évinél mintegy 15o millió forinttal többet tettek ki. Az általános iskolák tanulólétszáma mintegy 77.ooo fővel csökkent. A létszám csökkenése, valamint a költségvetési előirányzat növekedése számottevően javitotta az oktatás személyi és tárgyi előfeltételeit. Az egy tanulócsoportra jutó tanulók száma az előző évihez viszonyitva 29,7-ről 28,1-re, az egy osztályteremre jutó tanulócsoportok száma 1,34-ről 1,33-ra, az egy tanerőre jutó tanulók száma 2o,1-ről 18,5-re csökkent. Az ellátottság javitásához jelentősen hozzájárult az is, hogy a tanácsok - a harmadik ötéves terv eredeti célkitüzéseivel szemben - csak minimális tanulócsoportszám csökkentést hajtottak végre.

A szakrendszerü oktatás szélesitése,a körzeti iskolahálózat és a diákotthoni férőhelyek bővitése folytán a szakrendszerü oktatásban részesülő tanulók aránya 93,5 %-ról 94,3 %-ra, a diákotthoni férőhelyek száma 6.138-ról közel 7.ooo-re emelkedett. A napközi otthoni ellátásban részesülő tanulók száma mintegy 7.ooo fővel, az összes tanulók számához viszonyitott aránya pedig 15,7 %-ról 17,3 %-ra növekedett.

A nevelőotthonok fenntartására 446 millió forintot, az előző évinél 3o millió forinttal többet forditottak. A férőhelyek száma - a tervezettnek megfelelően - az előző évinél 3oo-zal több volt. A gyermek- és ifjuságvédelem terén az ellátási szinvonal javitására hozott határozatok eredményeként az év folyamán felemelték a gyermekek élelmezésére forditható összeget és ruházati ellátásukat is javitották.

A szakmunkástanuló oktatásban az uj szakmunkástörvény és a szakképzést korszerüsitő reformprgoram meghatározta a legfontosabb teendőket, az anyagi, technikai, szejélyi feltételek javitását. Gondoskodás történt olyan egységes ösztöndijrendszer kialakitásáról, mely ösztönzőbben hat a jobb tanulmányi eredmények elérésére.

A költségvetés a megnövekedett szakmunkás tanulólétszám oktatására több mint 1 milliárd forintot, az előző évinél 74 millió forinttal többet juttatott. Az 1.ooo tanulóra jutó tantermi ellátottság 5 %-kal, a tanulóotthoni ellátottság 3 %-kal nőtt.

A szakmunkástanuló oktatásban résztvevő elsőéves hallgatók száma 9o.ooo,az összes létszám 224.ooo fő volt. Elsősorban Budapesten nem sikerült néhány, a népgazdaság számára igen fontos szakmában az első éves létszámot biztositani. A fiatalok jelentős része - részben a munkakörülmények miatt - idegenkedett a kohász, kovács, öntő, kőmüves, ács és vájár szakmáktól. Változatlanul gondot jelentett a lányok szakképzése, különösen az iparilag fejletlen területeken.

A középfoku oktatási intézmények kiadásaira az előirányzatnak megfelelően 1,4 milliárd forintot forditottak, ami az előző évit 89

millió forinttal haladta meg. A középiskolai tanulók száma 230.800 fő volt, az osztályok száma elérte a 6.850-et. Tovább folytatódott a szakközépiskolák arányának javulása és az egységes szakközépiskolai képzés kialakitása. Az összlétszámon belül a szakközépiskolások száma 4.000 fővel emelkedett, több mint 100-zal nőtt a szakközépiskolai osztályok száma. Az egységes szakközépiskolai képzés szempontjából előrelépést jelentett, hogy az 1969/1970. tanévtől kezdve már csak szakközépiskolai első osztályokat indottak. A középiskolai diákotthonokban mintegy 39.000 középiskolai tanuló nyert elhelyezést, ami az össztanuló létszám 16,8 %-ának felel meg.

A felsőoktatási intézmények hallgatóinak száma csak kismértékben tért el a tervezettől: a nappali tagozatos hallgatók száma mintegy 1,5 %-kal volt kevesebb.

Az oktatás szinvonalának javitása érdekében egyre nagyobb teret kapnak a modern technikai eszközök. Több felsőoktatási intézményben létesült nyelvi laboratórium és ujabb intézményekben müködtettek automata számitógép egységeket. A Budapesti Müszaki Egyetemen atomreaktor segitette az oktatási és kutatási munka eredményesebbé tételét.

Az oktatás szinvonalát emelik az ujonnan létesitett müszaki főiskolák. Az 1969/1970. tanévben már 4 müszaki főiskola és egy müszaki főiskolai kar müködik.

A kollégiumi elhelyezési lehetőségek további javulása mellett, a férőhelyek száma elmaradt a költségvetésben előirányzottól. Ez néhány beruházás befejezésének elhuzódásával, a tulzsufolt elhelyezés részbeni felszámolásával és néhány helyen a férőhelyek más célra való igénybevételével függ össze.

A hallgatók - elsősorban a fizikai dolgozók gyermekei - fokozottabb támogatására uj ösztöndijrendszer lépett életbe, amely lehetőséget nyujt a juttatások differenciáltabb elbirálására. Egyidejüleg a szülők jövedelmének arányában progressziv tandij és téritési dij rendszert vezettek be.

Egy tanuló éves képzési költsége az 1969. évben az általános iskolában 1.9oo forint, a gimnáziumban 3.2oo forint, az ipari szakközépiskolákban 4.2oo forint, a felsőoktatási intézményekben 27.ooo forint volt. Az üzemi gyakorlati oktatásban részesülő szakmunkástanuló éves képzési költsége kereken 4ooo forint. Az általános iskolai tanulók napközi otthoni ellátása évi 3.7oo forintot tesz ki, egy diákotthoni férőhely üzemelési költsége évi 8.7oo forint kiadást jelent.

Az egyéb kulturális feladatokra forditott költségvetési kiadás 3,3 milliárd forint volt, ami az előző évinél 455 millió forinttal, az előirányzatnál 234 millió forinttal magasabb. E feladatokon belül a tudományos kutatásokra - a müszaki fejlesztési alapból rendelkezésre álló pénzeszközökön felül - 851 millió forint jutott. Az előző évhez képest mutatkozó többletből 2o millió forint a tanszéki kutatási bázis megerősitésére, 36 millió forint a kutatóintézetek általános fejlesztésére, 4 millió forint a tudományos minősitésre és képzésre, valamint a nemzetközi tudományos kapcsolatok kiszélesitésére szolgált. Az uj épületek, laboratóriumok létesitésével, a korszerü müszerek, gépek beszerzésével a tudományos kutatás feltételei tovább javultak. A kutatóintézetek az 1969. év folyamán az előző évi loo millió forint vállalási összeggel szemben több mint 2oo millió forint értékben végeztek szerződéses megbizási munkát.

A tudományos kutatás megnövekedett jelentőségére tekintettel a felügyeleti szervek tartalékaikból, az előző évi pénzmaradványból bővitették a kutatás anyagi eszközeit. Az előtérbe kerülő koncentrálási törekvések megnyilvánulnak az irányitásban és a különböző kutatóhelyeken folyó munka egybehangolásában. A tudományágakat irányitó főhatóságoknak jelentős segitséget nyujtott a Tudománypolitikai Bizottság létrehozása és eddigi tevékenysége.

A népmüvelési intézményekre és feladatokra forditott 1.44o millió forint az előző évit kereken 25o millió forinttal, a tervezettet 144 millió forinttal haladta meg. A tanácsok - megértve a népmüvelési tevékenység társadalmi sulyát és fontosságát - saját pénzeszközeikből az eredeti tervekhez képest több mint 3o %-kal nagyobb

összeget adtak e célokra. A többletek a művelődési otthonok, a közművelődési könyvtárak, a muzeumok és egyes kiemelt népmüvelési célok anyagi megalapozását szolgálták. További, jelentős többlet - 5o millió forint - mutatkozott a Magyar Rádió és Televiziónál, amelyet a szines adás kisérleti költségei, a postaköltségek, a sugárzási dijak és a szinházi közvetitési dijak növekedése indokol. A televizió előfizetők száma loo ezer fővel haladta meg a tervezettet, s kereken 1.6oo ezer főt tett ki.

A művészeti feladatok kiadása 289 millió forint volt, az előző évinél 29 millió forinttal több. Az Állami Operaház és a szinházak szinvonalasabb müködését segitette elő egyes operaházi alkalmazottak és szinházi zenekari tagok bérének rendezése.

A sportlétesitményeknél és feladatoknál tovább nőtt a támogatások összege. A tanácsok az előző évi pénzmaradványaik terhére a helyi sportegyesületek müködésére az előirányzatnál magasabb összeget forditottak.

A költségvetési szervek által ellátott gazdasági feladatok kiadásai 8,2 milliárd forintot tettek ki, ami lényegében az előző évinek felel meg, a tervezettnél azonban 261 millió forinttal magasabb.

A mező- és erdőgazdasági feladatok kiadása 1,4 milliárd forint volt; ez 188 millió forinttal meghaladta az előző évit és 153 millió forinttal több az előirányzatnál. A többlet elsődlegesen az 1968-1969. évi száj- és körömfájás járvány következménye. Az állami védekezésre rendelkezésre bocsátott pótelőirányzaton felül jelentős összeg került felhasználásra az előző évi pénzmaradvány terhére is. Az erdő- és vadgazdálkodási szervezet átalakitása következtében a kiadások mintegy 15 millió forinttal növekedtek a bevételek 6o millió forintos emelkedése mellett.

Az utak és hidak fenntartására, felujitására és korszerüsitésére 3,6 milliárd forintot forditottak, ami lényegében megfelel az előirányzottnak. A pénzügyi lehetőségek azonban ennél jelentősen nagyobbak voltak: az országos utaknál rendelkezésre állt még kereken 66o millió forint 1968. évi pénzmaradvány, a tanácsoknál

pedig lehetőség nyilt mintegy 5o millió forint előirányzat emelésre. Bár a pénzügyi lehetőségek nem korlátozták ezt a tevékenységet, az utügyi feladatokat mégis csak részben sikerült elvégezni. Igy a tervezett, kereken 5oo km helyett csak 395 km ut korszerüsitése valósult meg. Lemaradt az utjavitások és bekötőutak épitése is. Az állandó pormentes burkolatu utak aránya a tervezettnél gyorsabban - 52,9 %-ról 57,4 %-ra - emelkedett, ez azonban nem a korszerüsitésnek, hanem kisebb értékü munkának, a makadámutak bitumenes portalanitásának következménye. Az elmult években gyakran felmerült - az irányitó szervek részéről - olyan igény, hogy tovább kell növelni az utak-hidak javitását biztositó költségvetési előirányzatokat. Igaz, hogy mind a helyi, mind az országos ut-hid hálózat müszaki állapota, átbocsátó képessége, stabilitása megfelelőnek nem minősithető és egy részük a forgalom követelményeit sem elégiti ki, a tapasztalatok mégis azt bizonyitják, hogy a rendelkezésre álló pénzeszközöket nem tudták felhasználni vezetési, szervezési hiányosságok, valamint az anyagi-müszaki kapacitás terén fennálló feszültségek miatt. Az elmaradás továbbá arra is visszavezethető, hogy elhuzódott a kivitelezői szerződések megkötése. Nem volt kielégitő az együttmüködés és szervezetlenség volt tapasztalható a közuti igazgatóságok és a vállalatok közötti kapcsolatban. Befolyásolta a közuti munkák elhuzódását a kőanyaghiány, a szállitási kapacitás elégtelensége, a munkaerőhiány, valamint a rendkivül kedvezőtlen téli időjárás. A lemaradáshoz számottevően hozzájárult az is, hogy a kivitelező épitőipari vállalatok előtérbe helyezték a "kedvező árfekvésü" munkák végzését. Közrejátszott az elmaradásban az is, hogy mind nagyobb számban került sor községekben és a városokban az átkelési szakaszok korszerüsitésére és lényeges előrelépés történt a minőségi követelmények érvényesitésénél.

A vizgazdálkodási kiadások 1.162 millió forintot tettek ki, ami 41 millió forinttal magasabb az előző évinél. A többlet a központi szerveknél a vizügyi létesitmények, igy a belvizrendezési, folyamszabályozási objektumok fokozottabb fenntartását szolgálta, mert az árvizkárok megelőzése érdekében meg kellett gyorsitani a vizügyi létesitmények felujitását, korszerüsitését. Árvizmentesitésre az előirányzott 78 millió forinttal szemben 88 millió forintot forditottak, a többletkiadást belső átcsoportositás utján biztositották.

Továbbra sem sikerült megoldani a községek, városok belterületi vizelvezetését,ez előreláthatólag több éven keresztül még probléma lesz.

Az öntözhető terület 1969. évben 734.ooo katasztrális holdról 769.ooo katasztrális holdra növekedett, öntözés azonban ténylegesen csak 384.ooo katasztrális holdon történt. Ebben a változékony időjárás, részben pedig az játszott közre, hogy egyes termelőszövetkezetek nem használták ki a lehetőségeiket, mások pedig nem rendelkeztek megfelelő öntözési szakemberekkel.

A központi és tanácsi igazgatási szervek kiadása az 1969. évben 2,9 milliárd forint volt, 217 millió forinttal több mint az előző évben és 79 millió forinttal meghaladta az előirányzatot is.

A központi igazgatási kiadások növekedése nagyobbrészt a külképviseleti hálózat bővitését szolgálta. Jelentős összeget - 33 millió forintot - vett igénybe az 197o. évi népszámlálás előkészitése, adatfelvételi, valamint az adatfeldolgozási munkák megszervezése.

A tanácsi igazgatási kiadások emelkedését döntően /24 millió forint/ a végrehajtó bizottságok vezetőinek bérkorrekciója, illetve a tanácsi költségvetési szervek jutalmazási keretének növelése okozta. Tovább szélesedett az 1969. évben az illetményhivatali hálózat és javult a tanácsi ügyintézés irodagépekkel való ellátottsága is.

A honvédelmi kiadások összege 7.644 millió forint volt, ami az előző évinél 1.o33 millió forinttal több. A kiadások a tervidőszakra célul kitüzött feladatok teljesitésével arányosan alakultak.

A rend- és jogbiztonsági feladatokra forditott kiadás 4,7 milliárd forint, amely döntően az évközi hatósági intézkedések miatt magasabb volt az eredeti előirányzatnál. Az 1968. évi felhasználást az 1969. évi tényleges kiadás 298 millió forinttal - 6,7 %-kal - haladta meg. A kiadás emelkedése a harmadik ötéves tervben a beszámolási időszakra előirányzott fejlesztési célkitüzések megvalósitásával függ össze.

Tanácsok gazdálkodása

A tanácsok 1969. évi gazdálkodásában a célul kitüzött feladatok megvalósitását a költségvetésben számitott anyagi eszközökön tulmenően a saját és az átengedett bevételeknek a tervezettnél kedvezőbb alakulása, valamint az előző évi jelentős összegü pénzmaradvány is előmozditotta. A kedvezőbb anyagi helyzet nemcsak a gazdálkodás egyensulyát biztositotta, hanem elősegitette az év közben felmerült ujabb feladatok megoldását és az ellátási szinvonal mértéktartó növelését.

A reform által biztositott nagyobb hatáskör fokozott felelősséggel párosult és emelkedett a gazdálkodás szinvonala. A végrehajtást a tervszerüség javulása, a megfontoltabb intézkedések jellemezték. Az intézmények nagyobb gondot forditottak tevékenységük megszervezésére, ami az eszközök tervszerübb felhasználásában, a lakossági igények jobb kielégitésére irányuló intézkedésekben nyilvánult meg. Negativuma a gazdálkodásnak, hogy vontatott a gazdálkodási jogköröknek az alsóbb tanácsok és az intézmények részére történő átadása.

A tanácsok 1969. évi bevétele az általuk tervezett 18,9 milliárd forinttal szemben 2o,8 milliárd forint volt. Az 1,9 milliárd forint összegü többletből 1,1 milliárd forint a tanácsok saját és átengedett bevételeinek tulteljesitéséből, o,4 milliárd forint a tanácsok részére átengedett épités-szerelési adóból származott, o,4 milliárd forint pedig az uj feladatokkal kapcsolatban év közben engedélyezett állami hozzájárulás. A 2o,8 milliárd forint bevételi felhasználás lehetőségét 2,6 milliárd forinttal növelte az 1968. évi pénzmaradvány is, igy a tanácsoknál az 1969. év végével összesen 23,4 milliárd forint bevételi forrás képződött, amelyből az 1969. évi bevételi többlet /1,5 milliárd forint/ felhasználására az 197o. évben kerülhet sor.

A vállalati kezelésben lévő lakóházak fenntartására és felujitására forditott összeget is magában foglaló költségvetési kiadások teljesitése 19,9 milliárd forint volt, a tervezett 18,9 milliárd forint előirányzatnál kereken 1 milliárd forinttal, 4,9%-kal több. A bevételi lehetőség és a kiadási teljesités különbözeteként a tanácsok gazdálkodása az év végén 3,5 milliárd forint pénzmaradvánnyal zárult.

A pénzmaradvány a már emlitett bevételi többleten tulmenően áthuzódó kötelezettségekre jut. A pénzmaradványnak több mint 7o %-a a megyei szintü és a járási tanácsokat illeti meg, s csak mintegy 3o %-a jut a városi és községi tanácsoknak.

Az 1,5 milliárd forint bevételi többletből - amelynek közel fele a Fővárosi Tanács pénzalapjait növelte - a tanácsi felügyelet alatt álló vállalatok, valamint a szövetkezetek és a minisztériumi kiskereskedelmi vállalatok többletbefizetése 1,1 milliárd forint, a termelőszövetkezetek, illetve a lakosság adóbefizetései és a költségvetési intézmények müködési bevételei pedig együttesen o,4 milliárd forint összeget tett ki.

A vállalatok és szövetkezetek többletbefizetéseiből közel 4oo millió forint a tanácsok részére a Kormány döntése alapján átengedett épités-szerelési adó, 7oo millió forint pedig a nyereségadó volt; ez utóbbi főként a forgalom szférájából - elsősorban a tanácsi és minisztériumi kiskereskedelmi vállalatoktól - származott és a forgalom előirányzatnál nagyobb ütemü növekedésének, valamint a struktura változásának következménye. Számottevő volt a nyereségadó növekedése az épitőiparban is. Ugyanakkor az iparvállalatoknál közel lo %-os nyereségadó csökkenés következett be. Az eszközlekötési járulékból és az illetményadóból származó többletbevételeket a foglalkoztatottak számának jelentős növekedése, valamint a szabályozók 1969. évi részleges módositása /egyes mentességek megszüntetése/ eredményezte.

A lakossági adók közül a magánkisiparosok, kereskedők, szellemi és egyéb foglalkozásuak általános jövedelemadó befizetése, valamint a gépjárműadó befizetés alakult a vártnál kedvezőbben. Az illeték-

bevételekből elért többlet részben a visszterhes ingatlanvagyon átruházásokból, részben a döntőbizottságok előtti eljárások számának jelentős növekedéséből származik. A termelőszövetkezetek adóiból származó többlet legnagyobb részben a kedvező mezőgazdasági terméseredményekkel összefüggő jövedelemnövekedés következménye.

A tanácsi költségvetési szervek és intézmények kiadása 18,3 milliárd forint, a tervezettnél közel 900 millió forinttal, 5,1 %-kal több. A kiadási előirányzat jelentős tulteljesitését a költségvetés összeállitásánál még nem tervezhető évvégi pénzmaradványokból történt felhasználás tette lehetővé. A felujitásokra történt felhasználást is számitásba véve, a kiadások 37,7 %-a kulturális, 32,4 %-a szociális és egészségügyi, 15,5 %-a gazdasági, 14,4 %-a pedig igazgatási, rend- és jogbiztonsági és pénzügyi lebonyolitási feladatokra jutott.

A szociális és kulturális célokra történt felhasználás 8,5 %-kal haladta meg az előző évit. A többletből az intézményi hálózat bővitésén tul az ellátási szinvonal kisebb mértékü emeléséről is gondoskodás történt.

A gazdasági és kommunális feladatokra forditott kiadás az 1968. évit 280 millió forinttal, 11,6 %-kal haladta meg. Az urbanizációs folyamat erősödése, a nagyközségek létrehozása együtt járt a lakosság kommunális igényeinek gyors növekedésével. A tanácsok a kommunális ellátás javitását alapvető feladatuknak tekintették. A közvilágitási, parkositási, tereprendezési célokra, vizkárelháritásra, belterületi vizek levezetésére, közkutak felujitására, karbantartására tervezett fejlesztést az előző évi pénzmaradványból jelentősen növelték.

A kétségkivül tapasztalható erőfeszitések ellenére gondot okozott a közmüvesités, a belterületi utak, utcák megfelelő kiépitése, az utak pormentesitése, a tanácsi hidak felujitása, rekonstrukciója, a közvilágitás további korszerüsitése és a zöldterület-gazdálkodás fokozódó szükségleteinek kielégitése.

A tanácsok fejlesztési alap felhasználása során az eszközök koncentráltabb hasznositására, a feladatok gazdaságosabb megvalósitására törekedtek. Előrehaladás történt a területi koordinációban, egyre hatékonyabban valósult meg a társadalmi összefogás a különböző forrásu beruházási pénzeszközök felhasználásában.

A kedvező jelenségek mellett a fejlesztési tevékenységre fékezően hatott a kapacitáshiány. A tanácsok - bár anyagi lehetőségük ezt megengedte volna - még mindig nem forditottak kellő gondot az épitőipari szervezeteik bővitésére. Az épitőipari hatósági árváltozás hatása tovább gyürüződött, nőtt a szabadáras munkák aránya, s ez párosulva a kapacitáshiánnyal, az épitőipari árak fokozatos emelkedését idézte elő.

A fejlesztési alap bevétele 17.553 millió forint, ami 21 %-kal több a tanácsok által 1969. évre tervezettnél. A kiadások összege 12.305 millió forint, 5,6 %-kal kevesebb a számitottnál. Mivel a tárgyévi bevételek növekedési üteme meghaladta a kiadásokét, az elmult év végi 4,8 milliárd forintos pénzmaradvány 5,2 milliárd forintra nőtt.

A pénzmaradványból 2.617 millió forint a jogszabály alapján fedezetigazolással összefüggésben elkülönitett, 61o millió forint pedig a tanácsok által tartós betétként elhelyezett pénzeszköz. A kapacitáshiány miatt részben a célcsoportos, részben az egyéb beruházásoknál felhasználatlan pénzeszköz összege 1,5-1,8 milliárd forintra becsülhető.

A fejlesztési alap valamennyi bevételi forrásánál jelentős a tulteljesités, mert a tanácsok nem kellő gondossággal mérték fel az év folyamán várható bevételeiket, illetve egyes bevételek pontosan nem is tervezhetők.

A helyi bevételek összege - az előző évi pénzmaradvánnyal és bankhitellel együtt - 7,1 milliárd forinttal szemben 8,3 milliárd forintra teljesült. A többlet nagyrésze az 1968. évi költségvetési pénzmaradvány fejlesztési célokra történt átcsoportositásából, házhelyek és házingatlanok értékesitéséből, az ipartelepitéssel

összefüggő területigénybevételi dij befizetésekből és egyéb olyan bevételekből adódik, amelyeknél a tanácsok kezdeményezésének jelentős szerepe van. Az állami támogatás összege 5o2 millió forinttal volt több a tervezettnél, amit terven felüli szövetkezeti lakások épitésére és a Metró árkülönbözetének fedezésére kaptak a tanácsok.

A fejlesztési alap bevételei az év folyamán 2,1 milliárd forint átvett beruházási pénzeszközzel kiegészültek. E pénzeszközöket a központi költségvetési szervek, vállalatok és egyéb szervezetek adták át a tanácsok részére koordinációs, közös beruházások megvalósitása érdekében, részben pedig azért, mert a beruházás bonyolitása a tanácsi fejlesztési alap keretében célszerübbnek látszott.

A központi költségvetési szervektől átvett pénzeszköz megközelitőleg 6oo millió forint, a vállalatoktól és egyéb szervezetektől átvett pénzeszköz pedig mintegy 1.5oo millió forint. A beruházási eszközök átáramlása a tanácsi fejlesztési alapba évről-évre növekvő tendenciát mutat és összhangban van azzal a célkitüzéssel, hogy a jövőben a tanácsok lássák el a területfejlesztés koordináló szerepét is.

Az 1969. évben lényegesen növekedett a fejlesztési alap felhasználása az 1968. évhez képest és növekedett az üzembehelyezett létesitmények száma is. A kiadások 87 %-a beruházásra, 13 %-a felujitásra és egyéb, főként a fejlesztési tevékenységgel összefüggő célokra, valamint vállalatfejlesztésre nyert felhasználást.

A beruházási kiadásokból a tervezett 678 millió forinttal szemben 1.2oo millió forintot egyedi nagyberuházások épitésére használtak fel. A Fővárosi Tanács hatékony gazdálkodásának eredményeként meggyorsult e beruházások kivitelezése, lehetővé vált a Metró I. szakaszának ez év április 4-i átadása.

A célcsoportos beruházások a kiadások 51 %-át reprezentálják, összesen 6.292 millió forint összegben. Lakásberuházásra és a kapcsolódó létesitményekre 4,7 milliárd forintot forditottak. Az 1969. évben 15.712 darab állami bér- és szövetkezeti lakás épitése fejeződött be, 19.252 darab lakás épitése pedig az év végén folyamatban volt.

Az 1969. évi népgazdasági tervben tervezett 61-63 ezer lakásból az év folyamán 61.8oo lakás került müszakilag átadásra. Ebből 19 ezer lakás állami erőforrásból, 42.8oo lakás pedig magánerőből valósult meg. Az állami lakásépitésen belül a tanácsi bér- és szövetkezeti lakásépités aránya 5,4 %-kal alatta maradt a számitottnak. A magánlakásépités területén bekövetkezett fejlődés különösen kedvező képet mutat az OTP saját beruházásban kivitelezésre került társasházi lakások és a kölcsöntámogatással megvalósuló családi ház épitkezéseknél.

A lakásépités területi megoszlása eddig nem követte arányosan a szükségletek alakulását. Az elmult időszak alatt az épitett összes lakásoknak közel fele /47 %-a/ jutott a városokra. A magánlakás épités kb 7o %-a a községekben valósult meg. Igy a városok lakáshelyzete nem javult a kivánt mértékben. Ezért a következő középtávu tervidőszakban a lakásépités területi arányaiban a városok és kiemelt települések javára lényeges javulást kell elérni.

Közmüvesitésre, vizkárelhárításra több mint 1 milliárd forint a felhasználás. E fejlesztések biztositják az állami lakásépités vizcsatorna közmüellátását. Több jelentős beruházás fejeződött be, igy a csongrádi, a tapolcai, a mosonmagyaróvári csatorna épitése, Debrecenben a Teleki uti főgyüjtőcsatorna, a balassagyarmati vizmübővités, a szekszárdi viz- és szennyvizcsatorna épitése. Kórházépitésre 29o millió forint a felhasznált összeg. Átadásra került a kazincbarcikai 45o ágyas, a dombovári 452 ágyas, a zalaegerszegi 254 ágyas kórház. Középiskolai tanterem és mühelyterem épitésére közel 2oo millió forint került kifizetésre. Befejeződött többek között a dunaujvárosi 13 tantermes és 5 mühelytermes, a leninvárosi 13 tantermes és 3 mühelytermes, a zalaegerszegi 16 tantermes szakközépiskola, a dorogi 12 tantermes és a nyiregyházi 16 tantermes gimnázium épitése. A sütőipar fejlesztésére 75 millió forintot használtak fel.

Egyéb kommunális, egészségügyi, kulturális célokra 3.96o millió forint került felhasználásra, ami számos kisebb, de az ellátási szinvonal szempontjából mégis lényeges beruházás megvalósitását tette lehetővé. Vállalatfejlesztésre 853 millió forint jutott, ebből mindössze 131 millió forintot használtak fel az épitőipari vállalatok fejlesztésére, költségvetési üzemek létesitésére. E

juttatással az épitőipari kapacitás valamelyest nőtt ugyan, de hatása még nem érezhető.

A központi költségvetésből az ipar arányos területi fejlesztésére és a szénbányászatból felszabaduló munkaerők foglalkoztatására 25o millió forint, iparkitelepitési célra pedig loo millió forint állami támogatás került felhasználásra. Az iparfejlesztési célt szolgáló eszközök az 1968-197o. években - kiegészülve a vállalatok hozzájárulásával - 38.ooo fő foglalkoztatását teszik lehetővé.

x

x x

Az 1969. évi gazdálkodás, valamint az 197o. év eddig eltelt időszaka alapján a hatékonyság további javulása figyelhető meg. Az 197o. év elején életbe léptetett intézkedések eredményesnek bizonyulnak: a növekedési ütem gyorsul, a munka termelékenysége emelkedik, a létszámgazdálkodást már a takarékosságra való törekvések is motiválják. A belkereskedelem rendelései és készletei az előző évinél magasabbak; a fogyasztói piacot a választékban is bővülő kinálat és alapvetően a kiegyensulyozottság jellemzi. A külkereskedelmi forgalom dinamikus növekedése tovább tart. Nem történt azonban alapvető fordulat abban, hogy a müszaki-technikai szinvonal emelése, az uj korszerü termékek gyártásának gyorsütemü bevezetése és értékesitése széleskörüen meghonosodjék, a mindennapi munka gyakorlatává, természetes folyamattá váljék.

Az 197o. év várható gazdasági eredményei a negyedik ötéves terv szempontjából megalapozó jellegüek. A népgazdaság hatékonyságának várt általános javulása, a szabályozórendszer további tökéletesitése, az állami költségvetés poziciója terén is bizonyos javulást igér.

x

x x

ÖSSZESITÉSEK

Az 1969. évi állami költségvetés végrehajtásának mérlege

/Ezer forintban/

Bevételek	Előirányzat	Teljesítés	Kiadások	Előirányzat	Teljesítés
Vállalatok /szövetkezetek/ befizetései			**Felhalmozási kiadások**		
Eszközlekötési járulék	25,1oo.ooo	23,522.o72	Beruházások költségvetési fedezete	21,3oo.ooo	2o,681.o66
Illetményadó	5,o3o.ooo	4,831.924	Tanácsi fejlesztési alaphoz nyujtott támogatás	6,864.ooo	7,266.ooo
Társadalombiztositási járulék	1o,77o.ooo	11,4o9.281	Beruházásokkal kapcsolatos forgóalap kiegészités	2,2oo.ooo	2,262.ooo
Nyereségadó	43,ooo.ooo	41,8o8.527	Központi készletezés	336.ooo	318.46o
Termelési adó	9,7oo.ooo	9,249.785			
Forgalmi adó	2o,ooo.ooo	19,974.648	**Vállalatok /szövetkezetek/ támogatása**		
Vám és import-forgalmi adó	9,8oo.ooo	9,298.371	Állami visszatérités	12,5oo.ooo	13,o93.745
Központositott amortizáció	5,9oo.ooo	5,414.653	Dotáció és termelési árkiegészités	1o,o2o.ooo	9,265.749
Egyéb befizetések	1,3oo.ooo	2,564.o85	Fogyasztói árkiegészités	13,2oo.ooo	13,111.o67
			Import-árkiegészités	1,ooo.ooo	2,o24.556
Mezőgazdasági termelőszövetkezetek befizetései			Egyéb támogatások	4,1oo.ooo	3,9o8.192
Forgalmi, jövedelem- és egyéb adók	2,o2o.ooo	2,271.o2o	**Mezőgazdasági termelőszövetkezetek támogatása**		
Társadalombiztositási járulék	73o.ooo	7oo.889	Állami támogatás	5,2oo.ooo	7,156.821
			Termelőszövetkezeti Nyugdijalap kiegészités	1oo.ooo	-
Lakosság befizetései					
Adók és illetékek	4,16o.ooo	4,492.836	**Költségvetési szervek kiadásai**		
Társadalombiztositási és nyugdijjárulék	3,74o.ooo	4,145.5o8	Szociális és egészségügyi kiadás	26,6o3.832	26,97o.899
			A teljesitésből:		
Költségvetési szervek befizetései			Társadalombiztositási kiadás 19,539.942		
Központi szervek befizetései	2,o92.825	2,321.714	Szociális és egészségügyi ellátás 7,43o.957		
Tanácsi szervek befizetései	1,3o1.7o2	1,4o5.699	Kulturális kiadás	11,522.o61	11,836.65o
Társadalombiztositási járulék	1,26o.ooo	1,336.3o8	Védelmi kiadás	8,o29.6oo	7,644.127
			Rend- és jogbiztonsági kiadás	4,6o1.7o2	4,716.o28
Nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból eredő befizetések	7,ooo.ooo	4,344.498	Igazgatási kiadás	2,854.746	2,931.899
			Gazdasági feladatok kiadása	8,o34.427	8,222.154
Egyéb befizetések	1,315.ooo	5,956.973	Felujitási és egyéb kiadás	2,869.891	2,793.571
			Belföldi államkölcsönök visszafizetése	6oo.ooo	57o.ooo
			Nemzetközi kötelezettségekkel kapcsolatos kiadások	9,4oo.ooo	9,241.879
			Egyéb kiadások	4,593.268	2,848.843
Bevételek főösszege	154,219.527	155,o48.791	**Kiadások főösszege**	155,929.527	156,863.7o6
Összesités					
Bevételek főösszege	154,219.527	155,o48.791			
Kiadások főösszege	155,929.527	156,863.7o6			
Hiány	1,71o.ooo	1,814.915			

A vállalatoktól származó bevételek népgazdasági áganként

/Millió forintban/

Megnevezés	Ipar	Építő-ipar	Mezőgazd. erdőgazd. vizgazd.	Száll.és hirközl.	Keres-kedelem	Eü.,szoc. és kult. ellátás	Lakásell. és egyéb szolg.	Pénzügy. igazg., egyéb	Összesen	Pénzforg.áthuzódás az előző évről	Pénzforg.áthuzódás a köv. évre	Kvetési /pénzforg/ előir.ill. teljesités
Bevételek												
Eszközlekötési járulék előirányzat	16.o54	936	274	4.379	3.245	48	64	.2/	25.ooo	+ 7oo	- 6oo	25.1oo
teljesités	15.621	896	257	4.112	2.325	41	52	.	23.3o4	+ 471	- 253	23.522
Illetményadó előirányzat	2.798	64o	15o	699	624	34	85	.	5.o3o	+ 1oo	- 1oo	5.o3o
teljesités	2.679	64o	117	683	642	36	84	.	4.881	+ 134	- 183	4.832
Társ.bizt. járulék előirányzat	5.855	1.235	599	1.35o	1.354	8o	231	66	1o.77o	.	.	1o.77o
teljesités	6.153	1.421	664	1.446	1.411	77	247	66	11.485	+ 995	- 1o71	11.4o9
Nyereségadó előirányzat	23.365	4.o57	7o3	2.5oo	5.55o	56	247	6.422	42.9oo	+ 3.3oo	- 32oo	43.ooo
teljesités	19.57o	3.783	1.139	2.3o3	8.866	75	286	5.826	41.848	+ 2.588	- 2628	41.8o8
Termelési adó előirányzat	3.742	1	5	7o	4.2o4	22	16	1.84o3/	9.9oo	+ 5oo	- 7oo	9.7oo
teljesités	3.648	48o	87	2o5	4.529	31	54	..	9.o34	+ 998	- 782	9.25o
Forgalmi adó előirányzat	7.712	1o	1oo	333	11.497	1	47	.	19.7oo	+ 1.ooo	- 7oo	2o.ooo
teljesité s	7.946	94	131	379	11.386	4	4o	.	19.98o	+ 1.1oo	- 11o5	19.975
Vám és import-forg.adó előirányzat	349	158	.	.	9.193	.	.	.	9.7oo	+ 9oo	- 8oo	9.8oo
teljesités	216	12	.	1	9.433	.	.	.	9.662	+ 863	- 1227	9.298
Központositott amortizáció előirányzat	5.497	212	36	.	132	12	11	.	5.9oo	.	.	5.9oo
teljesités	5.olo	188	37	.	169	12	9	.	5.425	- 14	+ 4	5.415
Egyéb befizetések előirányzat	452	.	531	1	32	.	.	2844/	1.3oo	.	.	1.3oo
teljesités	762	58	478	3	366	3	2	8924/	2.564	.	.	2.564
Bevételek összesen előirányzat	65.824	7.249	2.398	9.332	35.831	253	7o1	8.612	13o.2oo	+ 6.5oo	- 6.1oo	13o.6oo
teljesités	61.6o5	7.572	2.91o	9.132	39.127	279	774	6.784	128.183	+ 7.135	- 7.245	128.o73

1/ Az állami vállalatok, a kisipari szövetkezetek, az általános fogyasztási és értékesitő szövetkezetek, valamint a szövetkezeti vállalatok adatait tartalmazza.
2/ A 8oo mill. Ft beruházási járulék a népgazdasági ágak között utólagosan felosztásra került.
3/ Népgazdasági ágakra fel nem osztott termelési adó.
4/ Ebből: Behozatali engedély illeték 557 mill Ft, adópótlék birság 315 mill Ft.

A vállalati támogatások népgazdasági áganként 1/

/Millió forintban/

Megnevezés	Ipar	Épitő-ipar	Mezőgazd. erdőgazd. vizgazd.	Szállit. és hirközl.	Kereskedelem	Eü.,szoc. és kult. ellát.	Lakásell. és egyéb szolg.	Pénzügy. igazg. egyéb	Összesen	Pénzforg.áthuzód. az előző évről	Pénzforg.áthuzód. a köv. évre	Kvetési /pénzforg/ előir.ill. teljesités
Támogatások												
Állami visszatérités												
előirányzat	10.320	.	136	.	2.230	14	.	.	12.700	+ 2.500	- 2.700	12.500
teljesités	10.425	7	173	.	2.447	18	4	.	13.074	+ 2.643	- 2.623	13.094
Dotáció és term.árkiegészités												
előirányzat	2.856	50	930	693	5.212	220	.	59	10.020	+ 500	- 500	10.020
teljesités	2.632	27	826	776	4.544	148	3	35	8.991	+ 548	- 273	9.266
Fogyasztói árkiegészités												
előirányzat	4.574	3	602	4.394	3.374	178	175	.	13.300	+ 500	- 600	13.200
teljesités	4.581	4	686	4.200	3.563	178	171	.	13.383	+ 33	- 305	13.111
Import-árkiegészités												
előirányzat	.	.	.	.	940	60	.	.	1.000	+ 100	- 100	1.000
teljesités	.	.	.	.	2.121	5	.	.	2.126	+ 95	- 197	2.024
Egyéb támogatások												
előirányzat	1.405	.	.	41	1.000	.	5	1.649	4.100	+ 300	- 300	4.100
teljesités	1.801	35	3	54	416	7	1.568	24	3.908	.	.	3.908
Támogatások összesen												
előirányzat	19.155	53	1.668	5.128	12.756	472	180	1.708	41.120	+ 3.900	- 4.200	40.820
teljesités	19.439	73	1.688	5.030	13.091	356	1.746	59	41.482	+ 3.319	- 3.398	41.403

1/ Az állami vállalatok, a kisipari szövetkezetek, az általános fogyasztási és értékesitő szövetkezetek, valamint a szövetkezeti vállalatok adatait tartalmazza.

III.

A KÖLTSÉGVETÉSI ÉS
A TÁRSADALOMBIZTOSITÁSI SZERVEK
ELŐIRÁNYZATAI ÉS AZOK TELJESITÉSE

A költségvetési szervek kiadásai költséghelyenként, alágazatonként és ágazatonként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Előirányzat 1/			Teljesítés 2/		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Földtani kutatás	222.000	.	222.000	237.824	.	237.824
Ipargazdasági feladatok	14.214	.	14.214	13.343	.	13.343
Ipar összesen	236.214	.	236.214	251.167	.	251.167
Építésügyi feladatok	12.030	.	12.030	10.748	.	10.748
Városfejlesztési feladatok	18.130	.	18.130	16.157	.	16.157
Lakás- és kommunális gazdálkodási feladatok	2.560	.	2.560	2.051	.	2.051
Építőipari ipargazdasági feladatok	6.300	.	6.300	6.388	.	6.388
Egyéb építőipari feladatok	5.210	.	5.210	4.447	.	4.447
Építőipar összesen	44.230	.	44.230	39.791	.	39.791
Állattenyésztés	266.316	1.303	267.619	264.412	607	265.019
Apaállattartás	.	12.013	12.013	.	9.902	9.902
Állategészségügyi feladatok	145.715	21.263	166.978	232.361	25.251	257.612
Állategészségügyi intézetek	41.092	204	41.296	39.390	229	39.619
Állategészségügyi állomások	91.921	.	91.921	91.250	.	91.250
Minősitési feladatok	37.645	.	37.645	45.333	.	45.333
Növényvédelem	88.135	.	88.135	92.159	.	92.159
Vadgazdálkodás	7.310	.	7.310	53.204	.	53.204
Erdőgazdálkodás	42.544	.	42.544	47.292	.	47.292
Mezőgazdasági célfeladatok	242.200	5.830	248.030	211.155	5.326	216.481
Gazdaságok és mezőgazdasági üzemek	100	12.933	13.033	100	13.659	13.759
Földmérés és földnyilvántartás	219.210	.	219.210	256.844	.	256.844
Egyéb mezőgazdasági feladatok	2.359	.	2.359	2.218	.	2.218
Mező- és erdőgazdaság összesen	1,184.547	53.546	1,238.093	1,335.718	54.974	1,390.692
Utak, hidak	2,515.000	1,059.000	3,574.000	2,509.927	1,104.050	3,613.977
Kompok, révek	.	4.630	4.630	.	4.600	4.600
Autófelügyelet	13.950	.	13.950	13.289	.	13.289
Egyéb közlekedési feladatok	4.070	10.000	14.070	4.404	15.802	20.206
Közlekedés összesen	2,533.020	1,073.630	3,606.650	2,527.620	1,124.452	3,652.072
Piackutatás	4.956	.	4.956	5.456	.	5.456
Idegenforgalom	92.400	12.477	104.877	110.871	19.200	130.071
Üdülőhelyi feladatok	.	19.995	19.995	.	17.485	17.485
Piacok és vásárok	.	29.415	29.415	.	30.908	30.908
Nemzetközi gazdasági kapcsolatok	106.106	.	106.106	99.229	.	99.229
Egyéb kereskedelmi feladatok	42.162	.	42.162	31.771	.	31.771
Kereskedelem összesen	245.624	61.887	307.511	247.327	67.593	314.920

1/ A minisztériumok, valamint a tanácsok által saját hatáskörben megállapitott előirányzatokat tartalmazza.

2/ Az egyes költséghelyeknél az előirányzatokat meghaladó teljesitések fedezetét a központilag kezelt előirányzatok és tartalékok biztositották.

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Minőségellenőrzés	15.860	11.232	27.092	16.040	11.331	27.371
Mérésügyi szolgálat	28.500	.	28.500	28.309	.	28.309
Áruraktározás	7.050	.	7.050	6.701	.	6.701
Szabványügyi szolgálat	20.000	.	20.000	19.116	.	19.116
Számítástechnikai és adatszolgáltatási feladatok	44.828	.	44.828	68.760	.	68.760
Költségvetési üzemek	25.807	13.687	39.494	27.264	27.709	54.973
Kisegítő gazdaságok	.	15.942	15.942	.	16.305	16.305
Egyéb gazdasági feladatok	41.180	9.948	51.128	44.741	6.775	51.516
Egyéb gazdasági tevékenység összesen	183.225	50.809	234.034	210.931	62.120	273.051
Közvilágítás	.	367.185	367.185	.	391.370	391.370
Parkfenntartás	.	220.170	220.170	.	220.810	220.810
Köztisztaság	.	264.796	264.796	.	277.620	277.620
Lakásgazdálkodás	.	52.292	52.292	.	80.026	80.026
Egyéb kommunális feladatok	.	152.011	152.011	.	98.727	98.727
Város- és községrendezés	.	63.969	63.969	.	70.187	70.187
Város- és községgazdálkodás összesen	.	1,120.423	1,120.423	.	1,138.740	1,138.740
Vízügyi szolgálat	858.000	.	858.000	857.312	.	857.312
Belvízelvezetés	.	100.661	100.661	.	99.304	99.304
Vízkárelhárítás és vízrendezés	.	58.949	58.949	.	64.746	64.746
Községi vízművek, közkutak	.	63.405	63.405	.	51.664	51.664
Fürdők, strandok	.	21.932	21.932	.	26.569	26.569
Egyéb vízgazdálkodási feladatok	64.784	5.916	70.700	57.860	4.266	62.126
Vízgazdálkodás összesen	922.784	250.863	1,173.647	915.172	246.549	1,161.721
Gazdasági ágazat összesen	5,349.644	2,611.158	7,960.802	5,527.726	2,694.428	8,222.154
Kórházak	227.677	2,069.000	2,296.677	233.297	2,174.615	2,407.912
Gyermekkórházak	4.470	97.150	101.620	4.403	108.471	112.874
TBC gyógyintézetek	137.611	233.527	371.138	139.187	233.972	373.159
Ideg- és elmegyógyintézetek	51.910	17.683	69.593	55.895	17.880	73.775
Egyéb gyógyintézetek	67.495	7.076	74.571	71.120	7.377	78.497
Rendelőintézeti fekvőbeteg kivizsgálás	.	728	728	.	642	642
Kórházak és egyéb fekvőbeteg intézetek össz.	489.163	2,425.164	2,914.327	503.902	2,542.957	3,046.859
Klinikák	451.963	.	451.963	480.893	.	480.893
Klinikai intézetek	9.708	.	9.708	4.281	.	4.281
Orvostovábbképzés	5.197	.	5.197	5.095	.	5.095
Klinikák összesen	466.868	.	466.868	490.269	.	490.269
Szakorvosi rendelés	51.750	604.266	656.016	52.225	605.328	657.553
TBC gondozóintézeti rendelés	.	123.790	123.790	.	120.745	120.745
Ideggondozóintézeti rendelés	.	9.804	9.804	.	8.972	8.972
Egyéb gondozóintézeti rendelés	.	30.702	30.702	.	28.771	28.771
Mozgó szakorvosi szolgálat	.	8.681	8.681	.	6.155	8.155
Ernyőképszűrő szolgálat	.	37.526	37.526	.	33.439	33.439
TBC tenyésztési decentrumok	200	7.957	8.157	152	7.443	7.595
Alkoholelvonó állomások	.	3.469	3.469	.	2.760	2.760
Üzemegészségügyi szolgálat	.	50.060	50.060	.	45.204	45.204

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Pályaalkalmassági vizsgálat /MÁV/	2.o49	.	2.o49	2.o99	.	2.o99
Egyéb egészségügyi feladatok /MÁV/	12.259	.	12.259	12.o41	.	12.o41
Általános körzeti orvosi szolgálat	.	36o.788	36o.788	.	37o.493	37o.493
Gyermekkörzeti orvosi szolgálat	.	34.399	34.399	.	31.932	31.932
Üzemi körzeti orvosi szolgálat	.	13.946	13.946	.	13.876	13.876
Járóbetegellátás összesen	66.258	1,285.388	1,351.646	66.517	1,277.118	1,343.635
Szülészeti ellátás	.	3.592	3.592	.	2.597	2.597
Szülőotthonok	.	44.577	44.577	.	43.694	43.694
Csecsemőotthonok	2.22o	11o.297	112.517	2.213	112.o52	114.265
Állandó területi bölcsődék	.	349.957	349.957	.	334.439	334.439
Hivatali bölcsődék	11.865	3.7o3	15.568	11.5o3	3.547	15.o5o
Idénybölcsődék	.	13.971	13.971	.	1o.858	1o.858
Hatnapos bölcsődék	963	1o.663	11.626	869	9.319	1o.188
Egészségügyi gyermekotthonok	41.41o	23.892	65.3o2	4o.677	23.858	64.535
Iskolaegészségügy	.	24.121	24.121	.	21.825	21.825
Védőnői szolgálat	.	9o.154	9o.154	.	83.746	83.746
Anya- és gyermekvédelem egyéb feladatai	.	112.o28	112.o28	.	111.632	111.632
Anya-, csecsemő- és gyermekvédelem összesen	56.458	786.955	843.413	55.262	757.567	812.829
Közegészségügyi és járványügyi intézetek	5o.961	38.357	89.318	59.o64	49.577	1o8.641
Közegészségügyi és járványügyi szervezet	.	119.748	119.748	.	1o7.762	1o7.762
Vegyes közegészségügyi és járványügyi feladatok	12.95o	.	12.95o	18.617	.	18.617
Egészségügyi felvilágosítás	6.139	1.994	8.133	6.661	1.538	8.199
Közegészségügy és járványügy összesen	7o.o5o	16o.o99	23o.149	84.342	158.877	243.219
Mentőszolgálat	137.358	.	137.358	142.127	.	142.127
Vérellátás	28.413	1o9.64o	138.o53	3o.oo9	98.328	128.337
Munkaképességcsökkenés orvosi elbirálása	1o.64o	.	1o.64o	13.44o	.	13.44o
Nővérszállás, orvosszállás	1.528	7.5o8	9.o36	1.232	8.346	9.578
Egyéb egészségügyi intézetek	52.o32	.	52.o32	4o.284	.	4o.284
Egyéb egészségügyi intézmények összesen	229.971	117.148	347.119	227.o92	1o6.674	333.766
Egészségügyi feladatok	78.844	182.382	261.226 1/	58.137	17o.5o2	228.639
Egészségügyi fejlesztések	92.6o5	1o.847	1o3.452	.	.	.
Egészségügyi célok összesen	171.449	193.229	364.678	58.137	17o.5o2	228.639
Szociális gondozás	5.6oo	131.578	137.178	3.937	133.216	137.153
Öregek napközi otthona	.	27.788	27.788	.	27.o49	27.o49
Vakok és siketek szövetségei	6.14o	.	6.14o	6.o52	.	6.o52
Átmeneti munkásszállók	.	2.1oo	2.1oo	.	2.3oo	2.3oo
Egyéb szociális feladatok	.	3.34o	3.34o	.	3.353	3.353
Rehabilitációs foglalkoztatás	.	557	557	.	513	513
Szociális feladatok összesen	11.74o	165.363	177.1o3	9.989	166.431	176.42o
Általános szociális otthonok	3.389	132.o67	135.456	3.356	127.646	131.oo2
Szociális betegotthonok	.	241.3o4	241.3o4	.	248.334	248.334
Csökkent munkaképességűek szociális otthonai	3o.441	.	3o.441	31.536	.	31.536
Szociális otthonok összesen	33.83o	373.371	4o7.2o1	34.892	375.98o	41o.872

1/ Az előirányzat év közben az egyéb költséghelyekre került átszervezésre.

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Hivatali üdülők	27.016	13.749	40.765	26.713	14.880	41.593
Hétvégi pihenők	2.485	1.140	3.625	2.142	1.720	3.862
Éjjeli szanatóriumok	6.248	.	6.248	6.339	.	6.339
MÁV szanatóriumok	5.830	.	5.830	5.798	.	5.798
Szakmunkástanulók üdültetése	11.650	.	11.650	10.900	.	10.900
Tanácsi gyermeküdülők	.	6.739	6.739	.	6.470	6.470
Középiskolai tanulók táborozása	.	794	794	.	741	741
SZOT éves felnőtt üdülők	124.400	.	124.400	119.332	.	119.332
SZOT időszakos felnőtt üdülők	34.991	.	34.991	34.745	.	34.745
SZOT gyógyüdültetés	58.413	.	58.413	59.753	.	59.753
SZOT gyermeküdültetés	31.539	.	31.539	31.416	.	31.416
SZOT hajóüdültetés	13.657	.	13.657	14.624	.	14.624
Egyéb üdülők	8.398	.	8.398	8.876	.	8.876
Üdültetés összesen	324.627	22.422	347.049	320.638	23.811	344.449
Családi pótlék	2,700.000	.	2,700.000	2,599.478	.	2,599.478
Családvédelem összesen	2,700.000	.	2,700.000	2,599.478	.	2,599.478
Táppénz	2,680.000	.	2,680.000	3,074.717	.	3,074.717
Terhességi és gyermekágyi segély	630.000	.	630.000	603.927	.	603.927
Gyermekgondozási segély	890.000	.	890.000	870.463	.	870.463
Egyéb társadalombiztosítási készpénzsegély	305.000	.	305.000	302.675	.	302.675
Társadalombiztosítási készpénzsegélyek össz.	4,505.000	.	4,505.000	4,851.782	.	4,851.782
Gyógyszer	2,006.616	.	2,006.616	2,196.567	.	2,196.567
Gyógyászati segédeszközök	127.000	.	127.000	137.489	.	137.489
Egyéb gyógyászati szolgáltatás	62.000	.	62.000	67.197	.	67.197
Gyógyszerellátás és gyógyászati szolg.össz.	2,195.616	.	2,195.616	2,401.253	.	2,401.253
Nyugdíjak és járadékok	9,550.000	.	9,550.000	9,501.594	.	9,501.594
Nyugdíjak és egyéb ellátás összesen	9,550.000	.	9,550.000	9,501.594	.	9,501.594
Társadalombiztosítási feladatok	186.300	.	186.300	185.835	.	185.835
Társadalombiztosítási feladatok összesen	186.300	.	186.300	185.835	.	185.835
Szociális és egészségügyi ágazat összesen	21,057.330	5,529.139	26,586.469	21,390.982	5,579.917	26,970.899
Óvodák	.	8.399	8.399	.	8.092	8.092
Napközi otthonos óvodák	3.378	801.971	805.349	6.225	799.998	806.223
Nyári napközi otthonos óvodák	.	12.681	12.681	.	9.735	9.735
Hivatali napközi otthonos óvodák	16.566	3.857	20.423	13.518	3.784	17.302
Óvodák összesen	19.944	826.908	846.852	19.743	821.609	841.352
Általános iskolák	23.372	2,173.265	2,196.637	24.699	2,259.666	2,284.365
Általános iskolai napközi otthonok	9.576	714.868	724.444	8.326	684.991	693.317
Általános iskolai diákotthonok	.	56.230	56.230	.	53.567	53.567
Általános iskolai tanulószobák	.	3.848	3.848	.	2.773	2.773
Dolgozók általános iskolai oktatása	.	19.737	19.737	.	15.765	15.765
Gyógyítva nevelő iskolai oktatás	.	81.831	81.831	.	82.194	82.194
Gyógypedagógiai intézeti ellátás	.	95.100	95.100	.	96.909	96.909
Továbbképző iskolák	.	5.172	5.172	.	3.316	3.316
Alsófoku oktatás összesen	32.948	3,150.051	3,182.999	33.025	3,199.181	3,232.206

Megnevezés	Előirányzat			Teljesitás		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Nevelőotthonok	38.652	249.612	288.264	39.245	248.774	288.019
Gyermekvédő otthonok	.	48.247	48.247	.	48.916	48.916
Nevelőszülőkhöz kihelyezettek ellátása	.	75.474	75.474	.	77.009	77.009
Javító-nevelő intézetek	25.973	.	25.973	24.350	.	24.350
Egyéb bentlakásos intézmények	7.124	.	7.124	7.428	.	7.428
Nevelőotthonok összesen	71.749	373.333	445.082	71.023	374.699	445.722
Szakmunkástanulók elméleti oktatása	258.690	21.174	279.864	254.397	18.833	273.230
Szakmunkástanulók tanműhelyei	215.530	.	215.530	223.802	.	223.802
Szakmunkástanulók üzemi gyakorlati oktatása	243.276	.	243.276	229.348	.	229.348
Szakmunkástanuló otthonok	144.838	6.224	151.062	154.283	6.551	160.834
Szakmunkásképzési célfeladatok	15.094	30.282	45.376	14.685	29.914	44.599
Mezőgazdasági tanulók oktatása	.	109.703	109.703	.	107.290	107.290
Szakmunkástanulók oktatása összesen	877.428	167.383	1,044.811	876.515	162.588	1,039.103
Gimnáziumok	19.333	375.367	394.700	18.416	382.616	401.032
Ipari szakközépiskolák	25.597	71.994	97.591	29.405	74.226	103.631
Mezőgazdasági szakközépiskolák	.	22.318	22.318	.	24.039	24.039
Közgazdasági szakközépiskolák	3.007	50.955	53.962	2.965	52.589	55.554
Egyéb szakközépiskolák	24.337	23.507	47.844	24.688	27.490	52.178
Középfoku technikumok	173.785	.	173.785	174.755	.	174.755
Egészségügyi szakoktatás	15.199	38.913	54.112	14.962	38.054	53.016
Középiskolai diákotthonok, kollégiumok	114.050	237.384	351.434	112.104	230.091	342.195
Középiskolai tanulószoba, menza, externátus	9.399	101.520	110.919	7.537	94.184	101.721
Dolgozók középiskolai oktatása	30.097	28.456	58.553	27.409	25.285	52.694
Középfoku oktatás összesen	414.804	950.414	1,365.218	412.241	948.574	1,360.815
Egyetemek	922.079	.	922.079	926.453	.	926.453
Tanárképző főiskolák	84.923	.	84.923	86.136	.	86.136
Egyéb főiskolák	44.932	.	44.932	85.678	.	85.678
Felsőfoku technikumok, szakiskolák	199.210	.	199.210	156.297	.	156.297
Tanitó-, óvónőképző és egyéb tanintézetek	54.477	.	54.477	52.541	.	52.541
Külföldiek és külföldön tanulók oktatása	54.957	.	54.957	57.931	.	57.931
Felsőfoku diákotthonok, kollégiumok	139.422	.	139.422	123.294	.	123.294
Felsőfoku oktatás összesen	1,500.000	.	1,500.000	1,488.330	.	1,488.330
Bentlakásos tanfolyamok	14.332	2.922	17.254	14.243	2.887	17.130
Egésznapos tanfolyamok	305	3.222	3.527	287	2.758	3.045
Egyéb tanfolyami képzés	7.775	7.954	15.729	9.896	7.626	17.522
Mezőgazdasági tanfolyamok	17.620	28.073	45.693	16.580	20.795	37.375
Alsófoku zenei oktatás	.	63.253	63.253	.	61.036	61.036
Gyors- és gépiró iskolák	.	9.802	9.802	.	9.723	9.723
Tanfolyamok összesen	40.032	115.226	155.258	41.006	104.825	145.831
Kutatóintézetek	595.614	.	595.614	638.254	.	638.254
Tanszéki kutatások	120.599	.	120.599	120.476	.	120.476
Egyéb kutatóhelyek	30.694	.	30.694	32.247	.	32.247
Általános tudományos feladatok	55.284	.	55.284	54.263	.	54.263
Kutatást kiegészitő tevékenység	5.832	.	5.832	6.097	.	6.097
Tudományos intézetek és feladatok összesen	808.023	.	808.023	851.337	.	851.337

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Rádió, televizió, távirati iroda	62o.88o	.	62o.88o	673.923	.	673.923
Országos jellegü tudományos és szakkönyvtárak	68.775	.	68.775	78.997	.	78.997
Egyetemi könyvtárak	45.219	.	45.219	43.o55	.	43.o55
Közmüvelődési könyvtárak	.	124.o14	124.o14	.	136.433	136.433
Hálózati feladatot ellátó müvelődési házak	.	4o.247	4o.247	.	47.o34	47.o34
Müvelődési otthon jellegü intézmények	.	64.744	64.744	.	89.74o	89.74o
Muzeumok	56.552	47.4o5	1o3.957	61.85o	58.285	12o.135
Müemlékvédelem	46.9oo	.	46.9oo	45.144	.	45.144
Levéltárak	7.463	6.862	14.325	7.325	8.443	15.768
Állatkertek, vidámparkok	.	15.457	15.457	.	18.154	18.154
Egyéb népmüvelési intézmények	8.9o3	221	9.124	11.178	37	11.215
Népmüvelési célfeladatok	99.o25	43.695	142.72o	1o2.196	58.586	16o.782
Népmüvelési intézmények és feladatok összesen	953.717	342.645	1.296.362	1.o23.668	416.712	1.44o.38o
Szinházak	21.523	99.oo2	12o.525	26.119	118.234	144.353
Szabadtéri szinpadok	.	7.o12	7.o12	.	14.5o4	14.5o4
Zenei intézmények	66.54o	1.35o	67.89o	83.83o	1.197	85.o27
Egyéb müvészeti intézmények	3.359	.	3.359	3.874	.	3.874
Müvészeti célfeladatok	46.112	.	46.112	4o.934	.	4o.934
Müvészeti intézmények és feladatok összesen	137.534	1o7.364	244.898	154.757	133.935	288.692
Sportoélok támogatása	2o7.85o	2.222	21o.o72	219.473	7.942	227.415
Sportlétesitmények és intézmények	22.41o	8.856	31.266	22.o18	8.437	3o.455
Sportlétesitmények és feladatok összesen	23o.26o	11.o78	241.338	241.491	16.379	257.87o
Nemzetközi kulturális kaposolatok	23.56o	.	23.56o	28.o47	.	28.o47
Müvelődési célfeladatok	74.141	257.199	331.34o	33.242	272.646	3o5.888
Általános kulturális célfeladatok	7o.7o2	.	7o.7o2	73.972	.	73.972
Országos kulturális és tudományos kaposolatok	32.751	.	32.751	37.1o5	.	37.1o5
Kulturális támogatás összesen	2o1.154	257.199	458.353	172.366	272.646	445.o12
Kulturális ágazat összesen	5,287.593	6,3o1.6o1	11,589.194	5,385.5o2	6,451.148	11,836.65o
Védelmi ágazat összesen	8,o29.6oo	.	8,o29.6oo	7,644.127	.	7,644.127
Ügyészségek	9o.92o	.	9o.92o	92.462	.	92.462
Bíróságok	222.468	.	222,468	231.692	.	231.692
Központi Döntőbizottság	1o.169	.	1o.169	1o.451	.	1o.451
Jogbiztonság összesen	323.557	.	323.557	334.6o5	.	334.6o5
Önkéntes tüzoltóság	.	25.311	25.311	.	22.158	22.158
Helyi polgári védelem	.	32.231	32.231	.	31.874	31.874
Rendbiztonság összesen	.	57.542	57.542	.	54.o32	54.o32
Belügyi testületek	3,525.ooo	.	3,525.ooo	3,67o.117	.	3,67o.117
Munkásőrség	211.46o	.	211.46o	186.558	.	186.558
Vám- és pénzügyőrség	129.78o	.	129.78o	129.457	.	129.457
Büntetésvégrehajtás	344.3oo	.	344.3oo	341.259	.	341.259
Rendészet összesen	4,21o.54o	.	4,21o.54o	4,327.391	.	4,327.391
Rend- és jogbiztonsági ágazat összesen	4,534.o97	57.542	4,591.639	4,661.996	54.o32	4,716.o28

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Minisztériumok	713.918	.	713.918	723.286	.	723.286
Országos hatáskörű szervek	44.826	.	44.826	47.3o1	.	47.3o1
Központi igazgatási szervek	411.631	.	411.631	436.465	.	436.465
Tanács és VB	.	1,475.2o9	1,475.2o9	.	1,522.693	1,522.693
Tanácsi hivatalok	.	65.5o3	65.5o3	.	68.868	68.868
Igazgatási szervek összesen	1,17o.375	1,54o.712	2,711.o87	1,2o7.o52	1,591.561	2,798.613
Nemzetközi feladatok	76.956	.	76.956	7o.749	.	7o.749
Központi igazgatási feladatok	5.6oo	.	5.6oo	7.131	.	7.131
Tanácsi igazgatási feladatok	.	59.191	59.191	.	55.4o6	55.4o6
Igazgatási feladatok összesen	82.556	59.191	141.747	77.88o	55.4o6	133.286
Igazgatási ágazat összesen	1,252.931	1,599.9o3	2,852.834	1,284.932	1,646.967	2,931.899
Felujitási alap	1,346.466	1,1o6.611	2,453.o77	918.945	1,1o2.o19	2,o2o.964
Tartalék	268.97o	21o.8o8	479.778 1/	.	.	.
Költségvetési pénzmaradványból a fejlesztési alapba átutalt összeg	.	.	.	.	772.6o7	772.6o7
Pénzügyi lebonyolitás ágazat összesen	1,615.436	1,317.419	2,932.855	918.945	1,874.626	2,793.571
Együtt	47,126.631	17,416.762	64,543.393	46,814.21o	18,3o1.118	65,115.328

1/ Az előirányzat év közben egyéb költséghelyekre került átszervezésre.

IV/6.

A központi szervek költségvetésének végrehajtása fejezetenként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Bevételek		Kiadások		Átlaglétszám /fő/		Béralap	
	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat 1/	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
Országgyülés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	43o	895	38.171	38.352	173	177	5.2oo	5.669
Minisztertanács	3.547	4.827	95.545	95.639	792	748	3o.26o	29.726
Népköztársaság Ügyészsége	6o6	1.463	98.2oo	1oo.341	2.o34	1.933	66.775	65.836
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	.	211	3o.8oo	31.673	551	562	18.2oo	18.78o
Magyar Testnevelési és Sportszövetség	55o	583	3o6.2oo	32o.292	219	196	6.32o	6.358
Magyar Tudományos Akadémia	6.77o	24.33o	511.371	522.715	41o	4o3	12.716	12.737
Országos Tervhivatal	35o	833	53.47o	54.4o6	682	635	32.8oo	3o.o88
Munkaügyi Minisztérium	1o6.5oo	111.3o2	819.47o	8o9.114	1o.747	1o.193	3o9.92o	288.359
Központi Statisztikai Hivatal	2.7oo	1o.7o5	165.314	187.392	2.6o6	2.539	79.2o5	78.769
Külügyminisztérium	36.142	29.382	3o8.398	326.54o	1.199	1.2o7	86.674	89.751
Belügyminisztérium	56.356	54.548	3,736.46o	3,856.675	.	.	.	.
Honvédelmi Minisztérium	1oo.ooo	123.788	8,o29.6oo	7,644.127	.	.	.	.
Pénzügyminisztérium	6.819	7.91o	219.13o	234.9o8	1.1o2	1.o92	41.821	43.267
Igazságügyminisztérium	131.632	135.21o	617.141	622.261	5.838	5.7o7	156.o97	152.493
Kohó- és Gépipari Minisztérium	13.622	9.77o	2o8.4oo	148.484	2.376	1.586	84.oo8	61.921
Országos Müszaki Fejlesztési Bizottság	5.263	1o.953	16o.73o	159.478	1.185	1.138	42.79o	4o.713
Nehézipari Minisztérium	29.1oo	35.578	182.ooo	17o.929	1.9o5	1.68o	66.378	6o.571
Országos Anyag- és Árhivatal	1o.986	37.898	34.ooo	17.455	25o	214	1o.122	8.998
Központi Földtani Hivatal	1oo	5.354	262.53o	283.366	49	48	1.889	1.952
Könnyüipari Minisztérium	6.6oo	9.159	88.ooo	81.198	1.162	1.o84	41.15o	4o.o49
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	124.912	167.473	2,168.8oo	2,324.788	17.o23	15.883	48o.ooo	451.222
Belkereskedelmi Minisztérium	4.7oo	5.o66	19o.389	212.918	1.355	1.27o	46.35o	45.677
Külkereskedelmi Minisztérium	4.o66	8.o76	319.6oo	316.54.	1.343	1.31o	71.742	71.531
Épitésügyi és Városfejlesztési Minisztérium	9.1oo	15.945	195.31o	182.794	1.17o	1.112	39.92o	38.182
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	45.o7o	38.717	2,817.971	2,811.583	4.o5o	3.933	124.795	122.o59
Országos Vizügyi Hivatal	2.28o	1o.876	978.225	967.747	355	341	13.578	13.293
Magyar Rádió és Televizió	1,o25.963	1,o89.o43	633.o52	682.o54	2.925	2.859	99.o7o	87.886
Művelődésügyi Minisztérium	71.225	82.296	1,794.329	1,789.o98	18.o98	17.292	511.117	486.487
Egészségügyi Minisztérium	66.o36	61.7o5	2,o28.7oo	1,937.179	27.528	24.764	689.9oo	653.459
SZOT Társadalombiztositási Főigazgatóság	16,63o.ooo	17,729.718	19,155.o25	19,56o.576	4.588	4.546	1o5.73o	1o2.68o
Üdültetés	91.4oo	9o.o86	325.8oo	323.585	4.184	3.9o9	78.394	76.368
Központi szervek összesen	18,592.825	19,913.7oo	46,572.131	46,814.21o	115.899	1o8.361	3,352.921	3,184.88o
Népgazdasági elszámolások	134,325.ooo	133.729.392	9o.451.985	9o.18o.522	.	.	.	.
Együtt	152,917.825	153,643.o92	137,o24.116	136,994.732	115.899	1o8.361	3,352.921	3,184.88o

1/ A minisztériumok által saját hatáskörben megállapitott előirányzatokat tartalmazza.

A TANÁCSOK
KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATAI
ÉS AZOK TELJESITÉSE

A főváros, megyék, megyei jogu városok bevételei. főbb jogcimenként és megyénként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Helyi bevételek		Állami hozzájárulás		Bevételek összesen	
	Előirányzat[1]	Teljesités	Előirányzat	Teljesités	Előirányzat	Teljesités
Budapest főváros	4,oo6.2o4	4,697.946	476.997	523.582	4,483.2o1	5,221.528
Baranya megye	334.719	361.955	213.688	226.784	548.4o7	588.739
Bács-Kikun megye	714.98o	772.944	173.321	198.425	888.3o1	971.369
Békés megye	6o3.o74	625.832	159.46o	184.8o4	762.534	81o.636
Borsod-Abauj-Zemplén megye	488.1o7	529.391	353.o19	369.411	841.126	898.8o2
Csongrád megye	477.312	477.633	9o.621	1o9.34o	567.933	586.973
Fejér megye	423.528	427.597	239.561	268.o44	663.o89	695.641
Győr-Sopron megye	465.2o2	498.793	333.98o	342.4o1	799.182	841.194
Hajdu-Bihar megye	476.9o3	5o9.2o1	131.556	153.831	6o8.459	663.o32
Heves megye	361.428	38o.98o	231.435	252.736	592.863	633.716
Komárom megye	299.617	33o.399	232.747	24o.568	532.364	57o.967
Nógrád megye	2o2.o21	271.86o	3oo.567	3o5.829	5o2.588	577.689
Pest megye	791.561	889.863	227.217	253.3o7	1,o18.778	1,143.17o
Somogy megye	425.18o	485.184	225.316	25o.963	65o.496	736.147
Szabolcs-Szatmár megye	482.759	582.355	4o9.235	431.395	891.994	1,o13.75o
Szolnok megye	557.311	572.562	216.348	255.459	773.659	828.o21
Tolna megye	347.ooo	361.368	167.221	185.934	514.221	547.3o2
Vas megye	332.576	35o.841	297.35o	3o7.556	629.926	658.397
Veszprém megye	433.397	445.529	31o.3oo	321.677	743.697	767.2o6
Zala megye	31o.468	346.81o	194.928	2o6.767	5o5.396	553.577
Debrecen megyei jogu város	142.ooo	164.516	142.8o6	146.46o	284.8o6	31o.976
Miskolc megyei jogu város	16o.144	196.959	35o.461	36o.7o9	51o.6o5	557.668
Pécs megyei jogu város	15o.245	153.417	159.417	161.837	3o9.662	315.254
Szeged megyei jogu város	171.1oo	184.4o7	1o8.158	114.113	279.258	298.52o
Tartalék	.	.	3o.ooo	.	3o.ooo	.
Együtt	13,156.836	14,618.342	5,775.7o9	6,171.932	18,932.545	2o,79o.274[2]

1/ A tanácsok által saját hatáskörben megállapitott előirányzatokat tartalmazza.

2/ Nem tartalmazza a pénzmaradványból képzett tartalék fedezetét 2,549.8o1 ezer forintot.

A főváros, megyék, megyei jogu városok kiadása, átlaglétszáma és béralapja megyénként

/Ezer forintban/

Megnevezés	Költségvetési szervek kiadásai		Vállalati kiadások		Kiadások összesen		Átlaglétszám /fő/		Béralap	
	Előirány-zat 1/	Teljesi-tés	Előirány-zat 1/	Teljesi-tés	Előirány-zat 1/	Teljesi-tés	Előirány-zat 1/	Teljesi-tés	Előirány-zat	Teljesi-tés
Budapest főváros	3,549.094	3,891.880	934.107	934.843	4,483.201	4,826.723	52.571	49.663	1,313.506	1,266.083
Baranya megye	543.366	540.882	5.041	5.008	548.407	545.890	8.627	8.449	205.732	200.277
Bács-Kiskun megye	860.320	859.537	27.981	30.608	888.301	890.145	14.499	13.935	347.050	327.651
Békés megye	755.590	763.727	6.944	6.910	762.534	770.637	12.458	12.178	291.500	281.592
Borsod-Abauj-Zemplén megye	812.519	849.469	28.607	34.192	841.126	883.661	13.590	13.072	325.801	307.714
Csongrád megye	555.642	565.621	12.291	12.287	567.933	577.908	9.032	8.774	215.751	207.783
Fejér megye	632.551	648.479	30.538	34.557	663.089	683.036	10.064	9.843	243.872	236.513
Győr-Sopron megye	716.252	750.261	82.930	82.986	799.182	833.247	11.307	10.462	273.424	262.754
Hajdu-Bihar megye	603.149	622.307	5.310	5.310	608.459	627.617	10.377	10.189	245.114	235.599
Heves megye	568.939	596.909	23.924	40.500	592.863	637.409	8.932	8.855	213.551	206.812
Komárom megye	508.481	533.752	23.883	23.897	532.364	557.649	9.269	8.681	211.652	201.764
Nógrád megye	467.681	571.780	34.907	16.896	502.588	588.676	6.993	6.702	167.141	159.974
Pest megye	1,001.745	1,074.720	17.033	25.103	1,018.778	1,099.823	17.307	16.792	415.630	400.327
Somogy megye	633.530	660.495	16.966	22.466	650.496	682.961	10.357	9.901	239.740	228.154
Szabolcs-Szatmár megye	886.957	932.072	5.037	8.135	891.994	940.207	15.123	14.831	358.094	352.822
Szolnok megye	754.264	793.809	19.395	19.394	773.659	813.203	12.720	12.471	300.766	290.396
Tolna megye	505.252	492.966	8.969	13.392	514.221	506.358	8.147	7.764	191.860	175.763
Vas megye	590.191	602.014	39.735	46.814	629.926	648.828	9.213	8.559	216.259	208.363
Veszprém megye	720.622	746.974	23.075	25.460	743.697	772.434	11.606	11.183	277.848	262.781
Zala megye	486.055	510.255	19.341	21.335	505.396	531.590	7.622	7.485	181.705	174.502
Debrecen megyei jogu város	249.750	268.190	35.056	37.069	284.806	305.259	3.190	3.159	80.724	79.122
Miskolc megyei jogu város	471.035	499.814	39.570	45.570	510.605	545.384	6.512	6.644	159.111	157.649
Pécs megyei jogu város	263.941	269.115	45.721	45.700	309.662	314.815	3.868	3.745	90.367	85.633
Szeged megyei jogu város	249.836	256.090	29.422	29.424	279.258	285.514	3.556	3.364	85.704	83.802
Tartalék	30.000	.	.	.	30.000	.	.	.	.	.
Együtt	17.416.762	18.301.118	1,515.783	1,567.856	18,932.545	19,868.974	276.940	266.701	6,651.902	6,393.830

1/ A tanácsok által saját hatáskörben megállapitott előirányzatokat tartalmazza.

A főváros, megyék, megyei jogu városok bevételei és kiadásai jogcimenként

/Ezer forintban/

Bevételek	Előirányzat[1]	Teljesités
Költségvetési szervek müködési bevételei	1,31o.422	1,4o5.699
Lakosság adói, valamint a tanácsok által beszedett illetékek és dijak	2,35o.67o	2,568.555
Mezőgazdasági termelőszövetkezetek földadója, jövedelemadója és gépjármü adója	1,374.o39	1,423.2o6
Tanácsi vállalatok illetményadója, eszközlekötési járuléka és kereskedelmi adója	2,662.3oo	2,893.539
Tanácsi vállalatok nyereségadójából a tanácsokat megillető összeg	3,131.6oo	3,3o5.6o9
Minisztériumi kiskereskedelmi vállalatok illetményadója, eszközlekötési járuléka és nyereségadója	5oo.5oo	664.627
Kisipari szövetkezetek illetményadója	365.455	4o6.382
Kisipari szövetkezetek nyereségadójából a tanácsokat megillető összeg	738.65o	767.242
Általános fogyasztási és értékesitő szövetkezetek illetményadója	159.8oo	2o7.626
Általános fogyasztási és értékesitő szövetkezetek nyereségadójából a tanácsokat megillető összeg	563.4oo	597.823
Épitési-szerelési adó	.	378.o34
Állami hozzájárulás	5,775.7o9	6,171.932
Maradvány az 1968. év végén	.	2,549.8o1
Bevételek főösszege	18,932.545	23,34o.o75
Összesités:		
Bevételek főösszege	18,932.545	23,34o.o75
Kiadások főösszege	18,932.545	19,868.974
Bevételi többlet, illetőleg pénzmaradvány	.	3,471.1o1

Kiadások		Előirányzat[1]	Teljesités
Gazdasági kiadás		2,611.158	2,694.428
Szociális és egészségügyi kiadás		5,529.139	5,579.917
Kulturális kiadás		6,3o1.6o1	6,451.148
Rend- és jogbiztonsági kiadás		57.542	54.o32
Igazgatási kiadás		1,599.9o3	1,646.967
Pénzügyi lebonyolitási kiadás		1,317.419	1,874.626
Költségvetési szervek kiadásai összesen		17,416.762	18,3o1.118
A teljesitésből:			
helyi utak, hidak fenntartási kiadásai	1,1o4.o5o		
igazgatási szervek béralapja	944.86o		
egyéb költségvetési szervek béralapja	5,448.97o		
Vállalati egyéb kiadások		1,515.783	1,567.856
A teljesitésből:			
vállalati kezelésben lévő lakóházak felujitásához és fenntartásához nyujtott támogatás	1,552.229		
Kiadások főösszege		18,932.545	19,868.974

1./ A tanácsok által saját hatáskörben megállapitott előirányzatokat tartalmazza.

A Fejlesztési Alap bevételei és kiadásai jogcimenként

/Ezer forintban/

Bevételek	Előirányzat	Teljesités
Kommunális adó	837.5oo	882.9oo
Lakosság községfejlesztési hozzájárulása	43o.5oo	46o.7oo
Tanácsi vállalatok értékcsökkenési leirásának meghatározott hányada	166.5oo	187.9oo
Telekhasználati és igénybevételi dij	4o.3oo	128.5oo
Költségvetési pénzmaradvány	2o3.4oo	799.9oo
Házhely, házingatlan értékesitésből származó bevétel	2o8.3oo	286.ooo
Termelőszövetkezetek hozzájárulása	1o.9oo	11.ooo
Egyéb bevételek	198.3oo	573.6oo
Helyi forrás összesen	2,o95.7oo	3,33o.5oo
Állami támogatás	6,714.ooo[1]	7,216.ooo[2]
Bankhitel	251.7oo	127.4oo
Előző évi pénzmaradvány	4,798.5oo	4,798.5oo
Saját alap	13,859.9oo	15,472.4oo
Átvett beruházási pénzeszköz	681.7oo	2,o8o.2oo
Bevételek főösszege	14,541.6oo	17,552.6oo
Összesités:		
Bevételek főösszege	14,541.6oo	17,552.6oo
Kiadások főösszege	13,o39.ooo	12,3o5.3oo
Tartalék, illetve pénzmaradvány	1,5o2.6oo	5,247.3oo

Kiadások	Előirányzat	Teljesités
Egyedi nagyberuházás	678.ooo	1,2oo.1oo
Célcsoportos beruházások	7,572.3oo	6,291.6oo
A teljesitésből:		
lakás /kapcsolódó létesitményekkel együtt/ 4,7o4.3oo		
viztermelés-elosztás, csatornázás és vizkárelhárítás 1,o24.4oo		
kórházak 289.5oo		
középiskolai tantermek és műhelytermek 198.3oo		
sütőipar 75.1oo		
Egyéb beruházások és egyéb kiadások	4,788.7oo	4,813.6oo
Kiadások főösszege	13,o39.ooo	12,3o5.3oo

1/ 15o millió forint tartalék nélkül.

2/ Nem tartalmazza a bányavidékeken történő ipartelepités 5o millió forint támogatási összegét.

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Törvényjavaslat a Magyar Népköztársaság 1969. évi költségvetésének végrehajtásáról	1
A törvény mellékletei	
A tanácsok költségvetése kötelező előirányzatainak teljesitése megyénként és jogcimek szerint	4
A központi költségvetési szervek kötelező előirányzatainak teljesitése fejezetenként és jogcimek szerint	5
A törvényjavaslat indokolása	
I. A pénzügyi helyzet alakulása	6
Az állami vállalatok és szövetkezetek jövedelmeinek alakulása	8
A lakosság pénzbevételeinek és kiadásainak alakulása	12
A külgazdasági kapcsolatok pénzügyei	15
Az állami költségvetés végrehajtása	19
II. Az állami költségvetés bevételei	22
III. Az állami költségvetés kiadásai	38
Felhalmozási kiadások	38
A vállalatck és szövetkezetek támogatása	45
A költségvetési szervek kiadásai	53
A tanácsok gazdálkodása	65
Összesitések	**Tábla**
Az 1969. évi állami költségvetés végrehajtásának mérlege	I.
A vállalatoktól származó bevételek népgazdasági áganként	II.
A vállalati támogatások népgazdasági áganként	III.

Tábla

A költségvetési és a társadalombiztositási szervek előirányzatai és azok teljesitése

A költségvetési szervek kiadásai költséghelyenként, alágazatonként és ágazatonként IV.

A központi szervek költségvetésének végrehajtása fejezetenként V.

A tanácsok költségvetési előirányzatai és azok teljesitése

A főváros, megyék, megyei jogu városok bevételei főbb jogcimenként és megyénként VI.

A főváros, megyék, megyei jogu városok kiadása, átlaglétszáma és béralapja megyénként VII.

A főváros, megyék, megyei jogu városok bevételei és kiadásai jogcimenként VIII.

A Fejlesztési Alap bevételei és kiadásai jogcimenként IX.